

IQARA

EESTI MOSLEMITE KUUKIRI NR 18

JAANUAR 2011 /

MUHARRAM / SAFAR 1432

Kas islam lubab
naist peksta?

Naise positsioon,
roll ja õigused
islamis

Naiste väärkohtlemine

Minu lugu

Muslima õigused

*Assalamu alikum warahmatullahi
wabarakatuh!*

Seekordse kuukirja peateemaks on *muslima* ehk mosleminaise õigused. Räägime täpsemalt mosleminaise õigustest ja sellest, mis õigustest paljud meist kahjuks tänapäeval ilma on jäänud. Täpsemalt peatume mosleminaiste väärkohtlemise teemal.

Jätkame ka eelmisel kuul alustatud teemat *hajaa* ehk moslemile omase tagasihoidlikkuse ja häbitunde kohta.

Moslemipäevikutes võite seekord lugeda Ere tähelepanekuid seoses lapse sünniga Egiptuses, „Minu Maroko“ seekordne peatükk jutustab külmast Marokost, „Egiptimaa“ aga moslemite tunnustest või märkidest.

Islamliku kasvatuse peatükis proovime seekord mõista, kuidas kasvab psüühiliselt tasakaalukas laps. Rubriik „Lisateavet lapsest“ pakub aga erinevate Eesti emade arvamusi selle kohta, kuidas nende mitmekeelsed lapsed keeleliselt arenevad.

Moslemite elu järgime täpsemalt Austrias. Euroopa oma moslemiriikidele oleme aga ringi enam-vähem peale teinud, seega hakkame nüüdsest rääkima täpsemalt neist eurooplastest (või miks mitte euroameeriklastest), kes on enda jaoks islami leidnud.

„Monoteismi raamatu“ seekordsetes peatükkides saame teada, mida on islami seadusel öelda astroloogia ja ennustamise kohta.

Pudrupotike jutustab meile täna araablaste leivast, õpetab küpsetama Maroko leiba ja pakub sellekõrvaseks roaks veel ka Tuneesia kalatažiini.

Hadithid räägivad meile seekord kastmisest, laenudest ja pankrotist; *fatwad* naiste ilustamisvahendite legaalsusest, *duaad* on *ruku* ja *sužuudi* tarvis.

Araabia keele sõnavara arendame reisimiseks vajalike elementaarsete lausetega.

Meeldivat lugemist!
Fi amani llah!

Kuukirja koostajad

SISUKORD

SISUKORD

1. Naise positsioon, roll ja õigused islamis (Aisha)	4
2. Naiste väärkohtlemine (Aisha)	7
3. Kas islam lubab naist peksta? (Aisha)	10
4. Hajaa – meie imaani lahutamatu kaaslane – 2. osa (Amina lirimaalt)	12
5. Minu lugu (Aivar)	15
6. Islamiuudised (Eliza)	16
7. Moslemipäevikud (Ere)	18
8. Bahrain: pärlid, palmid ja moslemid (Amina Bahrainist)	20
9. Minu Maroko: Põhjamaa, mu sünnimaa ... (Kätlin Hommik-Mrabte)	23
10. Egiptimaa. Eestlanna ja 1001 ööd: Moslemite märgid (Nele Siplane)	25
11. Reis ümber islamimaailma: Austria (Iman)	28
12. Euroopa oma moslemid: Lauren Booth (Eliza)	30

13. Islam ja kasvatus: Harmooniline perekond ja psüühiliselt tasakaalukas laps (Khadija)	31
14. Lisateavet lapsest: Kuidas teie laps on mitme keelega hakkama saanud?	33
15. Monoteismi raamat: astroloogia ja ennustamine (Amina lirimaalt)	35
16. Jeesuse tõeline sõnum: evangeeliumid (Aisha)	37
17. Lugeja küsib, lugeja vastab!	39
18. Pudrupotike, keeda! Araablase leib - khubz (Sarah lirimaalt)	41
19. Koraaninurk: suura 84	45
20. Hadithinurk: kastmine, laenud ja pankrot	48
21. Fatwanurk: nurknaiseilustamisvahendid	52
22. Duaanurk: ruku ja sužuud	54
23. Õpime araabia keelt! – Reisimine	56
24. Lastele (Sarah Egiptusest)	59

NAISTE POSITSIOON, ROLL JA ÕIGUSED ISLAMIS

Autor: Dr. Zieba Shorish-Shamley

Tõlkinud: Aisha

Allikas: <http://www.afghan-web.com/articles/womenrights.html>

Islami seadus on andnud naistele hulgaliselt õigusi, mis neil enne puudusid ja paljuski ka nüüd veel puuduvad. Kahjuks aga ei tagata enamikes islamiühiskondades tänapäeval naistele Koraanis ja *hadith*ides kirjeldatud õigusi. Islami seadus ei ole süüdi mosleminaise tänases kohas ühiskonnas vaid selle on määranud harimatus, ignorantsus ja islamieelne patriarhaalne ideoloogia, mis paljudes ühiskondades veel siiani säilinud on.

NAINE KUI OSA JUMALA LOOMINGUST

Islam on andnud meestele ja naistele igas eluaspektis võrdsed õigused. Jumala loominguks on mees ja naine võrdsed. Inimese loomisest räägib Jumal Koraanis järgnevalt:

„Oo inimkond, olge teadlikud oma kohustusest oma Isanda ees, kes lõi teid ühest hingest ja kellest Ta lõi talle kaasa ja neist kahest hajutas laiali (üle kogu maa) palju mehi ja naisi. Kartke Jumalat, kelle (nimel) te nõuate omale õigusi üksteise üle ja (pidage meeles oma kohustust nende ees), kelle üsad teid kandsid. Tõesti, Jumal vaatab igavesti teie üle.“ (4:1)

„Tema oli see, kes lõi teid ühest hingest ja tegi sellest talle kaasa, et ta (st mees, Aadama järeltulija) saaks temaga (st oma naisega) turvaliselt elada. Ja kui mees naise katab, kannab ta kergelt kandamit ja jätkab selles. Ja kui see muutub raskeks, paluvad nad mõlemad Jumalat, oma Isandat: „Kui Sa annaksid meile hea (lapse), oleme kindlasti tänulike hulgast.““ (7:189)

„Taevaste ja maa Tegija, Ta tegi teile teist endist kaasad (paarilised) ja kariloomadest paarid. Sellest Ta teid paljundab. Miski ei ole Tema sarnane, ja Ta on Kõige Kuulja, Kõige Nägija.“ (42:11)

„Oo, inimesed, tõesti, Me lõime teid mehest ja naisest ja tegime teid rahvasteks ja hõimudeks, et te üksteist (*erinevuste järgi*) tunneksite. Tõesti, kõige auväärsem teie seas on Jumala meelest see, kes on kõige vagam. Tõesti, Jumal on Kõige Teadja ja Kõige Tundja.“ (49:13)

„Ja Jumal tegi teile teist endist kaasad ja tegi teile teie kaasadest lapsed ja lapselapsed ja Ta on varustanud teid heade asjadega. Kas usuvad nad siis valesse ja eitavad Jumala armu?“ (16:72)

NAISE VAIMNE STAATUS

Naistel ei ole meestega võrdne staatus mitte ainult Jumala loominguks vaid ka spiraalsest aspektist lähtudes. Koraanis on näiteks kirjas: **„Tõesti, meestele ning naistele, kes Jumalale alistuvad ja meestele ning naistele, kes usuvad ja meestele ning naistele, kes kuuletuvad ja meestele ning naistele, kes räägivad tõtt ja meestele ning naistele, kes on kannatlikud ja meestele ning naistele, kes on alandlikud ja meestele ning naistele, kes annavad almust ja meestele ning naistele, kes paastuvad ja meestele ning naistele, kes hoiavad oma vouruslikkust ja meestele ning naistele, kes peavad Jumalat tihti meeles, Jumalal on nende jaoks varuks andetus ja määratu suur tasu.“** (33:35)

„Iga hing, selle eest, mis ta välja teenis, peab vastust andma ...“ (74:38)

„Kes teeb häid tegusid, olgu ta mees või naine, ja on usklik, see elab head elu ja Me anname neile nende tasu vastavalt parimale, mis nad tegid.“ (16:97)

„Kes teevad häid tegusid, olgu siis mees või naine, ja on usklikud, need sisenevad Paradiisi ning mitte vähimatki ülekohut ei saa neile osaks.“ (4:124)

Tsiteeritud värssidest võime näha, et islami seaduse järgi kehtivad naistele samad põhimõtted ja religioosset kohustused kui meestele. Naised ei ole oma soo tõttu ühestki religioosset kohustusest vabastatud. Siiski on naiste jaoks tehtud mõõndusi: teatud olukordades nad ei pea paastuma, näiteks kui nad on rasedad, imetavad ja kardavad enda või oma lapse tervise pärast. Mees ega naine ei ole kohustatud paastuma, kui nad on haiged või reisil. Samas peavad nad need puudujäävad päevad hiljem järgi paastuma. Naine ei paastu ega palveta, kui tal on menstruatsioon või sünnitusjärgne veritsus. Puuduolevaid palveid ei pea ta järgi tegema, küll aga hiljem puuduolevad paastupäevad järgi paastuma.

ÕIGUS SAADA HARIDUST

Koraan ja Prohveti (*saws*) *hadithid* kohustavad nii mehi kui naisi teadmisi omandama ja end harima. See on iga moslemi kohus.

„Ka inimesi, ulukeid ja kariloomi on eri värvi. Tema sulaste hulgast kardavad Jumalat vaid need, kellel on teadmised. Tõesti, Jumal on Võimas ja Andestaja.“ (35:28)

Prohvet (*saws*) on *hadithides* palju kordi rõhutanud, et haridus ja teadmised on nii moslemimeestele kui ka –naistele väga olulised. Näiteks ütles ta ühes *hadithis*: „Teadmiste omandamine on iga moslemi kohustus, olgu ta mees või naine.“ Ühes teises *hadithis* ütleb ta: „Õppige hällist hauani.“ Ta on ka öelnud: „Kui isa oma tütart hästi harib, siseneb ta Paradiisi.“ ja „Ema on kool. Kui tema on haritud, on ka rahvas haritud.“

Varajases islamiajaloo oli palju naisõpetlasi, kes mängisid islamimaailmas äärmiselt olulist rolli. Näiteks võib tuua Prohveti (*saws*) abikaasa Aisha (*raa*), kes on üks tuntumaid islamiõpetlasi üldse. Ta ei olnud mitte vaid väga intelligentne vaid ka tähelepanuväärse mäluga. Seetõttu peetakse teda üheks olulisimaks *hadithide* allikaks. Mõnedes islami allikates on kirjas, et Prohvet Muhammed (*saws*) olevat käskinud moslemitel Aisha (*raa*) õpetust ja juhendust usaldada.

Islamiajaloo alguses ei olnud naiste teadmiste omandamisel ja haridusel mingeid piiranguid. Naisõpetlasi oli nii usu, kirjanduse, hariduse kui ka meditsiini alal. Näiteks võib tuua kaliif Ali (*raa*) sugulase Nafisa, kellel olid olnud teadmised *hadithides*. Paljud tema kaasaegsed tuntud islami õpetlased, kaasa arvatud näiteks imaam Shafi'i, võtsid osa tema loengutest ja õppisid temalt.

NAISE SOTSIAALNE STAATUS

Islamieelse aja araabia ühiskonnas olid naised ilma jätud isegi kõige lihtsamatest eksistentsiks vajalikest inimõigustest. Araabia hõimudes praktiseeriti väga laialt vastusündinud tüdrukute infatitsiidi. Seega kõige esimene ja olulisem õigus, mis islam araablastele andis, oli õigus elule. Islam keelas ära selle ebainimliku tava ja suhtus väga negatiivselt vanematesse, kes otsustasid oma naissoost järeltulija hüljata. Islami seaduse kohaselt oli vastusündinud tüdruku tapmine sama, mis iga teine mõrv.

Koraanis on araabia ühiskonda sündinud tütarlaste kohta kirjutatud järgmist:

**„Ja kui ühele neist teatatakse naissoost (lapse sün-
nisti), muutub ta nagu tumedaks ja ta on kurb. Ta pei-
dab end rahva eest õnnetuse tõttu, millest talle tea-
tati. Kas peab ta selle alanduses alles jätma või maha
matma? Tõesti on nende otsus paheline.“** (16:58-59)

**„...ja kui elusalt maetud (vastusündinud) tüdrukult kü-
sitakse, mis patu eest ta tapeti.“** (81:8-9)

Seega peab Koraan nii tütarlapse sünni häbi kui ka infantiitsiidi ühtviisi lubamatuks. Peale naiste elude säilitamise nõudis islam ka, et neid koheldaks austuse, lahkuse ja õiglusega.

ABIELUGA SEOTUD ÕIGUSED

Ka abielus rõhub islam naiste ja meeste võrdsusele. Koraan räägib abielust kui kahe poole – mehe ja naise – ühendusest ühiskonnas. Abielu mõtteks on peale järeltulijate saamise ka armastus, halastus, vastastikune austus, õiglus, emotsionaalne heaolu ja vaimne harmoonia.

**„Ja üheks Tema märkidest on, et Ta lõi teile teist en-
dist kaasas, et võiksite neist lohutust leida ja Ta lõi
teie vahele südamlikkuse ja halastuse. Kindlasti
on selles märgid inimeste jaoks, kes mõtisklevad.“** (30:21)

See värss on väga oluline, kuna määrab ära suhte mehe ja naise vahel. Nende vahekord ei ole mitte vaid seksuaalne, vaid sinna kuuluvad ka armastus, üksteise hoidmine, hoolimine ja austus.

Koraan rõhutab tugevalt käitumise ja inimsuhete juhi-
seid, mis aitavad kaasa perekonna heaolule ja säilitami-
sele. Naise roll perekonnas on ülimalt tähtis, sest just nai-
ne on see, kes kasvatab järgmise põlvkonna moslemeid.
Naise roll emana on oma lapsi harida ja kasvatada. Selle
tulemused on väga kaugeleulatuvad, määrates ära mos-
lemite uute põlvkondade käitumise, iseloomu ja suhtu-
mise.

Islami seadus keelab naiste vägisi mehele panemise.
Abieluks on vaja nii mehe kui ka naise nõusolekut. Kui-
gi traditsionaalselt mängib perekond tütrele või pojale
kaasa valimises suurt rolli, jääb lõplik otsus siiski tütrele
või pojale endale.

Ibn Abbas (*raa*) jutustas, et üks naine tuli Prohveti (*saws*)
juurde ja ütles, et ta isa oli ta ilma tema nõusolekuta me-
hele pannud. Prohvet (*saws*) andis talle õiguse kas edasi
abiellu jääda või abielu tühistada.

Islami ajaloo jooksul on palju diskuteeritud järgmise vär-
si üle:

**„Lahutatud naised jäävad ootele kolmeks kuuks ja
neile ei ole legaalne varjata seda, mis Jumal on nende
üas loonud, kui nad usuvad Jumalasse ja Viimsesse
Päeva. Ja nende abikaasadel on rohkem õigust neid
sel ajal tagasi võtta, kui nad soovivad lepitust. Ja neil
on sarnaselt õigus sellele, mida ka neilt eeldatakse,
vastavalt mõistlikkusele. Kuid mehed on (vastutuselt
ja otsustamises) aste nendest kõrgemal. Ja Jumal on
Võimas ja Tark.“** (2:228)

Seda värssi on väga erinevalt interpreteeritud. Mõned
näevad erinevust intelligentsustasemes, teised üldist
üleolekut. Väga paljud islami õpetlased on aga märki-
nud, et antud astme puhul on tegemist *qiwamaga* ehk
perekonna ülalpidamisega, mille kohustus kuulub islami
seaduse järgi mehele. Seetõttu on mees ka majandusli-
kus mõttes naisest „astme võrra kõrgemal“ ja sellel ei ole
midagi intelligentsuse või kõrgema staatusega pistmist.
Teine palju vaidlusi tekitanud värss räägib mehe abielust
kahe, kolme või nelja naisega:

**„Ja kui te kardate, et ei suuda orbudega õiglaselt
käituda, siis abielluge naistega, kes teile meeldivad -
kahe, kolme või neljaga; kuid kui kardate, et ei suuda
(nendega) õiglaselt käituda, siis vaid ühega või oma**

parema käe omandiga. See on lähem vältimaks ebaõiglust.” (4:3)

Värsis on juttu orbudest, kuna see ilmutati peale Uhudi lahingut, mis jättis palju mosleminaisi leskedeks ja orbe ilma isa ja ülalpidajata. Islami seaduse järgi on lubatud mehel abielluda kuni nelja naisega, et kõigil naistel ja lastel oleks kaitsja ja toitja. Koraan käsib samuti moslemitel orbusid ja leskesid õiglaselt ja võrdselt kohelda.

Samas on Koraanis kirjas:

„Te ei suuda kunagi naiste suhtes täiuslikult õiglaselt olla, isegi kui seda väga soovite, seega ärge kalduge liialt ühe poole, jättes teise (abieliu ja lahutuse vahele) rippu. Ja kui te olete õiglaselt ja teete seda, mis on õige ja olete jumalakartlikud hoidudes sellest, mis on vale, siis Jumal on Andestav, Halastavaim.” (4:129)

Kuigi Koraan lubab mehel võtta kuni neli naist, seab ta samal ajal sellele ka tingimuseks, et mees peab kõiki oma naisi igas võimalikus küsimuses võrdselt kohtlema. Kuna 129. värsis nendib Jumal, et mees ei ole kunagi võimeline oma naiste vahel kõiges võrdne olema ja need, kes ei ole võrdsuseks võimelised, peaksid abielluma vaid ühega, siis tegelikult näitab Jumal väga täpselt, et polügüünia ei ole mitte meeste lõbu vaid pigem kohustus ühiskonna ees.

Nii Koraan kui ka *hadithid* rõhutavad naiste head kohtlemist, nende austamist, õiglust ja lahkust nende suhtes. Ühes *hadithis* näiteks on Prohvet (*saws*) öelnud: „*Ole jumalakartlik ja austa naisi,*” teises jälle „*Parim teie hulgast on see, kellel on parim suhtumine naistesse.*”

Islamielses araabia ühiskonnas müüdi ja osteti naisi kui vara. Andes naistele õiguse oma abieliu üle otsustada, andis islam naisele ühiskonnas kõrge staatuse, mis oli varem ennekuulmatu.

Koraan andis naistele ka esimest korda õiguse omaenda *mahri* omamiseks. *Mahr* võimaldab naisel olla mingil määral oma abikaasast majanduslikult sõltumatu, kuna see raha (või näiteks kinnisvara) kuulub talle ja ainult talle.

Islam andis naisele ka esimest korda õiguse lahutust nõuda. Peale abiellulahuksprotsessi algust peavad mees ja naine reeglina jääma koos samasse elukohta (välja arvatud juhul, kui lahutus on algatatud, kuna naine hakkas moslemiks ja mees ei ole moslem või kui mees on vägivaldne). Seda 3-kuulist perioodi nimetatakse *iddaks* ja selle aja jooksul on mees kohustatud naist ülal pidama. *Iddal* on kaks peamist funktsiooni: 1) et kindlaks teha, ega naine rase ei ole – juhul kui naine on rase, peab mees tema eest majanduslikult hoolitsema kuni lapse sünnini ja kui naine peale lapse sünni teda rinnaga imetab, peab mees teda kuni imetamise lõpuni (kuni 2 aastat) majanduslikult ülal pidama; 2) et lasta abikaasadel maha rahuneda ja enne lõpliku lahutuse väljakuulutamist kindlaks teha, ega nad äkki ringi ei mõtle ja ära ei lepi.

NAISE MAJANDUSLIK JA POLIITILINE STAATUS

Islam andis naisele õiguse töötada, vara omada ja rikas

¹ Kingitus, mis peigmees teeb abiellumisel pruudile ja millel on oluline koht abiellulepingus.

olla. Naised võivad töötada neile sobivatel kohtadel näiteks meditsiinialal, õpetamises ja mujal. Naise õigused on samad nii enne kui ka peale abiellumist.

Töötamisõiguse kohta ütleb Koraan järgmist:

„Ärge igatsege taga teeneid, millega Jumal on teinud mõned teist ülemaks teistest. Meestele on tasu selle järgi, mis nad on ära teeninud, ja naistele on tasu selle järgi, mis nad on ära teeninud. Ja paluge Jumalalt, et Ta annaks teile oma küllusest. Tõesti, Jumal teab kõike.” (4:32)

Prohveti (*saws*) abikaasa Khadija (*raa*) oli oma aja üks rikkamaid ja tähtsamaid kaupmehi ja Prohvet (*saws*) oli enne abiellumist tema juures palgal ja peale abiellumist ajas oma naise asju samamoodi edasi. Prohveti (*saws*) hilisem naine Aisha (*raa*) oli väga oluline konsultant islami alal. Naised võtsid osa ka ühiskonna elust laiemas mõttes. Islami teine kaliif Omar (*raa*) näiteks määras ühe naise turul ülevaatajaks. Naised võtsid osa ka sõdadest, põhiliselt küll haavatuid ravitsedes, kuid ka võideldes. Islam andis naisele õiguse ka pärida. Ei naise isal, abikaasal ega vennal ole õigust tema osale pärandist. Selle kohta on Koraanis kirjas:

„Meestele on osa sellest, mis vanemad ja lähisugulased jätaavad ja naistele on osa sellest, mis vanemad ja lähisugulased jätaavad; olgu see vähe või palju, kohustuslik osa.” (4:7)

„Jumal juhendab teid teie laste (pärandi) osas: meessoost (laps) saab sama, mis kaks naissoost (last). Kui aga on (ainult) tütreid, kaks või enam, siis neile on kaks kolmandikku varast. Kui on vaid üks, siis temale on pool ...” (4:11)

Kuna mees on kohustatud oma naist majanduslikult üleval pidama, siis on naisel õigus tema varale, samal ajal kui mehel ei ole õigus sendilegi oma naise rahast. Naine ei pea midagi oma rahast perele panustama, kui ta seda just ise ei soovi.

Islam tõstis naise ühiskonnas kõrgesse seisusse ja andis talle sellised õigused, millest paljud eurooplannadki 20. sajandi alguses vaid unistada võisid. Kahjuks aga ei ole kõik need õigused tänapäeval islamimaailmas naistele tagatud. Peale Prohvet Muhammedi (*saws*) surma levis islam väga kiiresti edasi ja see ei andnud värsketel moslemitel piisavalt aega islami seadust õppida ja teadmisi kinnistada. Seega elasid paljud rahvad edasi oma vanade kultuuritavade järgi ja on aja möödudes õppinud neid pidama islamiks, kuigi tegelikult ei ole neil islamiga midagi pistmist.

Üks naise staatuse alandamise põhjustest peitub ka selles, et islami algussajanditel arenes islamimaailm väga kiirelt edasi ja kõrgklassides, kus oli palju vara, muutusid elukombed lodevateks, seda ka naiste hulgas. Et naiste au ja vooruslikkust kaitsta, muudetigi seadused nende kohta väga karmiks.

Põhjuseid on loomulikult rohkemgi veel. Kuid õnneks on tänapäeval maailmas toimumas islami ärkamine, tänu millele on naised hakanud läbi Koraani ja sunna oma õigusi nõudma ja tagasi saama.

NAISTE VÄÄRKOHTLEMINE

Autor: Kameran Memon

Tõlkinud: Aisha

Allikas: <http://www.jannah.org/sisters/wifeabuse.html>

Naiste halb kohtlemine on purustanud palju perekondi ja nõrgestanud seega tervet ühiskonda. Kui kaua suudame me veel seda ignoreerida?

Koraanis on kirjas: „**Ja üheks Tema märkidest on, et Ta lõi teile teist endist kaasad, et võiksite neist lohutust leida ja Ta lõi teie vahele südamlikkuse ja halastuse. Kindlasti on selles märgid inimeste jaoks, kes mõtisklevad.**” (30:21)

Prohvet Muhammed (*saws*) ütles: “*Ma soovitan teil naisi lahkelt kohelda. Parimad teie hulgast on need, kes kohtlevad oma naisi kõige paremini.*”

Koduvägivald on Põhja-Ameerikas naiste suurim vigastuste põhjus. Ameerika Meditsiiniassotsiatsiooni sõnul saab ligi veerand, so enam kui 12 miljonit naist, oma elu jooksul oma partneri või ekspartneri poolt vägivald osaliseks. Hoolimata islami õpetustest ja õiglusest saavad paljud mosleminaised USAs ja Kanadas siiski sama saatus osaliseks. Põhja-Ameerika moslemijuhide, sotsiaaltöötajate ja aktivistide sõnul kannatab oma abikaasa emotsionaalse, füüsilise või seksuaalse vägivald all ligi 10 % mosleminaistest.

Naiste väärkohtlemine ulatub üle kõigi etniliste, rassiliste, hariduslike ja sotsio-majanduslike piiride. Selle tulemuseks on tugev emotsionaalne ja füüsiline valu naiste jaoks, pattude kogunemine meeste jaoks ja nõrgad, õnnetud perekonnad ühiskonna jaoks.

VÄGIVALLA ERINEVAD VORMID

Psüühiline vägivald

Levinuimaks vormiks on emotsionaalne ja vaimne vägivald. Siia alla käivad **verbaalsed ähvardused naisest lahutada, uue naise võtta või lapsed naise juurest**

ära viia, kui ta ei tee täpselt nii, nagu talle öeldakse. Samuti käivad siia alla **ähvardused häda tegemiseks, heidutamine, alandamine, söimamine, naeruvääristamine, erinevate sõnadega kutsumine, julm kritiseerimine, valesüüdistuste esitamine, naise kõigest süüdistamine, ignoreerimine, hülgamine, naise vajaduste üle irvitamine, naisega mitte rääkimine ja tema järel luuramine.** Vägivald on ka **naisele ütlemine, et ta on läbikukkuja ja läheb Põrgusse; islami õpetuste moonutamine, et naist tema soo tõttu väärtusetuna tundma panna; naise ligipääsu piiramine transpordile, tervishoiule, toidule, riietele, rahale, sõpradele ja sotsiaalteenustele; füüsiline ja sotsiaalne isolatsioon; äärmuslik armukadedus ja possessiivsus; valetamine, lubaduste murdmine,**

usalduse kaotamine jne. Emotsionaalne vägivald võib toimuda nii avalikus kohas kui ka kodus.

Moslemid ei mõista tihti, et kuigi see on Prohveti (*saws*) õpetusele täielikuks vastandiks, eiravad nad vaimse ja emotsionaalse vägivalda tõsist, pidades seda vaid väikeseks mehe-naise vaheliseks asjaks, millel ei ole mingit tähtsust, kuni mees naist ei löö. Tegelikult mõjub emotsionaalne ja vaimne vägivald naise psühholoogiale laastavalt, hävitab nende enesehinnangu ja paneb neid oma elu mõttes kahtlema. Mõnede mõistus ütleb üles ja nad lähevad lihtsalt hulluks.

Veelgi olulisem on märkida, et psühholoogiline vägivald võib väga lihtsalt viia füüsilise vägivaldani.

Füüsiline vägivald

Füüsiline vägivald võib olla **lökkamine, tõukamine, šokeerimine, kõrvakiilu andmine, müksamine, löömine ja peksmine**. Hullelmal juhul võib tegemist olla ka **relvaga ähvardamise või kallale tungimisega; kinnisidumisega; abist keeldumisega, kui naine on haige või haavatud; majast välja viskamisega jne**. Reeglina füüsiline vägivald kasvab aja jooksul nii sageduses kui ka tõsiduses.

Seksuaalne vägivald

Kolmas vägivaldavorm on seksuaalne vägivald, mille puhul **seks on pealesunnitud ja vägivaldne**, näiteks kui naine ei saa tervislikel põhjustel vahekorras olla, aga mees siiski sunnib teda.

Need kolm vägivaldavormi on reeglina üksteisega seotud ja toimuvad pika aja jooksul. Tavaliselt alustatakse vaimse vägivaldaga ning minnakse sealt tasapisi hullemaks ja sagedamaks. Naised peaksid neist vägivaldavormidest ja nende toimimisest teadlikud olema ning juba varakult sellele lõpu tegema.

MIKS MEHED NAISTE KALLAL VÄGIVALLATSEVAD?

Meeste vägivaldas on süüdi mitmed erinevad faktorid. Tihti on mees vaid üks osa pikemast tsüklist, st ta on üles kasvanud nähes, kuidas ta oma isa ema kallal vägivaldases ja seega järgib oma isa, näidates samal ajal ka halba eeskujuna oma lastele.

Kultuurilistel ja traditsioonilistel põhjustel arvavad paljud mehed, et on normaalne, kui mees oma naist lööb ja naine ei ole muud kui vaid osa tema omandist.

Osad mehed vägivaldatsuvad oma naiste kallal, et maandada majanduslikest raskustest, poliitilisest allasurutusest või muust probleemist tingitud frustratsiooni või lihtsalt alaväärsuskompleksi.

Mõned moslemimehed vägivaldatsuvad oma naiste kallal, sest nad tahavad, et need oleksid „modernsemad“ ja vähem islamlikud (näiteks ei kannaks hidžaabi); teised jälle sellepärast, et tahavad vastupidist. Mõned moslemid, kellel on vaid pealiskaudsed teadmised islamist, ei tea oma nõrga usu ja väheste teadmiste tõttu, et islam ei ole vägivaldatsamine lubatud.

Eriti traagiline on see, et mõned moslemimehed isegi

kasutavad islamit, et oma vägivaldset käitumist „õigustada“. Nad arvavad, et teevad midagi islami pärast, kuigi tegelikult peavad nad islamiks vaid kohalikke kultuurikombeid. Nad väärkasutavad Koraanivärssi, mis ütleb, et mehed on naiste kaitsjad ja ülalpidajad, et oma võimu demonstreerida, oma naiselt täielikku kuulekust nõuda ja teda kõiges kamandada. Nad tahavad kõik otsused ise vastu võtta, ilma teiste pereliikmetega konsulteerimata, kuigi teistel võib antud küsimuses rohkemgi kompetentsi olla.

Kui nende naised julgevad nende käskudes kahelda, interpreteerivad need mehed omal moel Koraanivärssi, mis räägivad sellest, kuidas sõnakuulmatu naisega ümber käia ja arvavad, et see annab neile õiguse naise kallal vägivaldatsamiseks.

Tegelikult jagavad Koraan ja sunna selle kohta väga täpseid näpunäiteid, kuidas mehed peaksid oma naisega käituma konfliktisituatsioonis, kus mees on süütu ja naine tõesti süüdi. Kõigepealt peaks paar rahulikus meeleolus probleemi arutama, et sobiv lahendus leida. Lahke sõna pehmendab südameid ja aitab üksteist paremini mõista ja arusaamatusi selgitada. Kui sellest pole abi, peaks mees veidi rangemal toonil naisele oma ootuseid väljendama. Kui naine sellest hoolimata siiski veel mässab ja oma süüst kinni hoiab, peaks mees ta voodis hülgama, mis on tegelikult karistuseks neile mõlemale ja aitama võimalikult kiiresti ühtset keelt leida. Kui ka see probleemi ei lahenda, peaksid mõlema poole esindajad kokku saama ja püüdma lepitust vahendada. Viimase võimalusena, kui mees arvab, et see võib lahutust ära hoida ja selleks, et naisele teada anda, kui tõsine olukord on, on mehel õigus naist õrnalt vastu kätt või õlga, kuid mitte kusagile mujale lüüa. Löögist ei tohiks jääda ei märgi ega armi. Kõik, mis selle ületab, on islami seaduse järgi keelatud. Seda protseduuri tuleks järgida vaid juhul, kui naine on tõsise probleemi tekitajaks ja abikaasa täiesti süütu, kaastundlik ja hea käitumisega. Kui aga abikaasa ise on probleemi põhjustajaks, ei ole tal õigust midagi sellist teha.

Kahjuks peavad mosleminaised tihti oma abikaasade mitte-islamlikku kohtlemist taluma, sest nad lihtsalt ei

tunne oma õigusi ega mõista, et abikaasa on läinud üle piiri.

Vägivaldsed mehed eiravad täielikult islami õpetust lahkusest, halastusest, õrnusest ja andestusest, nagu nad eiravad ka Prohvet Muhammedi (*saws*) eeskujut, kes pole kunagi ühtki naist löönud ja oli oma pere suhtes alati äärmiselt õrn ja kaastundlik.

MIKS KEEGI EI AITA?

Tihti on probleem selles, et moslemid ei taha kellegi teise pere „eraellu“ sekkuda. Selle asemel, et islami õpetuse järgi head soovitada ja halba keelata; selle asemel, et püüda sõbra või naabri kodu vägivallale lõpp teha ja abikaasade vahel rahu läbirääkimisi vahendada, neile soovitada moslemist nõustajaga rääkida, sulevad paljud vastutustundmatud moslemid silmad ja teesklevad, et nad ei tea probleemi midagi. Seega väärkohtlemine jätkub.

Teine põhjus, miks väärkohtlemine jätkub, peitub mosleminaistes endis – nad lihtsalt ei taha abi paluda. Nad kardavad, et kui nad abi paluvad, saab nende isiklikust murest avalik info, kuna tänapäeva moslemid klatšivad liiga palju, ja seetõttu muutub väärkohtlemine veelgi vaenulikumaks.

Paljud mosleminaised vaikivad, kuna nende enesehinnang on lihtsalt nii madal, et nad usuvad, et väärivadki sellist kohtemist.

Väärkoheldud mosleminaised vaikivad ka lootusetusest, usust, et keegi neid nagunii aidata ei saa.

Nad on ka oma abikaasadest majanduslikus sõltuvuses, soovivad laste pärast perekonda säilitada ja armastavad oma vägivaldseid mehi, seega ei soovi neile halba. Teised mosleminaised võtavad väärkohtlemist lihtsalt kui osa elust ja lepivad sellega.

Enamik neist naistest, kes siiski abi paluvad, pöörduvad imaamide poole, kuid tavaliselt soovitatakse neil lihtsalt kannatust varuda ja paluda, et väärkohtlemine lõpeks. Imaamid panevad väärkoheldud mosleminaised end süüdi tundma, öeldes neile, et nad on väärkohtlemise kindlasti oma käitumisega ise ära teeninud, peaksid koju minema ja oma abikaasaga nii käituma, et too rahule jääks. Teised imaamid jälle aga interpreteerivad islamit vääralt ja ütlevad naistele, et oma probleemidest rääkimine on vale, kuna pole midagi pühamat kui peresala-

dused, mis tuleks endale pidada. Sellest ja paljust muust tingituna ei tahagi naised oma murega eriti imaamide poole pöörduda.

Paljud väärkoheldud mosleminaised on pöörunud hädas oma sugulaste poole, kuid tihti saavad nad vastuseks, et peaksid väärkohtlemist vapralt taluma, kuna probleemi avalikustamine mõjust halvasti perekonna aule ja reputatsioonile.

Kui imaamidelt ega perelt abi pole, pöörduvad väärkoheldud mosleminaised moslemitest naisaktivistide poole, kuid enamjaolt puudub neil aktivistidel taoliseks tööks vajalik väljaõpe. Nad viivad väärkoheldud mosleminaised nende kodust pere juurest minema ja varjavad neid seni, kuni keegi moslemimees on käinud nende abikaasadega rääkimas. Kui taolised püüdlused aga liiva jooksevad, soovivad nad mosleminaistel lihtsalt lahutada.

Ka islamiorganisatsioonidest ei ole palju abi. Üldiselt saab abi vaid umbes veerand abivajajatest naistest.

Kuna islamikogukonnalt tihti abi ei saada, pöörduvad paljud naised ka mitte-moslemitest sotsiaaltöötajate poole, millest tulenevalt jääb neil mitte-moslemitel islamist äärmiselt väär ja kohutav mulje. Mitte-moslemite varjupaika mineku tulemusena võidakse ka lapsed moslemiperest ära võtta ja saata kasvama mitte-moslemite koju. Kohutava väärkohtlemise tõttu võib ka juhtuda, et väärkoheldud naised hülgavad islami ja muutuvad islamivastase propaganda relvadeks.

KOGUKONNA ROLL

Islamikogukond on ilmselgelt mosleminaiste kaitsmises ja julmade moslemimeeste korralekutsumises läbi kukkunud. Kogukond peaks efektiivsemalt naiste väärkohtlemise probleemiga tegelema ja väärkoheldud naised aitama, et panustada tervete ja tugevate moslemiperekondade ehitamisse.

Kõigepealt peaks kogukond endale tunnistama, et taoline probleem on tõesti olemas ja et sellega tegelda ei osata.

Ka moslemikogukond peaks enda jaoks välja töötama toimiva islami seadusele toetuva sotsiaalabi süsteemi, et probleemidega perekondi võimalikult efektiivselt aidata. Vaid moslemid ise saavad moslemeid õpetada ja kunagi nende mentaliteeti muuta. Õpetlased peaksid väärkohtlemise kohta rohkem kirjutama, imaamid oma *khutbades* sellest rohkem rääkima, et mehed mõistaksid, et see on lubamatu. Väärkohtlemisest ja islami seaduse järgsest harmoonilisest abielust tuleks pikemalt rääkida ka erinevatel moslemitele mõeldud loengutel ja seminaridel. Moslemitest vanematele tuleks eriliselt südamele panna, et nad oma lapsi õigete islamilike väärtuste kohaselt õpetaksid, et uute põlvkondadega väärkohtlemise probleem väheneks. Islamiühiskonnad peaksid tähelepanu pöörama sellele, et ka võimalikult paljud naised õpiksid psühhiaatriat, naistega seotud islamiseadust, sotsiaaltööd ja nõustamist.

KAS ISLAM LUBAB

Allikas: http://www.muslimaccess.com/articles/Women/wife_beating.asp

Tõlkinud: Aisha

Maailmas on palju mehi, kes oma naise peksavad, ka moslemite hulgas. Mõned moslemitest abikaasad, kes on vägivaldsed, ütlevad, et Koraan – täpsemalt suura 4 värss 34 – annab neile loa oma naise peksmiseks. Kas see on tõesti nii?

Antud värsi üle on palju diskuteeritud ja väga suur hulk moslemid mõistavad seda oma puudulike teadmiste tõttu valesti. Sellest, et antud värsi tähendust tõeliselt mõista, tuleks seda vaadelda selle kontekstis, mitte aga analüüsida vaid konkreetseid sõnu.

Selle teema kohta on sõna võtnud näiteks Põhja-Ameerika Islamiühenduse endine president dr. Muzammil H. Siddiqi. Ta ütles:

„Koraani kohaselt peaks mehe ja naise suhe püsima vastastikusel armastusel ja lahkusel. Jumal on öelnud: **„Ja üheks Tema märkidest on, et Ta lõi teile teist endist kaasas, et võiksite neist lohutust leida ja Ta lõi teie vahele südamlikkuse ja halastuse. Kindlasti on selles märgid inimeste jaoks, kes mõtisklevad.”** (30:21).

Püha Koraan innustab mehi oma naise lahkelt kohtlema. Jumal on Koraanis öelnud: **„Oo teie, kes te usute, teil ei ole õigust naise vastu (nende) tahtmist pärida. Ja ärge tekitage neile probleeme, et tagasi võtta, mis olete neile andnud, välja arvatud juhul, kui nad panevad toime selge ebamoraalsuse. Ja elage nendega lahkuses, sest kui te neid ei sallii, siis võib-olla ei sallii te midagi, millesse Jumal on pannud palju head.”** (4:19)

On väga oluline, et naine austaks kodus mehe autoriteeti. Mees on pere pea ja naine peab sellega arvestama. Samas peaks mees oma autoriteeti naise suhtes kasutama lahkelt ja austavalt. Kui nende vahel tüli tekib, peab selle rahumeelselt lahendama. Kui abikaasad omavahel tüli lahendada ei suuda, peaksid nad vanemate, teiste lugupeetud pereliikmete ja sõpradega nõu pidama.

Kuigi mehel on õigus mõnikord naist distsiplineeri-

da, et tema halba käitumist korrigeerida, tohib seda teha vaid äärmuslikes olukordades, kui miski muu enam ei aita. Kui aga on kahtlus, et see võib suhte veelgi teravamaks muuta või peret lõhestada, tuleks seda absoluutselt vältida.

Koraan on selles suhtes väga selge. Jumal on öelnud: **„Mehed on naiste eest vastutavad sellega, mis Jumal on ühele teise üle andnud ja mis nad oma varast kulutavad. Seega on õiglased naised vagalt sõnakuulelikud, hoides (abikaasa) eemalolekul seda, mida Jumal neil hoida käsib (st abikaasa vara ja oma vooeluslikkust). Mis puutub aga neisse (naistesse), kelle puhul kardate (teil on põhjust karta) halba käitumist, siis hoiatage neid, hüljake nad voodis ning lööge neid. Kuid kui nad sõna kuulavad (st jätavad oma häbiväärse käitumise), ärge otsige nende vastu abinõu. Tõesti, Jumal on Kõrgeim, Suurim. Ja kui kardate nende kahe vahel erimeelsust, saatke vahendaja mehe perekonnast ja vahendaja naise perekonnast. Kui nad soovivad lepitust, siis Jumal lahendab selle nende vahel. Tõesti, Jumal on Teadja ja Kursis.”** (4:34-35)

Oluline on lugeda kuni teema lõpuni. Kunagi ei tohi võtta vaid omale sobivat värsi või teema osa ja siis seda vastavalt oma suvale interpreteerida. See värss ei luba vägivalda ega vaata sellele isegi mitte läbi sõrmede. See juhendab meid, kuidas delikaatsetes perekondlikes situatsioonidse targalt ja hoolikalt käituda. Kuigi värsis on kasutatud sõna „lööma“ ei tähenda see siin siiski „füüsilist väärkohtlemist“. Prohvet (*saws*) seletas selle lahti kui kerge müks või „lööki, mis ei jäta märki“ (*dharban ghaira mubarrih*). Ta ütles ka, et nägu tuleb kindlasti vältida. Osad õpetlased seletavad, et see on kerge löök *siwaki* (hambapuhastuse puu) oksakesega.

Prohvet (*saws*) innustas oma kaaslasi isegi seda meedet mitte kasutama. Ta ise ei löönud iialgi ühtki naist ja tal oli kombeks öelda, et parimad mehed on need, kes oma naise ei löö. Ühes *hadithis* väljendab

NAISI PEKSTA?

ta oma äärmist vastumeelsust sellise käitumise suhtes, öeldes: „*Kuidas võib keegi teist oma naist peksta, nagu kaamlitäkku ja seejärel temasse minna (st naisega magada)?*” (Al-Bukhari 8/68)

Samuti on äärmiselt oluline märkida, et värsis mainitud „kerget lööki” ei tohiks tavaliste probleemide lahendamiseks kasutada. Tegemist peab olema väga tõsise situatsiooniga, kus naine on väga ebamoraalselt käitunud ja tema noomimine ja voodis hülgamine ei ole mingit tulemust andnud. Kui taoline karistus võib olukorda parandada ja abielu päästa, siis on see lubatud. Vastasel juhul mitte.“

Halifaxis Nova Scotias Kanadas asuva Saint Mary Ülikooli professor dr. Jamal Badawi lisab eelnevale: „Kui probleem seisneb naise käitumises, on mehel õigus teda veenda ja mõistlikkusele kutsuda. Reeglina sellest täiesti piisab. Neil juhtudel aga, kui see probleemi ei lahenda, võib mees oma rahulolematust mõnel teisel rahumeelsel viisil väljendada, näiteks naisest eraldi voodis magades. Siiski on juhtumeid, kus naine ei ole nõus oma halbade kommetest loobuma, näidates samal ajal oma mehe suhtes üles vaid põlgust ning jättes täitmata oma abielukohustused. Sellisel juhul võib mees abielu päästmiseks kasutada ka muid meetmeid, mida täpsemalt võiks kirjeldada kui õrna lööki naise kehale, kuid mitte iialgi näkku. Kuna see löök on tõesti õrn, pigem müks, on tegemist vaid sümboolse meetmega, mis peaks naisele mõjuma äratuskellana, ja mitte füüsilise karistusega.

Isegi kõige hullemal juhul piiritletakse seda karistust järgnevalt:

1) Tegemist peab olema väga suure erandiga, kui reeglilik on siiski vastastikune austus, lahkus ja hea kohtlemine. Koraani ja *hadithide* kohaselt võib seda meetet kasutada naisepoolse lodeva käitumise või äärmiselt põikpäiselt ja pidevalt abikaasa mõistlike palvete eiramise puhul. Kuid isegi neil puhkudel tuleks kõigepealt kasutada veenmist.

2) Prohveti (*saws*) sunna kohaselt on keelatud ükskõik keda näkku lüüa, füüsiliselt vigastada või isegi lihtsalt karmilt kohelda. *Hadithis* on kirjas kerge müks või „lööök, mis ei jäta märki” (*dharban ghayra mubarrih*), mida varajased õpetlased interpreteerisid kui sümboolset *siwakioksa* kasutust. Antud „lööök” ei tohi kehale jätta mingit jälge.

3) Luba äärmistel juhtudel taolist sümboolset lööki kasutada on antud vaid selleks, et väljendada olukorra tõsidust ja taoline käitumine ei ole mingil juhul soositav. Mitmete *hadithide* kohaselt laitis Prohvet (*saws*) taolise meetme tarvitamist. Ta ütles näiteks:

„Ärge pekske Jumala naissoost sulaseid.“

„Mõned (*naised*) külastasid minu perekonda, kurtes oma abikaasade üle (et need peksavad neid). Need (*mehed*) ei ole parimad teie hulgas!“

„*Kuidas võib keegi teist oma naist peksta nagu kaamlitäkku ja seejärel temasse minna (st naisega magada)?*”

4) Õige moslem järgib igal võimalikult viisil Prohveti (*saws*) sunnat. Parimaks näiteks meile on Prohvet (*saws*) ise, kes iialgi üheski olukorras seda meetet ei kasutanud.

5) Islami õpetused on universaalsed. Need vastavad erinevate aegade, kultuuride ja olukordade vajadustele. Mõned meetmed võivad teatud olukordades, kultuurides või teatud isikutega toimida, samas teistele mingit mõju avaldamata. Midagi, mis on „lubatud”, ei pruugi samal ajal olla ei kohustuslik, soovitatav ega ka keelatud.

6) Ühegi „moslemi” sooritatud väärkohtlemises, julmuses, perekonnavägivallas või muudes kohutavates tegudes ei saa kunagi süüdistada Koraani ja sunnat. Nendes üleastumistes tuleb süüdistada vaid konkreetseid isikuid, kuna nad vaid räägivad islamist ja väärtõlgendavad seda, samal ajal ise tõelisest islamist väga kaugele jäädes.“

HAJAA – MEIE IMAANI LAHUTAMATU KAASLANE

2. osa

Tõlkinud: Amina Irimaalt

Küllaldased Koraani värsid ja *hadithid* selgitavad meile lahti põhjused hidžaabi kandmiseks. Ent islami *šaria* ei seleta meile lahti mitte vaid hidžaabi käsku, vaid see on keelanud ka kõike seda, mis on süüdsusetu ja võib enesega kaasa tuua häbistuse. Teisisõnu sellised asjad on keelatud, et sulgeda kõik teed siivutusele ja iharusele. Läbi selle muutub meie *hajaa* tugevamaks. *Hajaa* ja oma au säilitamine on esmatähtsad säilitamiseks iga ühiskonna iseloomu-kindlust. See on põhjus, miks tagasihoidlikkust nimetatakse ka naise ehteks, sest see kaitseb teda patukoorma eest ja takistab haiglaslike kavatsustega mehi temast siivutuid mõtteid mõelda. *Hajaa* on naise iseloomu osa, mis kaitseb teda meeste kuritarvitamise eest.

Prohvet Muhammad (*salla Allahu alaihi wa sallam*) ütles: „*Kui nilbus on millegi osa, muutub see puudulikuks ja kui hajaa on millegi osa, muutub see ilusaks.*” [Tirmidhi]

Seega on ilmselge, et hidžaab mängib *hajaas* äärmiselt olulist rolli. Hidžaab takistab iharust ja *hajaa* on selle tagajaks, et inimese *imaan* muutuks veelgi tugevamaks. Niipea kui meie armastatud Prohveti (*salla Allahu alaihi wa sallam*) ajal hidžaabi värsid avaldati, jooksid kõik moslemitest qurašid¹ ja ansaarid² koju oma naistele ja tütardele ja naissoost-

1 Üks suuremaid ja võimsamaid araabia hõime islamieelsel ignorantsuse ajal.

2 Prohveti (*salla Allahu alaihi wa sallam*) kaaslased Medina asunikest, kes astusid islamisse, toetasid seda ning võõrustasid moslemitest emigrante Mekast ja teistest kohtadest.

sugulastele edastama, et endid tuleb katta. Nende naised tulid välja kaetuna nagu nende peade kohal oleksid varesed olnud (hidžaabi samastati varesetega selle musta värvi tõttu). [Abu Dawud 4100] Aiša (*radiya Allahu anha*) on edastanud: „*Allah halastagu varajaste emigrantidest naistele. Kui värs „Et nad tõmbaksid oma khimaarid üle oma kaelaava“ ilmutati, siis ansaari naised võtsid oma murutid³, rebisid need lõhki ja katsid nendega oma pead ja näod.*” [Bukhari 4758]

See ainult näitab, et kõik need naised tahtsid innukalt kaitsta oma tagasihoidlikkust. Ja tõetera on ka selles, et *hajaa* on *mu’mini*⁴ eriliseks omaduseks. *Hajaa* ja *imaan* on üks, seega kas need on mõlemad koos olemas või mõlemad puudu. Prohvet (*salla Allahu alaihi wa sallam*) on öelnud ühes *hadithis*: „*Kui teil puudub hajaa, siis tehke mida soovite.*” [Bukhari] Kahjuks on tänapäeval suur hulk moslemeid võtnud omaks rohkem mitte-moslemite elustiili kui Prohveti (*salla Allahu alaihi wa sallam*) traditsioonid, nagu peaks. Nad imiteerivad innukalt mitte-moslemeid. Mosleminaised on unustanud hidžaabi ja mehed oma pilku langetada, nagu ka naised. Võime öelda, et nad on justkui kahevahel: ühelt poolt viivad mehed oma pilgud vabalt mosleminaiste poolenisti kaetud kehade peale ja teiselt poolt ei ole neil julgust eitada püha Koraani ja Prohvet Muhammadi (*salla Allahu alaihi wa sallam*) õpetusi. Samuti ei saa

3 Villane kleit või taljet siduv riie või põll.

4 Selle, kes on saavutanud islamiusu teise astme – *imaani*.

nad tunnistada, et nad on loobunud islamist ega kannata näha hidžaabi kandvaid mosleminaisi ja näidata välja *hajaad*. Teadkem, et siivutusest mõnu tundmine tapab kogunisti tagasihoidlikkuse tunde, mida islam on meil kohustanud hoopis hoida. Loomulik soov oma au säilitamiseks on see, mis sunnib mehi kaitsma oma naise au. Ent mida need mehed ja naised ei mõista on see, et kui naised ei pea kinni hidžaabist ega arenda eneses *hajaad*, lõbustavad nad neid, kes on valinud saatana jälgedes sammumise.

Malik Ibn Uhaimir (*radiya Allahu anhu*) teatas, et ta kuulis Prohvetit (*salla Allahu alaihi wa sallam*) ütlemas: „Allah ei võta vastu siivutu ja labase isiku heategusid ega ülistamist.” Me küsisime: „Kes on labane ja siivutu inimene?” Ta vastas: „Mees, kelle naine lõbustab võõraid mehi.” [Kashf-ul Astar 'An Zawaid-ul Barar, lk. 187]

Sõna „lõbustama” tähendab katmise asemel oma ilu avalikustamist. Kui tänapäeva ühiskonna suures hulgal moslemivendadel oleks natukenegi aimu hidžaabi ja *hajaa* kasust, siis nad kindla peale ei käituks nii, nagu nad käituvad. Meie armastatud Prohveti (*salla Allahu alaihi wa sallam*) ajal ei suutnud mehed endale isegi mitte ette kujutada, et nende naised väljuksid kodudest looritamata, rääkimata sellest, et end väljaminekuks üles lüüa. Järgmine *hadith* näitab selgelt seda asjaolu: Al-Mughaira (*radiya Allahu anhu*) edastas: „Saad Ibn Ubada ütles: „Ma ei kõhkleks oma naist möögaga tappa, kui ma näen teda teise mehega.” See uudis jõudis Allaahi Sõnumitoojani (*salla Allahu alaihi wa sallam*), kes seejärel kostis: „Te olete üllatunud Saadi ghirast (eneseaustus, au)? Allaahi nimel, mul on rohkem ghirat kui temal ja Allaahil on rohkem ghirat kui minul. Allaah on oma ghirast teinud häbiväärsed teod ning avalikult ja salaja sooritatud patud ebaseadlikuks. Ainult Allahile on kõige meelepärasem, et inimesed Temale pattu kahetseksid ja Temalt andestust paluksid ning sel põhjusel Ta saatis hoiatajad ja heade sõnumite toojad. Allahile meeldib enim kiidetud olla ja sel põhjusel lubas Ta anda (hea tegijatele) Paradiisi.” Abdul Maalik ütles: „Mitte kellegil ei ole rohkem ghirat kui Allahil.” [Bukhari]

See peaks olema piisav mõistmaks, miks hidžaab on naistele niivõrd oluline, et rajada endas *hajaa* ja elada tõeliste usklike elu. Vahel kujuneb olukord selliseks, et inimesed on patustanud niivõrd pikaajaliselt, et nad ei suudagi enam näha vahet õige ja vale vahel. Teisisõnu, siivutuses mõnulemise tulemusena kaob võime hea ja halva vahel vahet teha ja hakatakse halba heaks pidama. Nagu prohvet (*salla Allahu alaihi wa sal-*

lam) mainis: „Mul on austus (mis on üks *hajaa* osa). See, kellel on mustakstõmbunud süda, on võõrandatud austusest.” [Ihya 'Ulum Al-Din]

Hajaa on mitmeid väärtusi.

Siinkohal tooksime ära mõned neist:

1. Allaah armastab hajaad. „Kindlapeale on Allaah (Üks, kellel on) hajaa ja Kes on Kaitsja. Ta armastab hajaad ja inimesi, kes varjavad üksteise vigu.” [Bukhari]

2. Hajaa on islami õilsus, nagu meie Prohvet (*salla Allahu alaihi wa sallam*) on märkinud: „Igal eluviisil on oma loomupärane karakter. Ja islami iseloomuks on hajaa.” [Abu Dawud]

3. Hajaa toob vaid head. Meie prohvet (*salla Allahu alaihi wa sallam*) ütles: „Hajaa ei too midagi peale hea.” [Bukhari]

4. Hajaa on kristallselge märk meie imaanist. Nagu prohvet (*salla Allahu alaihi wa sallam*) ütles mehele, kes oli oma venda tema häbelikkuse tõttu hukka mõistmas: „Jäta ta, sest hajaa on usu osa.” [Bukhari]

5. Hajaa juhib meid Paradiisi. Prohvet (*salla Allahu alaihi wa sallam*) ütles meile: „Hajaa pärineb imaanist ja see juhib meid Paradiisi. Nilbus tuleb vastumeelsusest ja see juhib Tulle.” [Bukhari] Sõna *hajaa* on tuletatud sõnast *hajaat*, mis tähendab elu. On selgemast selgem, et kui kellelgi on *hajaad*, siis elab ta islamile vastavat elu. Teiselt poolt, kui kellelgi *hajaa* puudub, siis elab ta elu, mis on islami kohaselt surnud. Prohvet (*salla Allahu alaihi wa sallam*) ütles: „Hajaa ja usaldusväärsus on esimesed siit maailmast lahkuma, seetõttu ära väsi Allaahilt neid kahte küsimast.” [Bayhaaqi]

Me peame mõistma, et *hajaa* on oluline nii meestele kui naistele. Mehed peavad endid ohjeldama, abielluma nii noorelt kui võimalik või kui nad ei saa seda endale lubada, siis nad peaksid paastuma.

Naistel on käsuks pandud end katta, et saatana sotsiaalset ei saaks meeskodanike üle võimust võtta ja mehed naistega lugupidamatult käituda ega neid mingil moel ära kasutada. Koraanis on mitmeid värsse, kus on täpselt selgitatud, kuidas me peaksime end ülal pidama.

Allah on Kõiketeadja, seega Ta teadis, et selles ühiskonnas elades seisame kindlasti silmitsi taoliste probleemidega. Islami muutmiseks või enda soodu interpreteerimiseks ei ole ühtki vabandust. Allah on andnud teada meestele ja naistele kuidas juhtida oma tagasihoidlikkust. Olgu Allahil halastust neile meestele ja naistele, kes ütlevad lahti oma Isanda käskudest ning juhatagu Ta nad õigele teele.

„Ütle usklikele meestele, et nad lange-
taksid oma pilgud (ja ei vaataks keela-
tud asju) ja hoiaksid oma privaatseid
kehaosi (nt suguaktist väljaspool abi-
elu). Nii on nendele puhtam. Tõepoo-
lest, Allah on Kõiketeadja selles, mida
nad teevad. Ja ütle usklikele naistele,
et nad langetaksid oma pilgud ja
hoiaksid oma privaatseid kehaosi, et
nad ei näitaks oma ilu (nii loomulikku
ilu kui ka ehteid), välja arvatud, mis
sellest on ilmne (nt silmad, et näha
teed, välisriided jt) ning et nad tõm-
baksid oma *khimaarid* üle kaelaava¹ ja
ei näitaks oma ilu ...” [täendus suurast
An-Nur 24:30-31]

¹ Kui naisel on kästus tõmmata oma khimaar
üle oma kaelaava, siis ta on ka kohustatud katma oma
näo, sest see on mõista antud. Kui on kohustuslik katta
juba oma kael ja rind, siis enamgi kohasem on katta
nägu, sest see peegeldab kõige enam naise ilu ja veetlust.
– „The Veil (Niqaab) is Obligatory with Detailed Proofs“
(Risaalat al-Hijaab), Shaikh Muhammad bin Saalih al
Uthaimiin.

Kõik kiitused on Allahi väärilised, olgu Tema rahu ja õnnistused Muhammadile (*salla Allahu alaihi wa
sallam*), tema perekonnale, kaaslastele ja tema tõelistele järgijatele kuni Kohtupäevani.

Allikas: <http://abdurrahman.org/women/haya.html>

MINU LUGU

Kasvasin ateistlikus-satanistlikus peres. Isa oli satanist ja ema ateist (kuigi ristitud kiriklikult). Kirikus me ei käinud. Kui isa veel elas, olime sunnitud osa saama veidratatest rituaalidest (alhamdulillah, et see nüüd läbi on) ja natuke satanismi jäi mulle külge, nagu ennustamine ja mõjutamine. Veel oli isal igasuguseid New Age ja muid imelikke ajakirju – jooga, ennustamise, elu pärast surma, UFO-d, kummitused ja muu selline. Sealt õppisin ma, et peale surma on uus elu (nagu Paradiis ja Põrgu), veel hakkasin uskuma inglitesse. Aga Jumalasse ma ei uskunud, kuika saatanasse mitte, seega olin suht ateist. Isa mõjust tingituna vihkasin kõiki uske, satanism kaasa arvatud. Kunagi oli kooli korraldatud kinkide jagamine mingis kirikus. Ma lahkusin poole pealt. Nii väga vihkasin kõike Jumalaga seotut.

Kord, 2 aastat tagasi, kohtasin ühes online mängus sõpra, kes oli pärit Kuveidist. Alguses ma ei teadnud, et ta on araablane või moslem. Siis aga ta rääkis mulle islamist. Ma tõin palju „tõendeid“, et Jumalat pole olemas ja et tal pole mõtet seda mulle kaela määrada. Aga sõber ei andnud alla. Keelas pidevalt mul sea-tooteid ja verivorsti süüa ja rääkis, kui kahjulik see on. Kord läksime islami teemal täiesti tülli ning ta ütles: „Sa võid lahkuda ja sõpruse lõpetada, aga enne seda vaata seda linki,“ ning andis lingi islami imedest Koraanis. Sellest on ka raamat eesti keeles. No ma siis lugesin seda ja ei suutnud aru saada, kuidas 1400 aastat tagasi inimesed teadsid asju, mida on võimalik näha ainult teleskoobi või mikroskoobiga – universumi kohta, siis veel loote arenemise kohta ja muud. Mõtlesin selle üle, panin kõik kokku üheks ideeks ja korruga tundsin rinnus täielikku soojust. Ma mõtlesin, et mis nüüd toimub, ja rääkisin sellest Kuveidi sõbrale. Ta ütles, et see on moment, kui ma hakkasin uskuma Jumalasse ning andis mulle lause, mida öeldes saada moslemiks. Ja ma ütlesin selle. Õppisin siis (see oli kaks aastat tagasi) tasapisi islami kohta, jätsin maha alkoholi, mõjutamise ja ennustamise, mis isast külge olid jäänud; ennustamise just peamiselt, kuna alati nägin ette ainult halba ja sageli juhtus see halb minu endaga.

Ma olin kaks aastat haige, paanikahoogudes. Kord, aasta tagasi, sai sõber unes nägemuse, et ma peaksin sööma mett avokaadoga. Ma olin küll selle suhtes skeptiline, aga siiski sõin seda. Ja aitas, *alhamdulillah*. Varem olin pidevalt pidanud tablette võtma ja

need ei aitanud ja nüüd see mesi ja avokaado aitasid. Kui sõber kuulis, et ma olen hakanud tervemaks saama, oli ta rõõmus ja ütles, kuidas ta oli pidevalt minu jaoks palvetanud ja soovinud abi Jumalalt. Siis jätsin maha ka sealihaga söömise, sest taipasin, et see oligi minu haiguse põhjus – alati tundsin end halvasti just siis, kui sõin vorsti või muud lihatoodet, milles oli sealihaga sees. Aasta tagasi hakkasin õppima araabia keelt, kuigi sõnadena eesti tähtedes, mitte araabia tähtedena. Veel harjusin ütlema *alhamdulillah* ja *bismillah* ja *allahomma enni asaluka khyra mafe ha thi he al roya w a'otho beka men shareha* (peale ärkamist) ja muid araabiakeelseid väljendeid (kuigi mitte eriti palju). Tegin kaks korda kaasa ramadaani paastu. Ning hakkasin palvetama. Muidugi erines see 100% sellest palvetamisviisist, mida moslemid kasutavad. Palvetasin eesti keeles, kaks korda päevas ja põhimõtteliselt rääkisin Jumalaga mõttes (suht sarnane kristlaste palvele, minu arust). Siis millalgi lisasin kolmanda palve keset päeva. Siis kui nägin, et mu palved hakkavad täide minema. Küsisin sõbralt moslemite palvetamise kohta ning ta andis lingi – <http://arabic.speak7.com/prayer.htm>, kust ma õppisin põhilise palvetamise selgeks; osaliselt inglise keeles, osaliselt araabia keeles. Siis lisasin kaks palvuse aega juurde, nii et ma palvetasin juba viis korda päevas. Sõber küll ütles, mine mošeesse, kohe kui sain moslemiks, aga ma ei läinud, et ennast mitte lolliks teha oma oskamatusena. Tahtsin kõigepealt palvetamise selgeks teha, siis mošeesse minna. Viimasel sügisel, *eid* ajal ma lõpuks otsustasin, et lähen mošeesse, et kõigile *eid mubaarak* soovida. Läksin ja minu kergenduseks võeti mind seal sõbralikult vastu ja anti kaks raamatut, Muhammedi ja Jeesuse kohta, ja kutsuti ülejäämine päev tagasi *eid* peole. Läksin ja tutvusin rohkemate moslemitega. Rene andis siis ka mulle raamatu palvetamise õppimise kohta. Hea raamat on, õpin sealt araabia keelt lugema ja araabia keeles palvetama, olgu Rene tänatud! Siis hakkasin reedeti ja vahel ka keset nädalat mošees käima ning pidevalt õpin nüüd uusi asju islami ja araabia keele kohta, nii et mu sõber vahel ütleb: „*MashaAllah*, you know about some things more than me in Islam, you are wise.“ *Alhamdulillah*, et ma hakkasin moslemiks!

Aivar

ISLAMIIUUDISED

ISLAMOFOBIA AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES

Allikas: english.aljazeera.net

Nation of Islam (NOI) juht Louis Farrakhan arutles Riz Khan teleshows selle üle, kas USA on muutumas veelgi ebatolerantsemaks.

Pinge ja kibestumus on märksõnad USA möödunud aasta iseloomustamiseks, mis ühtlasi oli ka üheksas aasta 11. septembri rünnakutest. Suhted moslemite ja teistest religioonidest inimeste vahel on ilmselgelt libisenud veelgi madalamale läbi Koraani

põletamisaktsiooni kavandamise ja endiste kaksiktornide kohale islamikeskuse rajamise idee tõttu.

Ühe väikese kiriku pastor Florida osariigist ähvardas 11. septembril põletada Koraani koopiaid, et anda seeläbi „õppetund kõigile radikaalsetele moslemitele kogu maailmas“, kuid loobus siiski pärast suurt survet oma plaanist. Sellegipoolest rüvetati püha raamatu koopiaid Manhattani

ja Tennessee osariigis.

Paljud inimesed Ameerikas on vastu plaanile ehitada islamikeskus selle koha lähedale, kus 11. septembril 2001 toimusid islamiekstremistide toime pandud rünnakud.

Ameeriklased ütlevad, et see oleks ebasobiv ligi 3000 hukkunu sõprade ja sugulaste jaoks.

Kas USA muutub islami suhtes üha ebatolerantsemaks?

USA IMAAM KÄIVITAB RELIGIOONIDEVAHELISE RINGREISI

Allikas: english.aljazeera.net

Islamivaimulik imaam Feisal Abdul Rauf, kes pakkus välja suvel suurt furoori tekitanud idee rajada endise World Trade Centre'i asupaiga lähedale islamikeskus, plaanib rännata läbi USA, et innustada religioonidevahelist mõistmist. Ringreisi peamine eesmärk on teadvustada inimestele, et USA on riik, mis kaitseb õigust usuvabadusele. Imaam leiab, et USA moslemid nagu ta ise, võiksid võtta enestele vahendaja rolli Ameerika Ühendriikide ja moslemimaailma vahel.

Raufi esimene üritus on kavandatud 15. jaanuariks Detroitis, kus elab Põhja-Ameerika suurim moslemikogukond. Imaami sõnul jätkab ta sealt oma teekonda Chicagosse, Was-

hingtoni, San Antoniosse ja ülikoolilinnakutesse, sealhulgas Harvardi, Georgetowni, Yale'i ja Põhja Carolina ülikooli.

Hetkel ei osanud ta täpseid kuupäevi nimetada, millal mingis linnas oma kõnega esineb, kuid arvatavasti kestab kogu ringreis aprillini. Rauf on saanud palju kutseid ning kaalub nende vahel.

Ta tahab oma visiooni jagada erinevatest religioonidest inimestega ning New Yorgis esinemisest on hakkaja imaam unistanud juba 20 aastat.

Imaam Rauf ütles, et kaksiktornide paiga lähedale rajatav islamikeskus oleks palju enam kui tavapärase religiooniasutus: „Sellest võiks saada ühiskondlik keskus, kuhu igast

usundist inimesed võiksid tulla ning vabalt osaleda kõiges, alates kergejõustikutrennist kuni kokanduskursusteni; täiskasvanute haridusprogrammides ning olulisi küsimusi puudutavates paneeldiskussioonides.

Samuti toimuksid seal teatrilavastused ja filmilinastused“.

Raufi idee ehitada kogukonna keskuse ja mošee kõrghoone vaid kahe kvartali kaugusele kaksiktornide asupaigast, süttas möödunud suvel plahvatusliku diskussiooni idee toetajate ja oponentide vahel. Oponentid nimetavad ideed 11. septembri ohvrite lähedaste suhtes solvavaks ja tundetuks. Nad nõuavad, et projekt viidaks üle mõnda teise kohta, kuna leiavad, et „moslemiäärmuslaste toi-

me pandud terrorirünnaku toimumise kohale mošee rajamine oleks äärmiselt solvang“.

New Yorgi linnapea Michael Bloomberg on andnud ametliku loa rajada keskus imaam Raufi soovitud asukohale. Rauf on Lower Manhattan ühenduse liige juba 25 aastat ning juhib mošeed, mis asub umbes

15-minutilise jalutuskäigu kaugusel uuele kohale kavandatavast islami-keskusest.

Detroitis plaanib Rauf pidada ringreisi avakõne „Mitmekesisuse pidulik foorum“ kogu Põhja-Ameerika moslemikogukonna nimel. „Tahan innustada religioonidevahelist mõistmist“, ütleb ta. „Möödunud suvel toimu-

nud meeleavalduste ajal nägime hulgaliselt ka positiivset reaktsiooni, mille puhul me usume, et tegemist on ülemaailmse kõigist religioonidest inimeste ühise liikumisega selle suunas, et tagada parem tulevik oma lastele ja lastelastele“.

ALGAS KOHUS TERRORISMIS SÜÜDISTATAVA LEEDULANNA ÜLE

Allikas: <http://www.postimees.ee/?id=361923>

23. detsembril algas Vilniuse kohtusuletud uste taga protsess leedulanna Egle Kusaite üle, keda kahtlustatakse seotuses tšetšeeni terroristidega.

21-aastane klaipedlanna eitab süüdistusi ning väidab, et Leedu ja Vene salateenistused kasutasid temalt tunnistuste väljapressimiseks füüsilist ja vaimset vägivalda, vahendas uudisteagentuur AFP.

Terroriakti korraldamist kavandanud rühmituses osalemises ja selle loomises ning terrorirünnaku kavandamises kahtlustatav Kusaite ilmus kohtusaali koos vanemate, toetajate ja ajakirjanikega, kellel kohtunik palus kohtusaalist lahkuda.

«Kogu see protsess on ebaõiglane. Nad kardavad, et inimesed kuulevad, kuidas tõendeid koguti,» kommenteeris 2009. aasta oktoobris kinni

peetud mosleminaine ajakirjanikele. Väidetavalt kavatas Kusaite rünnata Tšetšeenia konfliktiga seotud Vene sõjaväerajatisi, eesmärgiga tappa võimalikult palju inimesi ja levitada paanikat. Süüdistajate väitel lõi süüalune kontakte mäsulistega Venemaal, Aserbaidžaanis, Usbekistanis ja Suurbritannias. Uuesti peaks Kusaite kohtu ette ilmuma märtsis.

ABU DHABI HOTELLIS ON 11 MILJONI DOLLARILINE JÕULUPUU

Allikas: <http://www.elu24.ee/?id=358196>

Araabia Ühendemiraatides Abu Dhabi asuva luksushotelli jõulupuud on hotelli vääriline – väidetavalt on selle väärtus 11 miljonit dollarit.

Emirates Palace hotelli juhi Hans Olbretzi kinnitusele on tegemist maailma kõige kallima jõulupuuga, kirjutab news.com.au.

13-meetrine igihaljas puu asub hotelli ümarhallis ning on ehitatud kullast ja hõbedast ehete ning lampidega. Jõulupuud hinna ajavad lakke kallid kellad ja ehted, mis sellele riputatud on.

Puud on 181 kalliskivi, sealhulgas teemante, safiire ja pärleid.

«Puud enda maksumus on umbes 10 000 dollarit, kuid sellele oleval ehted tõstavad ta hinna üle 11 miljoni dollari,» selgitas hotellijuht Olbretz. Olbretzi sõnul soovivad nad oma jõulupuuga Guinnessi rekordite raudmatusse jõuda.

Hotellijuht lisas, et kuigi Araabia Ühendemiraadid on islamiriik, ei ole keelatud seal ka kristlike pühade nagu jõulud, tähistamine.

«Tegemist on väga liberaalse riigiga.

Turistidel on õigus jõule pühitseda,» selgitas Olbretz.

Seitsmetärniga Emirates Palace hotell algab ühe nädala pikkune puhkusepakett 1,1 miljonist dollarist. Kuid on ka kallemaid pakette, mille sees on näiteks luksusautod ning kopterilennud.

Selle aasta mais pandi sinna hotelli kullaautomaat, millest saab erinevate summade eest erineva suurusega kullakange.

„... Ja ärge olge ekstravagantsed. Tõesti, Talle (st Jumalale) ei meeldi ekstravagantsed.“ (6:141)

„Ja anna sugulasele tema õigus ja vaesele ja teekäijale ja ära kuluta liialt.“ (17:26)

Moslemipäevikud

LAPSE SÜND

Valdav enamus värskelt abiellunuid üritab kohe-selt lapse saada. Kui poole aasta jooksul peale pulmi pruut ikka veel rase pole, on terve suguvõsa mures. Tihtipeale minnakse suures mures ka kohe arsti juurde. Neid väheseid, kes mingil põhjusel lapsesaamise on otsustanud edasi lükata, vaadatakse kui napakaid. Rasedusest antakse teada ainult väga lähedastele sugulastele, teistele ei öelda kurja silma kartuses enne kui vähemalt kolme kuu möödudes. Mehed, muide, on alati naise rasedusest kuulates õnnelikud, isegi kui see täiesti planeerimata oli. Nende näole valgub alati mõnus lai naeratus. Raseda eest hoolitsetakse siin väga, alati soovitatakse ettevaatlik olla, treppidest liiga palju mitte üles-alla käia, kolme eest süüa jne, jne.

„Rasedus pole haigus!“ üritasin neile Aishat oodates selgeks teha, ja lasin vanas vaimus edasi. Ilmselt tänu sellele oli ka sünnitus lapsemäng. Egiptuse rasedad hoiduvad üldiselt üleliigsetest liigutustest ja on üsna hädised. Ainult üheksandal kuul minnakse jalutama, lootuses, et see sünnituse kergemaks teeb. Vaatamata sellele on siin meeletult palju keisrilõikega sünnitajaid. Siinkohal peaski natuke arstidest rääkima. Arstil ei käi siin rase mingi plaani kohaselt, vaid siis kui tuju tuleb. Ja peaaegu iga kord tehakse ultraheli. Ultraheli tegemine aga ei tähenda veel, et arst kõige kohta rasedale infot jagaks, nagu Aishat oodates teada sain. 12. nädalal tehtud ultrahelis tundus mulle beebi suu ebaloomulikult suur, mainisin seda ka kaasasolnud mehele, kes loomulikult vastas, et ära aja lolli juttu. Arst ei teinud teist nägugi. Igal järgneval korral küsisin paha aimates, kas laps on ikka normaalne. „Möödud on normis,“ kordus sama vas-

tus, ise aga uuris suure huviga beebi pead. Ja sünnitusel saingi oma kartustele kinnituse - Aisha sündis huulelõhega. Selge see, et selle arsti juurde ma enam ei lähe. Samuti on mul hea meel, et ma kumbagi last siin ei sünnitanud. Nagu juba eespool mainisin, meeldib Egipti arstidele keisrilõiget teha, neid saab isegi tellida. Noor sugulane ütles arstile päeva, mil-lal ta last sünnitada tahab, ja saigi oma soovi. Samuti pole siin kombeks tugiisikut sünnituse juurde lubada. Võimalik, et suurlinnades on teisi-ti. Meie juures on ennekuulmatu, et mees viibiks sünnitusel. Kuulates, et Nasser Eestis Aisha sünni-tusel viibis ja isegi nabanööri löikas, pööritati silmi. Aga asja juurde. Kui laps sündinud on, lubatakse äsja sünnitanud naise palatisse kõik soovijad-õnnitlejad. Rahulikust koosolemiseest beebiga võib vaid unista-da. Sattusin aastate eest sellise olukorra tunnistajaks, kui mehevend lapse sai. Läksime teda haiglasse vaata-ma, eest leidsime magava mehevenna, beebi oli tema ema hoole all, kes talle kuivatatud datlit imeda andis (see olevat sunna, aga tundus mulle väga veider. Mis siis kui see käest lahti pääseb ja titt selle endale kurku tõmbab?) Ja palat oli täis latravaid naisi, kes kõik üks-teisest üle püüdsid rääkida. Soovisme õnne ja tulime tagurpidi palatist välja, mina muidugi täielikus šokis. See juhtus aastat 6 tagasi, kui alles paar aastat olin siin olnud. Nüüd enam ei imesta millegi üle eriti. Sünnitaja lastakse samal päeval koju, ka keisrilõikega sünnitaja. Mitte kunagi aga ei jäeta äsja sünnitanud naist omapäi beebi eest hoolitsema. Tavaliselt veedab naine esimese nädala isakodus, või kolib tema ema või mõni muu väga lähedane sugulane värskema ema poole, et aidata beebi eest

hoolitseda. Väga kena komme, aga mina erakliku eestlase-nae soov, et keegimind kogu aeg jälgiks ja õpetaks, seega sobis mulle täiesti, et mu mõlemad lapsed mujal sündisid. Nädal pärast beebi sündi korraldatakse *sboo*. Ka seda olen mõned korrad näinud. Kõige eredamalt on mees esimesena kogetu, kuna ka seal sain paraja šoki. Sel päeval kogunevad kokku kõik lähemad sugulased ja sõbrad, rahvast seega palju. Muusika mängib valjult, loetakse ka Koraani (aga seda ei tee mitte kõik). Põletatakse viirukit, õigemini mingeid lõhnavaid teri vastava aluse peal, pillutakse soola laiali, ilmselt jälle kurja silma peletamiseks. Veel üks imelik asi jäi tookord meelde - titt asetati põrandale ja värske emme pidi temast minu mäletamist mööda seitse korda üle astuma. Mina vaatasin kogu asja õudusega, oli ju tegu nädal tagasi keisriga sünnitanud tüdrukuga. Mis siis, kui ta komistab, ja titele otsa kukub? Siiani jube mõelda. Kõigile külalistele tehakse ka väike kingitus kotikese näol, kuhu on pandud koorimata arahhiisi, väikseid kuivatatud kollaseid herneid (*hommus*), paar šokolaadi ja arahhiisi suhkrus. Mõnikord on isegi väike kuju või vaas, ja alati küünel. Sunna näeb ette, et lapse sünni puhul ohverdatakse loom. Tavaliselt on selleks lammas, jõukam rahvas võib ka pulli tappa. Seda sündmust kutsutakse *akika*. Ka Ahmedi sünni puhul lasi N. lamba tappa. Korraldati suur kokkamispidu tervele perele - vennad, õed, vanemad ja muud soovijad. Minu mäletamist mööda jagati ka sellest lambast osa vaestele. Kurja silma kardavad Egiptlased alati, aga beebide puhul võtab kartus vaata et paanika mõõtmed. Kurja silma peletamiseks pannakse kodust väljumisel beebi riiete kül-

ge kuldehe, kas Jumala nimega või siis on sellel kujutatud lahtist peopesa ja sinist silma. Ja alati kaetakse välja minnes beebi tekiga nii, et teda yldse näha pole. Ja seda isegi südasuvel kõige palavama ilmaga. Olen näinud paksu talvetekiga kaetud beebisid ikka väga kuuma ilmaga. Mulgi soovitati lapsed kinni katta, aga sellest loobusin alati kategooriliselt. Arvan siiani, et kuumarabandus on ohtlium kui kuri silm. Siinkohal tuli meelde üks sobiv lugu. N.-i õde sünnitas kuu peale mind, enneaegse 1,5 kilo kaaluva beebi. Kui Eestist siia jõudes neile külla läksime, sai õemes päris pahaseks ja kattis Aisha minu soovi vastaselt õhukese linaga, et inimesed teda ära ei kaetaks. No et teine nii väike ja minu kuune beebi oli juba 5 kg. Kusjuures kohal polnud kedagi peale ta oma õdede ja ema. Naersin küll, et pole midagi kaetada, tal nagunii huulelöhe, aga mees arvas, et parem siiski karta kui kahetseda. Kusjuures tegu on kõrgelt haritud ja palju reisinud mehega. Jutt venib küll väga pikaks, aga seoses selle enneaegse beebi sünniga tuli veel üks lugu meelde. Nimelt olevat tema sünni päeval kõik haiglas olevad inkubaatorid (kahtlen, kas see ikka on õige eestikeelne sõna, kes teab, parandagu) täis olnud. Niisiis pidi mu ämm beebi oma pearätiku alla peitma ja ta kõrvalasuvasse haiglasse toimetama!!! Egiptuse kombe kohaselt käivad sugulased-tuttavad peale lapse sündi õnnelikele vanematele õnne soovimas. Alati kingitakse kas kulda või raha. Lõpetan siinkohal, kuigi beebiteemal võiks lõpatuseni heietada.

Ere Egiptist
<http://eretuunas.blogspot.com/>

BAHRAIN

pärliid, palmid ja moslemid

Autor: Amina Bahrainist

Assalaamu aleikum wa rahmatullahi wa barakaatuh!

Siin taas Bahrain.

Talv on kätte jõudnud, mis tähendab seda, et ilmad on kohati isegi jahedapoolsed – öhtul ja öösel alla 20 kraadi ja päeval tõuseb elavhõbedasammas ikka üle 20 kraadi, aga tuul, mis puhub siin Bahrainis võiks öelda kogu aeg (sest on ju Bahrain 33 saarekesest koosnev saareriik), teeb selle temperatuuri madalamaks.

Ühel päeval oli isegi liivatorm. Kogu hommik oli taevas nagu pilvine ja siis üks-kaks-kolm! tõusis tugev tuul ja kogu linn kadus hetkega kollaka liivaudu sisse. See ei kestnud õnneks kauem kui pool päeva.

Alhamdulillah!

Detsembrikuu oli täis mitmeid meeldivaid sündmusi ja tegemisi. Kuu algus oli aga eriline, sest minu noorem poeg tuli mulle esimest korda siia Bahraini külla ja tutvus ka nüüd korralikult minu elu-oluga islami-riigis ja moslemina, kes kannab musta *abaajat* ja hidžaabi. *Alhamdulillah!*

Veetsime temaga koos nädalakese ja näitasin talle Bahraini vaatamisväärsusi nii palju kui suutsin ja ikka ei jõudnud me igale poole, kuigi Bahrain on ju nii tilluke – mõnel maailmakaardil märgitud vaid täpina.

Esimese vaatamisväärsusena tutvustasin ma talle Al-Fateh mošeed, mida võib pidada minu teiseks koduks siin Bahrainis, *subhaanAllah!* Tutvustasin talle mošee imaami, muessinit ja teisi õdesid-vendi, kes seal töötavad. Ta nägi, kuidas palvusele kutsutakse ja kuulis, kuidas Koraani retsiteeritakse, sest samal ajal toimus mošees Koraani retsiteerimise võistlus.

Ta nägi nii palju.... ja ehk.... *inšaAllah, inšaAllah, inšaAllah!*

Ühel päeval planeerisime me külastada siinset Delfinaariumit, mis on mere ääres ja kus korraldatakse delfiini-*shows*id. Tahtsime osta juba öhtuseks *show*ks piletid, aga mõtlesin ümber ja ütlesin, et kui tuleme, siis ostame piletid, sest võibolla tuleme hoopis homme. Ja seejärel sõitsime me edasi Saudi Causeway ehk Bahraini ja Saudi Araabia piirisillale, et seda piiripunkti paremini näha ja vaadata Saudi Araabia linna Dammami. Al Khobari 10-km kauguselt ülevalt tornist. Ilm oli hea ja nägime selgelt majasid ja torne ja kõike, mis seal teise kalda peal on ja siis märkasime all meres otse meie all mingeid musti laike. Laskusime liftiga ruttu alla ja nägime meres vähemalt 10 delfiini, kes nagu meie soovi kohaselt tegid seal tiire – kolmekesi, neljakesi koos ja neid tuli kogu aeg juurde ja juurde. See oli nii kaunis vaatepilt! *SubhaanAllah!*

Ma käin seal piiri peal tihti, sest viin sinna igal nädalal turiste ja mitte kunagi ei ole näinud seal delfiine ja nüüd, nagu mingi ime, nad olid seal! *MašaAllah!*

Pojale meeldis väga Bahrainis ja kuna siin on hinnad sutsu teised, siis mõningad momendid hinnaerinevustest, mis talle eriti torkasid silma:

Kui ostsime bensiini, siis 20 liitri eest maksime me 2 Bahraini dinaari (ehk 4 €). Soomes oleks ta selle eest 30 € maksnud. Bahraini dinaar koosneb 1000 fillisist ja liiter maksab 100 fillsi ehk 20 eurosent.

Uute pükste lühendamise - 5 paari pükste lühendamise ja pressimine võttis aega ca 30 minutit ja maksis kokku 4 dinaari ehk 8 €. Soomes oleks püksipaari lühendamise maksnud 10 € ehk kokku 40 €.

Söögikohtades nagu Fridays, Chillys, al Abraaj jne. salat+supp+praad+vesi = ca. 3-4 dinaari ehk 6-8 €. On ka palju odavamaid kohti. Mida saab Soomes selle raha eest? Türgi kebabikohast kebabi riisiga või friikartulitega või hea kohvi koos saiakesega.

Järelalus on see, et siin saab üpris soodsalt hakkama. Hinnad on odavad.

Koos pojaga käisime ka Dubais, kus viibisime 2 päeva. Dubai on Dubai, oma imedega, oma säruga, oma kõrgehitistega, alati midagi uut.

Mäletan, kui käisin kuskil aastal 2000 esimest korda Dubais. Sel ajal olid seal vaid mõningad suured pilvelõhkujad ja kõik see uus pilvelõhkujate galeriitännav, mis praegu ehtimas Dubai siluetti, oli sel ajal alles maketi peal plaanis.

Selle kahe päeva jooksul külastasime ka maailma kõrgemat ehitist ehk Burj Al Khalifa torni, kuhu sissepääs on DUBAI-MALL'i kaudu ja et sinna õige sissepääsu ukse juurde jõuda, pidime jalutama maha üpriski pika maa.

Burj Khalifa on 828 m kõrge. Vaateplatvorm on selle 160 korruselise ehitise 124. korrusel.

Imekiire lift viis meid üles vaid mõne minutiga ja olimegi 124. korrusel, kust kõik allolevad ehitised paistsid nagu maketil.

Selles tornis on ka hotell, restoran, palju kontoreid ja kortereid. Seal pidi olema ka mošee, mille kohta ma kahjuks mingit infot sedapuhku ei leidnud.

Kasutasime kohalikku metrood, mis sõitis põhiliselt maapeal ja kus esimene vagun on kuldkaardi omnikele ehk kõrgem klass, siis on naiste ja laste oma vagun ja siis tavalised vagunid. Metroo on puhas ja turvamehed valvavad iga ukse juures.

Metroo muidugi on suurepärase Dubai suures liikluses ja viib kindlalt ja ruttu kohale, *mašaAllah!*

Minule isiklikult on Dubai peale Bahraini „kõik lähedal“ üpriski väsitav ja oli ausalt öeldes hea tunne tagasi oma Bahrainis olla, *alhamdulillah!*

Peale poja lahkumist oli kohe suur tühjus veidi aega, sest oli nii hea, kui keegi oma pereliige siia mind vaatama tuli ja saime koos aega veeta. Nüüd ootan teise poja ja oma ema külaskäiku. Andku Jumal talle tervist ja jõudu, et see külaskäik õnnestuks, sest ta on juba 82-aastane. *InšaAllah, inšaAllah,*

inšaAllah!

16. detsembril oli Bahraini iseseisvuspäev. Bahraini ajalugu ulatub kaugele, umbes 5000 aastat eKr. See 5000 aastat oli tuntud, kui DILMUNiajastu, siis järgnes Kreeka Hellenistlik ajastu, mil Bahrain nimetati Tyloseks ja seejärel on Bahrain olnud iraanlaste, omaanlaste ja portugallaste all.

Bahraini arvatakse ka olevat Eedeni aiaks, mida on mainitud nii mitmeski vanas ajalooramatus.

Ka Gilgameshi eeposes on Bahraini (Dilmuni) kirjeldatud kui Eedeni aeda, kuhu Gilgamesh saabus igavese elu otsinguil ja kus ta kohtus sumerlaste Noa ehki Ziusudraga, kes avaldas Gilgameshele igavese elu saladuse..

1783. aastal saabus Bahraini Al Khalifa klann Ahmed bin Mohammed Al Khalifa juhatusel, kuid juba 1799. aastal lõovad omaanlased nad Bahrainist välja.

Aastal 1000 oli linn nimega Cordoba kasvanud suurimaks linnaks kogu maailmas, kus oli üle 200 000 maja, 600 mošeed, 900 avalikku ujulat, haiglaid, kaubanduskeskusi jne. Lisaks olid kogu linna tänavad valgustatud ja oli välja ehitatud vee kanalisatsioonisüsteem, mis on osaliselt käigus siiani.

Siis rääkis ta genotsiidist, mis toimus kui selle maa vallutas Hispaania inkviitsioon 1493. aastal ja kuidas moslemeid elusatena põletati. Ta rääkis sellest, kuidas moslemid pidid vastu võtma katoliku usu ja loobuma omast usust. Moslemid tegid *tajammumi*, libistades käsi märkamatuks üle majaseinte, *ghuslit* hüpates vette ujuma, nad palvetasid silmadega ... Seda õudust ei suuda isegi ette kujutada....

Kõigest sellest võite rohkem tema koduleheküljel lugeda: <http://www.hakimquick.com/>

Veel rääkis ta esimesest migratsioonist - *hižarast*, mis toimus aastal 613-615, kuna quraišid moslemeid taga kiusasid. Esimene emigrantide rühm, mis koosnes 12 mehest ja 4 naisest, emigreerusid Mekast Al-Habashasse (Abessiiniasse ehk Etioopiasse) – töö maale, mitte Palestiinasse.

Teine, juba suurem rühm, emigreerus 615. aastal ja sinna kuulus juba 83 meest ja 19 naist, kes palusid varjupaika õiglase Axumi valitseja Al-Habasha käest.

Selle ajajärguga on palju tähtsat ajalukku läinud, kaasa arvatud Prohvet Muhammedi (*saws*) kiri An-Najaashile, mida säilitatakse Istanbulis Topkapi Palee muuseumis.

An-Najaashi vastus Prohvet Muhammedi (*saws*) kirjale oli, et jah, ta sai tema kirja ja ta tunnistab, et tema (st Prohvet Muhammad (*saws*)) on Allahi saadik. Seega An-Najaash kes oli kristlik kuningas, suri moslemina.

Lisaks ühes oma loengus puudutas Dr. Hakim Quick selle aasta sündmusi, mis on märk, et kõik ei ole nii nagu peaks olema! Loodusenähtused ja kõik muu, mis on toimunud ja toimumas. Ta kutsus kõiki moslemeid üles muutuma, alustama muutust iseendast, oma südamest. *InšaAllah, inšaAllah, inšaAllah!*

Ma' as-salaama!
Amina Bahrainist

Al-Khalifa klann sai Bahraini üle võimu tagasi 1811. aastal, kuid juba 1820. aastal allkirjastasid nad Suurbritanniaga kokkuleppe, mis andis Suurbritanniale suure mõjusfääri, samal ajal säilitades Al-Khalifa klanni valitsuse kuni aastani 1968. aastani, mil Bahrain koos Katariga peaaegu Ühendemiraatidega ühinesid, kuid lõplikule kokkuleppele ei jõutud ja nii otsustasid mõlemad maad iseseisvuse kasuks. *Alhamdulillah!*

16.12.1971 sai Bahraini Iseseisvuspäevaks. Valisejaks oli tol ajal Tema Kõrgeausus Sheikh Iisa bin Salman Al-Khalifa kuni aastani 1999, mil ta suri. Peale tema surma sai võimule tema poeg Hamad bin Iisa Al Khalifa, kes alguses kandis emiiri tiitlit, aga 14.02.2002 otsustati riigile anda kuningriigi staatus ja nii on Bahrain olnud 11 aastat kuningriik eesotsas Tema Majesteet Kuningas Hamad bin Iisa Al Khalifaga.

Iseseisvuspäeval olid välja kuulutatud mitmed pidustused, kuid peale lõunat keelati kõik pidustused ära, sest tuli teada kuninga onu ootamatust surmast Saksamaal. Koheselt kuulutati ka välja 7-päevane lein. Bahraini lipud lasti koheselt poolde masti.

Muide, kas teate, mis maa lippu kunagi poolde vardasse ei lasta? See ainuke lipp maailmas on Saudi Araabia lipp, sest seal on islami usutunnistus kirjas. *SubhaanAllah!*

Detsembri lõpupoole oli mul jälle võimalus osaleda ühe minu esimese islamiõpetaja dr. Abdullah Hakim Quicki loengutel. *MašaAllah!* Ta andis siin 5 loengut. Üheks teemaks oli islami ajalugu Hispaania Andalusias mis jääb Kuldse Islami tsivilisatsiooni ajastusse 622–1492 A.D.

minu maroko

ehk maailma teistpidi vaatamise õpik.

Autor: Kätlin Hommik-Mrabte

PÖHJAMAA, MU SÜNNIMAA...

Juba päris varakult uurin Mustaphalt, kuidas nad maja kütavad, kui talvel on jahe. Ta osutab alumisel korrusel arvutiruumi nurgas kössitavale vanale gaasiradikale. „Ja sellega saab terve maja soojaks?“ küsin umbusklikult. Mustapha kehitab õlgu ja venitab: „Jaaa ...“ Ega ma väga seda ei usu, seega ootan huviga talve.

Parem oleks, kui ei oleks oodanud ning parem oleks, kui see talv ei oleks üldse saabunudki. Aga saabus ta siiski, päris käre ka veel pealekauba – vähemalt nii ütleb isa.

Gaasiradikas tuuakse välja, kuid see soojendab hädavaevu vaid osa toast. Või kuidas üldse eeldadagi, et väike äbarik radiaator võiks terve suure kahekorruselise kivimaja soojaks kütta, kui väljas on vaid viis kraadi sooja ja majal ei ole mingit voodrit ümber.

Aga miks peaks Aafrikas üldse maja kütma või külm olema, võiks nüüd üks keskmine eestlane küsida. Enamik meist kujutab ju ette, et Aafrika, kaasa arvatud Maroko, on vaid üks suur kõrb. Võib-olla natuke džunglit ka, aga igal juhul kuum, kuum, kuum. Ent ei ole! Maroko on oma kliima poolest eriline veel seetõttu, et siin on lausa mitu eri kliimavööndit: põhjas on mahe nagu vahemerelises kliimas ikka, keskel, kus asuvad mäed, on suvel kuum ja talvel külm, lõunas aga laiutab Sahara kõrb. Valik missugune! Marokolased saavad oma riigis puhkuse ajal nautida nii safarit kui ka suusakuurorti.

Moulay Bouazza asub Kesk-Atlases, seega siin talvel nii külm ei ole ja külmaperiood pole ka nii pikk kui kõrgmäestik, kuid ka paarist kuust Eesti novembri ilma kütteta on minu jaoks enam kui küll.

Kuna jõuan Marokosse oma Kuveidi garderoobiga, toob äiapapa mulle varakult kingiks ilusa musta villase mantli, mille peale Najat maailma suurima kadedusekisa lahti laseb, ning karupüksid, sellised masinal mustriliseks kootud ja poolvillased. Ma ei ole karupükse paariaastasest saati jalga saanud ja see kingitus teeb mulle nalja.

Mõne päeva möödudes aga ajan juba ilma naljatu juta kingituse jalga. Vähe sellest, mul on nüüd iga päev korruga seljas ka paar tavalisi pikki pükse, kaks pikkade varrukatega T-särki, kodukleit, minu mõlemad kampsunid ja kolm paari sokke. Sokkide otsas käivad veel soojad toasussid, kuid ikka lõdisen kui viimane külmavares. Ööseks võtan vaid kampsunid, kleidi ja pealmised püksid jalast, ajan öösärgi ülejäänud riietele otsa ning kobin kolme teki alla peitu, nii et ninaotski välja ei paista. Teen sellega kõigile palju nalja. „Ise oled Põhja-Euroopast ja kardad külma!“ Nojah, aga tegelikult meil ju talvel külm ei ole – majad on kõik köetud ja välja minemiseks pakime end soojadesse jopedesse-kasukatesse. Tuleb välja, et külm on hoopis Aafrikas!

Huvitav, kui külm on mustas Aafrikas? Kõrbes võib öösiti isegi miinuskraade olla. Pole siis ime, et tuaregid külma ei karda. Juba Pariisis elades imestasin, kuidas küll mustanahalised novembris-detsembris ikka veel lahtiste kingade ja hõljuvate rahvuslike kleitidega saavad käia. Prantslased lõdisevad, mina, eestlane, lõdisen, aga nemad lirtsutavad lompides varbaid!

Ühel hommikul, kui olen end just teleri ees teki sisse mähkinud, märkan, kuidas Najat sokid jalast viskab, püksisääred üles käärib ning pöranda külma veega

üle valab. Brrrrrrrrrrrrrr!!! Juba mõte sellest, mis toimuma hakkab, ajab mul üle kere kananaha ihule. Minu aimdus ei peta mind: ta on tõepoolest otsustanud hakata põrandat pesema... paljajalu, külmas vees. Huvitav, mitu kraadi toas on? Puhun suust õhku, mis otsekohe aurustub.

„Najat, kas sa haigeks jääda ei karda?“ küsin umbusklikult teki alt piiludes.

„Mispärast?“ ei suuda virk koristaja mind mõista ja tõmbab lahinal vett enda poole, nii et see väikese lainena üle ta jalgade uhub.

„Kas sa ikka märkasid, et oled praeguses külmas paljajalu kahhelkivipõrandal külma vee sees?“ püüan võimalikult täpselt selgitada.

Najati suunurgad tõusevad muheluseks. „Kui ma lapsest saati pole sellepärast haigeks jäänud, miks peaksin siis nüüd jääma? Oled sa ikka imelik!“

Samal ajal tuleb Tata linnaahjust, korv sooja leivaga elegantselt pea peale sätitud, ning rajab endale kööki teed, nii et vesi ta paljaste varvaste ümber lahiseb. „Tata, äfäk, ataini šuia!²⁹“ mangun magusa näoga. Tata murrab ühest leivarattast suure tüki ja ulatab selle mulle, soojast peost külma pihku.

Äiapapal on kõrgemale mäestikku ühte pisikesse linna asja ja ta võtab meid kaasa. „Ehk igatsete lume järele?“ lausub ta mulle silma tehes. Milline iroonia – praegu igatsen küll ainult päikest, mis selle külma minema peletaks.

Vaid mõnikümmend kilomeetrit kodust edasi on paks lumi maas. „Siin sajab talviti alatihti,“ seletab isa. „Vaadake katuseid!“

Oi kui kodune tunne, pole juba nii ammu ühtki viilkatusega „lõpetatud“ maja näinud! Ja siin on ka korstnad ... ja neist tõuseb suitsu! „Miks Moulays ei võiks sellised majad olla ja korstnad ja küte?“ pärin veidi pettunult.

„Siin kestab külmaperiood palju kauem kui meil ja külm on palju käretram. Mis see kuuke jahedust meile ikka teeb, aga siin on ikka tõeline külm.“

Aga kuuke jahedust ei taha ega taha otsa saada. Ma nii ootan juba! Imestan kangesti ka selle üle, mis moodi inimesed siin talvel riides käivad – justkui polekski külma. Mina lödisen, aga kohalikud käivad käretra külma ringi, varbad paljad, pead paljad, kindaid-mütse-salle ei ole siin kellelgi. Ja mis veel kõige rabavam: emmed veavad ka oma sülelapsed poolpaljalt välja. Tavaliselt tassivad emad oma lapsi siin linaga seljas, nii et pea on üle ühe õla ning jalad kummalgi poole külge. Talve puhul seovad mammad heal juhul vaid ühe lina või tekikese juurde, kuid mütsi pähe ega sokke-saapaid jalga ei pane beebidele keegi. Võib-olla just sellepärast kohalikud nii tugeva tervisega ongi – neid on juba lapsest saa-

dik karastatud ja selliseks eluks treenitud. Eks siis need, kes on nõrgemad, lihtsalt surevad...

Mina aga unistan villastest sokkidest, kinnastest ja sallist. Loomulikult suudan ma seni valjult unistada, kuni ühel päeval toob isa mulle Khenifrast vardad ja suure kilekotitäie lõnga. „Eks saame nüüd näha, kas oskate nendega midagi peale ka hakata!“ lausub ta mulle naeratades.

Midagi sellist ei ole vaja mulle kahte korda öelda – otsekohe olen virk ja varmas kudumismasin ning tuletan agaralt vanaemalt ning koolist õpitut meelde. Alguses vehin kududa vaid kahe pika vardaga, sest sukavardaid äiapapal leida ei õnnestugi, kuid need tellin väga tungivalt ema käest kodust. Kui pakike sukavarrastega Eestist viimaks kohale jõuab, on mul juba seitse salli ja viis mütsi valmis, kõik ka õnnelikud omanikud leidnud. Enne kui soojemaks hakkab minema, jõuan kududa veel kolm paari sokke, esimesed loomulikult enda jaoks, ning kaks paar kindaid. Vaid rumalad arvavad, et põhikooli tööõpetustunnid on mõttetud!

Enne kui talv päris otsa lõpeb, jõuan vingumürgituse saada. Marokolastel on nimelt veel üks vana maja soojendamise nipp – spetsiaalsesse savinõusse tehakse katuseterrassil okstest ja paberipahna tulli, kuhu seni oksid lisatakse, kuni nõusse jääb paras ports sütt. Tuleb oodata, kuni söed enam ei suitse, ning siis võib selle soojusallika tuppa tõsta.

Nii toob mu hoolitsev abikaasa sellise pisikesse „ahju“ mulle arvutituppa, kus parasjagu oma e-kirjadele vastan, ja paneb sooja hoidmiseks ukse kinni. Söed aga ajavad veel kergelt vingu, nii et mõne aja pärast hakkab mul pea kohutavalt valutama. Heidan voodisse pikali, kuid peavalu ei taha ega taha järele anda. Viimaks läheb veel ka süda pahaks. Olen saanud vingumürgituse ja kogu pere narrib minu meest veel mitu nädalat ebaõnnestunud katse pärast naisest vabaneda.

Ühel ööl, vaid mõni aeg enne külmaperioodi lõppu, sajab kogunisti lumi maha. Hommikul läheb Aziz oma tavapärase plätudega kooli, varbad lumes, minu kootud sall kaelas. Olen hingepõhjani rabatud ning teen sellest pika ettekande pea igale pereliikmele, kaasa arvatud äiapapa.

Kui Aziz pärast eratunde viimaks koju jõuab, kutsub isa ta enda juurde väikesesse tuppa. Vaatame seal samas kõrval parasjagu Najatiga telekat. Mina ei saa isa rahulikust jutust muud aru kui oma nime. Najat aga irvitab mõnuga.

„Mis ta ütles?“ ei anna uudishimu mulle asu.

„Ta ütles: „Aziz, ole hea laps: et Kätlini mitte traumeerida, palun pane homme tossud jalga, eks?““

EGIPTIMAA II

Eestlanna ja tuhat üks ööd

Autor: Nele Siplane

MOSLEMITE MÄRGID

Tuneesias poode kammides jäid kullapoodide vitriinidelt eredaimalt meelde terved alusetäied kuldseid käekujulisi ripatseid, mõned kauni graveeringuga, teised silma kujutisega, kolmandad värvilise kivikesega, tsirkooniga. Kui ma siis abivalmis poemüüjalt selgitust küsisin, vastas ta mulle, et see on Fatima käsi ja sellega selgitus piirduski. Hiljem kingiti meile reisibüroo partnerfirma poolt samasugused suured hõbedased lilla kiviga ja kauni araabialiku graveeringuga käekujulised võtmehoidjad ja nii hakkas see sümbol mind veelgi enam huvitama. Sümbolism on alati olnud minu jaoks kõitev, olgu siis kirjanduses või maalikunstis või esemetes nagu sel korral.

Egiptuses tagasi olles märkasin ma seda käe kujutist niisamuti kõikjal – hobukaarikute küljes, väliskuse kõrval ja ehtena naisterahvastel kaelas. Nii hakkasin ma selle tähenduse vastu veelgi sügavamalt huvi tundma – kas on äkki tegu moslemite nii-öelda tunnusmärgiga. Siis aga selgus, et käe kujutis on siinsetel aladel kasutusel olnud juba ammu enne islami tulekut talismanina kaitseks kurja silma eest ja islamiga ei ole sel miskit pistmist. Arabia keeles *khäfeh* käsi või *khamsa* ehk viis sümboliseerib kurja silma vastu tõstetud kätt justkui peatumise märgiks. Talisman võib olla täpselt kätt kujutav, milles kõik viis sõrme välja joonistuvad, või kunstilisem, milles kaks äärmist sõrme meenutavad mõlemad põidlaid ja on ühepikkused. Silm sellel käel ei kujuta mitte kurja silma ennast, vaid peaks kurja silma ette tõstetuna

kadestatavalt esemelt või inimeselt selle pilgu endale tõmbama. Tihti on sellel talismanil kasutatud sinist värvi, kas silm on sinine või kogu käsi sinine, sest sinisele värvile omistatakse niisamuti kaitsvaid omadusi.

Ajapikku on selle käega hakatud seostama ka erinevaid lugusid, legende. Üks lugu jutustab, kuidas prohvet Muhamedi tütar Fatima parajasti aias kuumal pannil halvaad röstis, kui aeda astus tema abikaasa Ali koos noore ja kauni orjatariga ja kuigi tema süda tilkus seda vaatepilti nähes verd, ei öelnud ta sõnagi, vaid hoidis kannatlikult keele hammaste taga. Aga olles pildist niivõrd haaratud, unustas ta röstimise ja hakkas pannil palja käega halvaad segama, selle kuumust tundmata. Alles siis, kui Ali tema juurde jooksis ja küsis, mida ta ometi teeb, tundis ta, kuidas käsi põleb. Nii on see talisman saanud omale ka nimeks Fatima käsi ja sümboliseerib just nimelt kannatlikkust. Samuti on käe viit sõrme seostatud islami viie sambaga – usutunnistus, et on vaid üks Jumal ja Muhamed on tema sõnumitooja, palvetamine, almuse andmine, paastumine ja võimalusel palverännak Mekasse. Samuti on viit sõrme seostatud prohveti perekonnaga, millesse kuuluvad prohvet Muhamed, tema tütar Fatima, prohvet Muhamedi nõbu ja Fatima abikaasa Ali ning Fatima ja Ali pojad ja prohvet Muhamedi lapselapsed Hassan ja Hussein. Ali järgimises lähevad laiku moslemite suurimate koolkondade arvamused – šiidid usuvad, et Ali oli pärast prohvet Muhamedi surma tema õiglaseks järglaseks islamikogukonna

eesotsas, sunniidid usuvad, et selleks oli prohvet Muhamedi parim sõber Abu Bakr ja pärast prohveti surma hakkasid sunniidid järgima teda. Egiptus on just nimelt sunniitlik riik.

* * *

Teine sümbol, mis mulle Egiptuses kõikjalt silma hakkas, oli poolkuu ja selle kohal täht, mille nurkade arv kohati erines. Tihti märkasin, et minareti tipp oli kaunistatud tagurpidi, justkui kausja poolkuuga, teinekord selle poolkuu vahel veel täht. Isegi kiirabi autodel oli punase risti asemel punane poolkuu ja punane täht selle sees. Ühest filmist jäi silma Egiptuse kunagine lipp – punasel taustal kolm poolkuu ja tähe kujutist. Asja lähemal uurimisel selgus, et seegi ei ole islami algupärane sümbol, kuigi seda võiks loogiliselt järeltada kas või sellest, et islamikalender on just nimelt kuu liikumist järgiv ja kuu märkamisega algab

paastumine ramadaanikuul ja uue kuu märkamisega see lõpeb. Kuigi see sümbol kaunistab tänapäevalgi mitmete islamit järgivate riikide lippe, nagu Türgi või Pakistan, oli see lipul kasutusel juba enne islami tulekut. Nii ei saa poolkuud ja tähte päris üksüheselt võrrelda juutide Taaveti tähega ega kristlaste ristiga nagu seda tihti tehakse. Islami armeed võitlesid hoopis erinevat värvi lippude all, mis võisid olla kas valget või musta või punast või rohelist värvi ja millele võis araabia keeles peale olla kirjutatud ka islami usutunnistus. Nii on need neli värvi erinevas kombinatsioonis esindatud ka erinevatel araabia maade lippudel. Roheline on aga värv, mis seondub ehk islamiga kõige enam. Seda võib tihti kohata mošeedes ja Koraanidki on tihti just rohelist värvi kaantega. Roheline sümboliseerib loodust ja seda peetakse silmale kõige meeldivamaks värviks, ka on rohelised siidist rõivad lubatud usklikele paradiisis.

NB! IGASUGUSTE TALISMANIDE KANDMINE JA NENDESSE USKUMINE ON ISLAMI SEADUSE JÄRGI HARAAM! Õige moslem usub vaid Jumalasse ja sellesse, et ainult Jumal saab teda aidata, mitte mingi asi, mis kusagile riputatakse.

Abdullah ibn Masud (*raa*) on edastanud: „Ma kuulsin, kui Prohvet (*saws*) ütles, et **puhumine, talismanid, nõialõimed ja –joogid on kõik širk** (st ebajumalakummardamine, suurim patt islamis).“ (Mishkaat Sharif)

Uqba ibn Amir Al-Jehni (*raa*) jutustas, et Prohveti (*saws*) juurde tuli grupp inimesi, et talle oma usuvannet lausuda. Prohvet (*saws*) võttis vande üheksalt vastu, ühelt aga mitte. Kaaslased (*raa*) küsisid Prohvetilt (*saws*), miks ta selle ühe vannet eiras. Vastus kõlas: „**Ma ei võtnud tema vannet vastu, kuna ta kandis talismani.**“ Seda kuuldes võttis too mees talismani maha ja hävitas selle, mille peale Prohvet (*saws*) tema vande vastu võttis ja lisas, et **igaüks, kes kannab talismane, peab neid Jumalaga võrdseks.**“ (Musnad Ahmed)

lisa ibn Hamza jutustas, et ta külastas haiget Abdulah ibn Akimi, kes põdes haigust nimega „hamra“. „Ma küsisin temalt, miks ta selle haiguse spetsiaalset talismani ei kannu ja ta vastas: „**Hoidku Jumal mind talismani eest. Prohvet (*saws*) ütles: „Kes iganes**

midagi (st mingi talismani) üles riputab, see usaldetaksegi vaid selle (talismani) hoolde.“ (Abu Dawud, At-Tirmidhi)

Abdullah ibn Umar ibn Al-Aas (*raa*) ütles: „Ma kuulsin, kui Prohvet (*saws*) ütles, et kui lubate endale kolme asja, siis ei suuda te enam õige ja vale vahel vahet teha. Need kolm asja on: (1) alkoholi või maoliha sisaldava vastumürgi kasutamine, (2) talismanide kasutamine ja (3) luuletamine.“

Imran ibn Hussain (*raa*) edastas, et Prohvet (*saws*) nägi kellegi käe ümber vaskvõru. Ta küsis tolelt inimeselt, mis põhjusel ta seda vaskvõru kannab ja talle öeldi, et see on tema käe haiguse parandamiseks. Prohvet (*saws*) vastas, et otse vastupidiselt, see suurendab veelgi tema käe nõrkust ja kui ta peaks seda kandes surema, siis ta ei saa Teispoonsuses edukas olema (st ta ei saa Paradiisi). (Ahmed ibn Hambal)

Usklike ema Aisha (*raa*) juurde toodi tihti vastsündinuid, et ta neile Jumala õnnistust paluks. Kord märkas

ta, et üks laps kandis ripatsit, küsis, milleks see on ja talle vastati, et see on džinnide vastu. Aisha (*raa*) eemaldas ripatsi ja viskas selle minema, keelates vanematel midagi taolist edaspidi teha. Ta ütles, et Prohvet (*saws*) oli olnud väga selliste asjade vastu ja sellepärast keelab ka tema selle. (Al-Bukhari)

* * *

Tänapäeval eristuvad moslemid mittemoslemitest enamasti kõige paremini riietuse poolest, kuigi ka riietus ei pruugi alati olla konkreetseks märgiks moslemiks oleku kohta. Paljud mosleminaised kannavad rätikut ka Euroopas elades, kuid paljud võivad seda ka mitte teha ja end ikkagi moslemite hulka arvata. Nad võivad kanda inimeste halvaks panu kartes ka üksnes pikki rõivaid ja püüda seeläbi rõhutada oma tagasihoidlikkust.

Suura 24 värsid 30–31 Koraanist ütlevad järgmist: „Ütle usklikele meestele, et nad käiksid, silmad maas, ja hoiaksid oma süütust. See on vooruslikum nende jaoks. Jumal teab, mis nad teevad. Ütle usklikele naistele, et nad käiksid, silmad maas, ja hoiaksid oma süütust. Ärgu näidaku nad oma võlusid peale nende, mis muidu nähtaval. Nad varjaku pead katva rätikuga väljalõige rinnal ja ärgu näidaku oma võlusid ühelegi peale oma meeste või isade või äiade või oma poegade või oma meeste poegade või oma vendade või oma vendade poegade või oma õdede poegade, või oma pere naistele või oma orjadele või meesteinijatele, kes ei kiimle, või lastele, kel pole taipu naise alastusest; nad ärgu jätku nähtavale oma jalgu nii, et peidetud võlud nähtavaks saaksid. Pöörduge kõik usklikud Jumala poole palvega andeksandmisest, siis võib olla, et saate õnnelikuks.“

Sellest tulenevalt võidakse erinevalt tõlgendada sedagi, kas katta üksnes juuksed või ka kogu nägu. Saudi Araabias katavad peaaegu kõik naised täielikult oma näo traditsioonilise musta näolooi *niqaab*'i varju, kuid seda võivad teha vastavalt nende värsside tõlgendamisele ka mosleminaised üle kogu maailma. Emiraatides varjatakse nägu aga hoopis kuldse maskitaolise kattega ja Afganistanis *burqa* alla, mis on väikese võretaolise aknakesega kotitaoline riideese.

Ka võib meeste usulist kuuluvust aimata nende riietuse järgi – peas kannavad mehed tihti heegeldatud mütsi, saudid punase-valgekirjut või üleni valget rätikut, palestiinlased musta-valgekirjut rätikut. Seda viimast võivad kanda aga inimesed üle kogu maailma rõhutades nii oma poolehoidu palestiinlastele.

Mosleminaised kannavad tihti kleidisarnast rõivast *abäjä*'t, mis traditsiooniliselt on musta värvi, ja mehed kleidisarnast rõivast *gäläbija*'t, mis traditsiooniliselt on valget värvi.

Moslemimeeste sümboliks võib olla ka habe. Selle kasvatamine tuleneb prohveti traditsioonist, mille kohaselt käskis ta kõikidel meestel vuntse trimmida ja habet kasvatada. Seda peamiselt sel põhjusel, et sõjatandril oleksid moslemid teistest selgelt eristatavad. Nii võivad mehed prohvetile kuuletumise märgina igapäevaselt habet kanda, aga nad võivad seda ka mitte teha.

Naisi võib samuti eristada see, et prohveti traditsiooni

kohaselt on naistel keelatud kulme kitkuda, kuna see moonutab Jumala loomingu. Siiski ei pruugi kõik mosleminaised seda käsku täita.

Nii võivad riided ja välimus samuti olla moslemite märgiks, kuid alati ei pruugi.

* * *

Egiptuses elamise esimeste nädalate jooksul torkas mulle silma, et mõnel mehel oli otsa ees keset laupa tumedam laik. Kusjuures imelik oli see, et alati märkasin ma seda tänavatel liikuvatel meestel, mitte kunagi ühelgi naisel. Ka Mohamedil ilmnis see kord ja siis jälle kadus, kord oli tumedam ja siis jälle heledam. Kui ma siis selle kohta aru pärisin, selgitas ta, et see tuleneb palvetamisest – kui laup puutub täiskummarduses vastu maad. Samas tekib see justkui iseenesest, mitte tugevamalt vastu maad koputamises ega panda vaiba alla ka midagi kõvemat. Erinevatel meestel on see erineva kuju ja suurusega ja sõltub nende näojoontest, sellest kui suur ala laubast vastu põrandat puutub. Mõnikord see ilmub ja mõnikord mitte, mõnel mehel ei ilmu kunagi, kuigi ta võib olla usin palvetaja.

„Aga mis on siis selleks moslemite tunnuseks?“ küsin Mohamedilt nõutult.

„Käitumine,“ vastab ta pikemalt mõtlemata. „Moslemina ei tohi ma olla kellegi vastu ebaõiglane ja igas oma teos pean olema teistele eeskujuks. Ma arvan, et see eristabki üht moslemit kõige paremini – eeskujulik käitumine on parim moslemite märk.“

Reis ümber islamimaailma

AUSTRIA

Tõlkinud ja koostanud: Iman

Allikas: <http://en.wikipedia.org/wiki/Austria>, RIA Novosti

Üldpindala: 83 872 km²

Pealinn: Viin (Vienna),

Rahvaarv: 8 356 707 inimest (2009 estimatsioon)

Ametlik keel: (austria) saksa keel

Etnilised rühmad: austerlased (91,1%), endised jugoslaavlased (horvaatlased, sloveenlased, serblased ja bosnialased) (4%), türklased (1,6%), sakslased (0,9%), muud (2,4%)

Poliitiline kord: föderaalne parlamentaarne vabariik

Iseseisvuspäev: 17. oktoober 1918

Rahaühik: euro

Suurimad linnad: Viin, Graz, Linz, Salzburg

Austria Vabariik (*Republik Österreich*) on riik Kesk-Euroopas, millel on piir Tšehhi Vabariigiga (362 km) kirdes - Slovakkia (91 km) idas - Ungariga (366 km) lõuna pool - Sloveeniaga (330 km) ja Itaaliaga (430 km) läänes - Liechtensteiniga (35 km), Šveitsiga (164 km) ja Saksamaaga (784 km).

RELIGIOON AUSTRIAS

Vastavalt 2001. aasta andmetele on 73,6% austerlastest roomakatoliku usku, 4,7% luterlased, 4,2% moslemid, 2,2% ortodoksid ja 0,1% juudid. Austrias elab ka 3000

sikhi, 3889 mormooni (2000. aasta seisuga) ja 12% elanikkonnast peavad ennast ateistideks.

Austrias on 299 Jehoova tunnistajate kogudust, 47 Seitsmenda Päeva adventistide kogudust ja 19 baptistide kogudust.

ISLAM AUSTRIAS

International Society uuringu kohaselt on islam kõige kiiremini kasvav religioon riigis ja on järele jõudmas protestantismile. Teadlaste sõnul on viimaste 30 aasta jooksul kristlike koguduste arv tõsiselt vähenenud ja moslemite arv vastupidi suurenenud. Kui varem (1971) oli moslemite arvuks 22 200, siis 2006. aasta seisuga oli see juba 400 000. Viimaste aastate jooksul on ehitatud 76 uut mošeed, 53 neist asuvad Austria pealinnas Viinis. „Siin Austrias on täielik vabadus hidžaabi kandmiseks“, kirjutab türgikeelne igakuine ajakiri „Yeni Hareket“. „Nii õpetajatel kui ka õpilastel on lubatud riiklikes koolides oma pead katta. Kohalikud moslemid võivad ennast õnnelike inimestega tunda, sest neil pole mingeid probleeme ja keelde võrreldes nende õdede-vendadega paljudest teistest lääneriikidest nagu Pransusmaa, Saksamaa jt. Tänu sellele saavad moslemid vabalt ühiskonda integreerida, ilma et oma rahvusliku identiteeti kaotaksid, lisades oma osa multikultuurses ühiskonda.“

„Ramadaani ajal saavad moslemitest sõdurid vabalt paastuda ja neile võimaldatakse *iftaari* ajal toitu. See näitab austust ja mõistmist meie religiooni vastu ja ei takista meid meie usu kohustuste täitmisel,“ ütleb intervjuus Hassan Al-Safaka, moslemite kogukonna esimees Austrias. „Ramadaani ajal tunnevad isegi moslemitest

vangid ennast mugavamalt kui nende vangidest vennad teistes riikides. Sama saab öelda ka noorema põlvkonna kohta, kes tunneb ennast siinses ühiskonnas sama hästi, kui nende eurooplastest kaalsased. Enamik noori moslemeid on türklased, egiptlased, süürlased ja bosniaalased.”

„Austria moslemid seisavad kindlalt rahvusvahelise terrorismi ja ekstremismi vastu!“ See avaldus tehti pühapäeval toimunud Austria imaamide ühiskonverentsil

Viinis. Vaimulikud rõhutasid oma avalduses, et „Euroopa moslemid tunnetavad üha enam, et avalik arvamus paljudes Euroopa riikides paneb tihti võrdlusemargi islami ja terrorismi vahele.“ Viini konverentsil osales üle 160 Austria imaami, moslemite ühenduste esindaja ja islami õpetlased. Konverents toimus tugevdatud turvameetmetega, mille tagasid Viini politsei luureteenistus ja Austria sise-ministeeriumi eriüksused ja „Cobra“ ning „Vega“ turvateenistused.

Piltidel: Viini (vasakul) ja Telfi (paremal) mošeed. Ülal Bad Vöslau mošee sisevaade.

EUROOPA OMA MOSLEMID

Kuna Euroopa moslemiriikidele on enam-vähem tiir peale tehtud, pakume teile alates sellest numbrist siin rubriigis lugemist erinevatest eurooplastest (või miks mitte eurameeriklastest), kes on küll üles kasvanud täielikus läänelikus ühiskonnas ja õhkkonnas, kuid oma usuks valinud islami. Ka nemad on ju Euroopas nõ „omad“!

LAUREN BOOTH: OLEN NÜÜD MOSLEM. MILLEKS KOGU SEE KÄRA JA ÕUD?

Allikas: www.guardian.co.uk

Sügisene uudis, et Inglismaa ministri Tony Blairi naiseõde Lauren Booth on islamisse pöördunud, põhjustas lääne meedias negatiivsete kommentaaride tulva. Siin ta selgitab oma muutumise ajendeid ning seda, miks on aeg lõpetada üleolev suhtumine mosleminaistesse.

„Sellest on viis aastat, kui esimest korda Palestiinas käisin. Töötasin heategevusorganisatsioonidega Gazas ja Läänekaldal. Tol ajal oli minu suhtumine mosleminaistesse tüüpilisele valge keskklassi naisele omane, kes salaja või avalikult tunneb kaasa vaestele musta riietatud vaikivatele kujudele. Lääne naisena, koos kõikide oma vabadustega, eeldasin, et tegelen tööalaselt vaid meestega. Lõppude lõpuks, see on ju see, mida me islamimaailmast arvame, kas pole? Ja oma esimestel reisidel Palestiinas, Egiptuses, Jordaania ja Liibanonis ma tõepoolest töötasingi vaid meestega. Üllataval kombel aga (minu jaoks) hakkasin tööalaselt kokku puutuma ka erinevas vanuses kõikvõimalike peakatetega naistega. Uskuge või mitte, aga ka mosleminaised võivad olla haritud, töötada sama üüratu hulk tunde, nagu meie siin läänes, ning kanda oma meest tema sõprade ees, et too kobiks kööki õhtusööki valmistama.

Muidugi ei saa eitada, et naised on paljudes linnades ja kultuurides meeste poolt väärkoheldud, kuid seda sõltumata religioonist. Meeste poolt väärkoheldud naised on halvasti koheldud vaid meeste, mitte Jumala poolt. Paljud seadused ja tavad, mis „islamiriikides“ normiks, on islamist kõrvale kaldunud või ei ole sellega üldse seotud. Pigem on aluseks kultuurilised või traditsioonilised (tõesti, sageli meestekesksed) tavad, mis neis ühiskondades on eksisteerinud juba aegade algusest saadik, ammu enne islamit. Näiteks Saudi Araabia seadus keelab

naisel autot juhtida. See reegel on Saudi monarhia leiutis, kellega lääs on tihedates sidemetes relvade- ja naftakaubanduse kaudu.

Minu tee islamini algas virgumisest sellest pimedusest, milles olin elanud ja mida uskunud moslemite kohta. Tundsin, millist rahu kiirgasid nii paljud „õed“ ja „vennad“. Muidugi mitte kõik, sest tegemist on ju ikkagi inimestega. Kuid siiski enamus. Ja kogu see pesemine, põlvitamine ning vaikselt häälel palvete lugemine mošees, andis mulle lääne vaatenurgast täiesti erineva pildi sellest religioonist. Lõpuks tundsin, mida moslemid tunnevad, kui nad on siiras palves: täielik harmoonia ja tohutu rõõm - ma olin tänulik kõige eest, mis mul on (minu lapsed) ja tundsin, et ei vaja midagi muud. Ma palvetasin pärast rituaalset käsivarte, näo, pea ja jalgade veega puhastamist. Pärast seda ei olnud enam miski endine. Nii lihtne see oligi!

Šeik, kes mul Londoni mošees aitas ametlikult moslemiks saada, ütles mulle: „Ära kiirusta, Lauren. Võta rahulikult. Jumal ootab sind. Ignoreeri neid, kes püüavad sind õpetada: tee seda, tee teist, riietu nii, kanno oma juukseid niimoodi. Pigem järgi omaenese instinkte, järgi Püha Koraani ja lase Jumalal end juhtida“. Olen ületanud selle tohutu barjääri, mis on meie tänapäeva modernse elu alustalaks: arvamus, et materialism, tarbimine, seks ja narkootikumid tagavad kestva õnnetunde. Ma piilusin teisele poole katet ja kohtasin lummatavat armastuse, rahu ja lootuse harmooniat.

Ma jätkan oma igapäevaelu: vaaritan õhtusööke, teen telesaateid Palestiina teemadel, kuid nüüd ka palvetan siiralt umbes pool tundi päevas. Nüüd algab minu päev koidupalvega umbes kell 6:00 hommikul. Koraani lugemisega olen jõudnud umbes 200. leheküljeni. Olen küsinud erinevat islamialast nõu, ning kõik ütlevad, et igaühe tee islamini on omanäoline ja väga individuaalne.

Varem ei ole minu alkoholist loobumise katsetest midagi välja tulnud, kuid alates islamisse pöördumisest ei suuda ma isegi enam ette kujutada, et uuesti jooma hakkaksin. Ma ei kahtle, et islam on täiuslik eluviis. On veel nii palju, mida õppida, nautida ja imetleda. Olen vaimustuses! Ning olen kuulnud teistelt islamisse pöördunud naistelt, et see on alles algus - nad armastavad kõike seda ka peale 10 või 20 aastat.“

LASTEKASVATUSEST ISLAMIS

Autor: Aisha Megri-Cherraben
Tõlkinud: Khadija

HARMOONILINE PEREELU JA PSÜÜHILISELT TASA- SAKAALUKAS LAPS

1. Elementaarne põhimõte : paari vastastikune mõistmine

Pühale tekstile toetudes märkame, et on hulgaliselt *hadithe* ja Koraanivärsse, mis reguleerivad paari omavahelisi suhteid ning julgustades perkondlikku harmooniat. Sellest perekondlikust harmooniast sõltub palju lapse psüühiline tasakaal. Kui lapse vanemate vahel tuleb ette suuri ebakõlasid, on laps nende otsesteks tunnistajaks – olgu see siis vanemate halbade või heade suhete kohta. Täpsemalt öeldes, on moslemitest vanemate kohustuseks näidata teineteist austades head eeskujut, kuna vanemate omavaheline suhe ja käitumine puudutab kõiki pere liikmeid.

„Ja üheks Tema märkidest on, et Ta lõi teile teist endist kaasad, et võiksite neist lohutust leida ja Ta lõi teie vahele südamlikkuse ja halastuse. Kindlasti on selles märgid inimeste jaoks, kes mõtisklevad.“ (30 :21)

Islam lubab lahutust (kui kõik muud võimalused abielu säästmiseks on luhtunud) ent siiski seletab Prohvet (*saws*) seda järgmiselt: „Kõikidest lubatud asjadest pole ühtki teist, mida Jumal jälestaks enam kui lahutust.“

See on paari pereelus läbikukkumine ja halvab laste psüühikat.

Islam on paarisuhetes mõlemil kindel vastutus ning reeglid järgida: ja need on islamilik mõtlemine, kõik reeglid on ümberlükkamatud ja muutumatud,

kuna tulevad otse Jumalalt. Neis ei tohi kahelda, ega ka neid vaidlustada mitte üks ega ka teine pool ; igaüks peab end sellele allutama hea usus, et pereharmooniat õigesti juhtida.

Siinkohal üks näide taolistest reeglitest . Prohvet (*saws*) nimetas nii meestele kui ka naistele nende õigused, seejuures öeldes: „Teil on oma naiste üle õigused ja neil on teie üle õigused. Mõned neist õigustest on ühised, teised aga kummalegi spetsiifilised.¹ Ühiste õiguste juurde kuuluvad truudus, siirus, armastus, mõlemipoolne usaldus, mahe hääletoon, heatahtlikkus, austus.“ „Abielupaar on kui liit, kus mõlemad partnerid peavad teist osaks iseendast,“ märkis al-Jazari.

Hassan Amdouni lisab: „Mehel ja naisel laskub uskumuses samaväärne vastutus ; ent Jumal lõi nad erinevalt: igaühel siin maailmas on kohustused ja primaarsed erilised vastutused, mis ei tähenda aga seda, et ei peaks teineteist aitama! Kuniks nad teineteist aitavad, kuniks nad moodustavat tõelise paari, tagab kumbki teisele kaitset, soojust ja intiimsust“². Seda loeme ka Koraanist: „Teile on tehtud legaalseks paastuöödel olla vahekorras oma naistega. Nemad on teile rüüks ja teie olete neile rüüks ...“ (2:187)

Nende kooselus Jumala seaduse järgi, mida näeb nende käitumisest, kuuleb nende sõnadest ja näeb nende žestidest, „paar peab soovitava teineteisele legaalselt ning keelatud vältima.“³

„Usklikud mehed ja naised, on teineteise aulija

1 Hadithi edastanud Jabir al-Jazair'i (Abu Bakr).

2 Amdouni, „La famille musulmane“, lk 10.

3 Amdouni, „La famille musulmane“, lk 9.

(aitajad, toetajad, sõbrad, kaitsjad), nad nõuavad head ja keelavad jäleda, nad palvetavad täpselt, annavad almust ja kuuletuvad Jumalale ja tema sõnumitoojale. Neile on Jumal armuline. Tõesti, Jumal on Kõikvõimas, Tark.” (9:71)

See kes tahab äratada lapse vaimu, peab seda teema positiivsete väärtuste kaudu; väärtuste kaudu, mida saab loomulikult viisil ning vanemate poolsete seletuste abil edendada.

2. Eeskuju ja juhtimine

Islami vaatepunktist tähendab perekondlik harmoonia ka absoluutset usu praktiseerimist. Vanemad on Prohveti (*saws*) *hadithi* kohaselt oma lastele Prohveti (*saws*) esindajad, nende roll on seega eelkõige usu regulaarne praktiseerimine. Teisalt, nende teod peavad olema sõnadele vastavad. Sellisel viisil, olles vanemana lapsele eeskujuks, on loogiline järg, et laps peegeldab enda käitumises vanema oma. Vanemad on nii teineteisele kui ka lapsele käitumismalliks.

Lapses tekib seega vanemate väärtuste ja ülistamise praktika ja järgimise omistamine, imiteerides kõike seda, mida vanemad teevad. Ja just sellele lapse arengustaadiumile soovitab pühakiri erilist tähele-

panu anda, kuna just varajases vanuses on laps eriti aldis omandama usu alustalasid, see on ka psüühika, hinge modelleerimise-vormimise staadium. Sõltumatult lapse identiteedi kujunemisest, ei teki see ainult passiivse pereliikmete käitumise vaatlemise teel, vaid ka vanemate autoriteedi läbi. Adoumni kinnitab, et lapsel „on kaasasündinud omadus hea ja halva vahel eristada, mõnikord ta eksperimenteerib, katsetab, proovides üht või teist käitumisviisi või vaadelda, kus on nende kahe käitumisviisi piir“. See pärast ongi vanemate kohalolek hädavajalik, et last juhtida ning kindlustada. „Kui sel hetkel pole toetavaid vanemaid abiks ega ka piire ette näidatud, millest üle ei tohi minna, või lubatud käitumist, on laps pidevas hirmus, teadmata, kus on piirid ja kuidas erinevates situatsioonides käituda“.⁴

Ka usk kasvab lastes esmalt imiteerides, enne kui sellest saab isiklik valik, ent isiklik valik peab olema vanemate poolt juhitud ning selgitatud. Viimased on selle eest vastutavad, andes islami vaatepunktist eeskuju, juhataades last õigel teel, õpetades austama iseenast, lähedasi, prohveteid, kes on andnud niipalju näiteid, ja muidugi ka Jumalat!

4

Amdouni « La famille musulmane » lk. 134

LISATEAVET LAPSEST

KUIDAS TEIE LAPSED ON MITME KEELEGA HAKKAMA SAANUD?

Allikas: http://www.perekool.ee/index.php?id=45838&class=forum_schnell&action=view_post&post=õ109023

Kuidas teie lapsed on mitme keelega hakkama saanud? Või saavad? Millal hakkasid kirjutama ja lugema? Minu lapsed räägivad kolme keelt. Ja viieaastane veerib ikka hirmsasti ükskõik mis keelt ta loeb. Kui ma siin loen, et mõni loeb juba selles vanuses romaane, siis huvitaks, kas see on pigem reegel või erand, et lapsed juba nii vara kenasti lugeda oskavad. Ja igasugused muud kommentarid on ikka ka teretulnud.

See, et viiesed raamatuid loevad on pigem vähemuses. Mul lapsed hakkasid alles 3+ a korralikult rääkima (kakskeelsed).

Minu poeg kasvab neljakeelses keskkonnas, ta on hetkel 1a5k ja kasutuses on ca 20 sõna. Enamus neist on minu rõõmuks eesti keelsed. Lugemisoskuse osas ei oska kaasa rääkida. Plaan on laps suvel panna Eestis paariks nädalaks lasteaeda, sügisel kolime mõneks ajaks nõ isa "kodumaale" ja seal tahaks samamoodi lapse mingiks ajaks lasteaeda saata, et ta õpiks kohalikku keelt. Loodan, et see aitab kaasa rääkima hakkamisele. Õnneselavameil Eestivanavanemad lähedaljanadonka alati nõus last hoidma ning siis on näha nõ keelelist hüpet.

Teemaalgataja: mis keelt Su lapsed kõige paremini räägivad? Kuidas Sa oled neile keelt õpetanud? On Sul nõuandeid jagada?

Minu lapsed on kakskeelsed ja veerima on hakanud neljaselt, korralikult lugema viieselt. Rääkima on minu lap-

sed hakanud täiesti erinevas vanuses, noorem rääkis lausetega 1,5-aastaselt, vanem alles 2. eluaasta teisel poolel. Kõne areng ja lugema õppimise areng on individuaalne, mitmekeelsus mõjutab seda nii palju, et kell mida lapsed kõige rohkem kuulevad, areneb neil kõige paremini. Loogiline ka ju.

Olen teemaalgataja. Lapsed räägivad eesti, saksa ja türgi keelt. Tüdruk on 5-aastane ja poiss 2-aastane. Poiss muidugi veel nii palju ei räägi, aga eesti keeles ütleb ikka 4-5 sõna järjest ja asjad saavad aetud kõigis kolmes keeles. Tüdruk räägib kõiki kolme keelt päris hästi. Eks saksa keel on veidi parem, sest elame Saksamaal. Me tegime nii, et rääkisime lastega sünnist saati eesti (mina) ja türgi (mees) keelt. Algul oskas tüdruk siis ainult kahte keelt, aga kui lasteaeda läks rääkis juba 1-2 kuu pärast ka saksa keeles kõik vajalikud jutud ära. Nüüd teeb veidi muret see lugemine ja kirjutamine. Eks see on talle nüüd veidi raske, sest grammatika on ju erinev. Ah ja mõlemad lapsed hakkasin nii 2. sünnipäeva paiku 3-4 sõna ritta panema.

OK, meil on saksa keel nõ neljas keel, mida kuuleb ainult lasteaias ja Saksamaal elavate sugulaste käest, aktiivses kasutuses on eesti ja hispaania keel, meie mehega suhtleme omavahel inglise keeles. Minu saksa keel on olematu. Seega tulevikus peavad lapsed igal juhul minuga eesti keeles rääkima. See mitmekeelsus on huvitav teema ja ma just mõtlen, et kuni praeguse ajani on mu lapse sõnavara arenenud hästi, mingil hetkel oleks nüüd loogiline, et tuleks stagnatsioon kõnearengus. Huvitav on ka näha, kuidas mõjuvad lasteaias käimised Eestis ja Tshillis.

Minu lapsed ka kolmkeelsed. Vanem laps hakkas korralikult rääkima alles 4a ja siiani (5a) grammatika lonkab. Pisem 2a räägib palju korralikumalt, kui vanem laps selles vanuses. Nüüd teeb vanem laps kehtel selget vahet - aasta tagasi võis olla ka ühes lauses 3 erinevat keelt.

Nüüd teab täpselt, et issi sugulastega tuleb rääkida ühes keeles ja lasteaias eesti keeles. Tähti tunneb ja lühemad sõnad loeb kokku (eesti k.). Samas tõlgub vabalt inglise keelest- eesti keelde ja issi keeles ka. Kuna elame Eestis, siis põhiline on muidugi eesti keel. Lasteaias sõbrustab vene poisiga ja sealt tulevad juba venekeelsed sõnad, tundub, et on annet keelte peale. Kui kooli läheb, siis inglise keele tunnis saab tal igav olema. Käib ka logopeedi juures. Aga meil see hiline rääkimine lausa päriks vist, sest neid sugulasi mitmeid kes kuni koolini puterdasid ja logopeedi juures käisid. Onupoeg lausa algkooliski veel, kuigi puhas eestlane.

Meie laps on praegu neljane ning on kasvanud lausa nelikeelse keskkonnas. Mina olen lapsega sünnist saadik rääkinud eesti keelt, mees saksa keelt, ise elame taanis ning lapse esimesed eluaastad suhtlesin mehega inglise keeles.

Enda lapse näite põhjal väidan, et mitmekeelne laps ei pruugi keeleliselt aeglasemalt areneda. Aasta ja ühekuuselt oli me lapsel arusaadavaid ja kindlas tähenduses kasutatavaid eestikeelseid sõnu vähemasti 10, nt emme, amp (lamp), tik-tak (kell), aitäh, puu, õvve (öue), see. Esimesed saksakeelsed sõnad tulid mõnevõrra hiljem, aasta ja kolmekuuselt. Kaheselt rääkis laps aga juba enam-vähem võrdsel tasemel nii eesti kui saksa keelt ning väljendas end kahe-kolmesõnaliste lausetega. Taani keelt hakkas rääkima kahe ja poolekselt, kui lasteaeda läks - enne seda sai minimaalselt aru, aga ei rääkinud üldse. Paari kuuga sai taani keele sellisele tasemele, et sai kõigest eakohasest aru ja suutis end sedavõrd vabalt väljendada, et kasvatajate sõnul kõnepedagoogi abi ei vajanud.

Praegu, nelja ja pooleksena, on kõik kolm keelt heal tasemel. Olen täheldanud, et saksa ja eesti keele väljendusoskuses toimus kerge tagasilöökk hetkel, kui peale lasteaias alustamist taani keel nõ mugavale tasemele jõudis. Sel perioodil juhtus, et laps hakkas vahel eesti ja saksa keeles suheldes mõnd sõna otsima ja jäi toppama. nüüd on aga olukord enam-vähem normaliseerunud. igatahes suudab ta end kõigis kolmes keeles ladusalt ja aktsendita väljendada. ma ei oskagi 100protsendiliselt väita, kas prioriteetne on praegu eesi või taani keel, sest mulle tundub, et see sõltub pisut räägitavast: mõnes kontekstis on ta tugevam taani keeles, teises aga eesti keeles. aga kui ta unes rääkima juhtub, siis seda teeb alati taani keeles, saksa keel jääb praegu kolmandale kohale. Üllatuslikubonusena on melapsmeie omavahelisingliskeelset juttu kuulates omandanud passiivse inglise keele oskuse - ta saab nimelt inglise keelest kenasti aru ning viimasel ajal on hakanud ka lihtsamaid väljendeid kasutama.

Lugemisest... meie lapsel on olnud loomupäraselt suur

huvi tähtede ja numbrite vastu, kõiki tähti tundis ta juba enne kaheseks saamist. Pole teda kuidagi õpetanud, küll aga tema huviga nõ kaasa läinud. Kolmeselt hakkas lühikesi sõnu kokku lugema, praegu saab hakkama päris pikkade liitsõnadega, nt päikesekiir, raudteejaam jms. raamatuid samas veel lugeda ei suuda. Taani keeles pole teda lugema õpetada üritanud, sest siin valitseb üldiselt seisukoht, et enne kooli ei tasu lastele lugemist õpetada, sest hääldus ja kirjpilt ei lange alati kokku. Seega taani keeles loeb sõnu kokku vähem. Igatahes mina võtan vabalt, tundub, et lapsel on keeletunnetus hea ja ma enam keelte paabli pärast ei muretse.

Ehk siis minu lapski on täpselt selline nagu teised mitmekeelsed. nagu viimane kägu kirjeldas. Kusjuures uuemad uuringud olevat näidanud, et vana arvamus, et mitmekeelsed lapsed ei oska tegelikult ühtegi keelt päris hästi, ei peagi paika. Kuid nagu paljude praktiline kogemus näitab, siis ei saa ikka mitmekeelset last ühekeelsega võrrelda. Aga noh mis nüüd aktsendisse puutub, siis nt. mina küll ei julge väita, et minu lapsed räägivad aktsendivabalt eesti keelt. Ma isegi ei räägi ju enam nii nagu mõni eestis elav eestlane. Samuti pakuks, et sõnavara on ka kesisem. Lapsed näevad eesti sugulasi liiga harva ja eestlastest tuttavaid mul siin ka ei ole. Aga mulle on kõige olulisem, et lapsed saavad oma vanavanemate ja teiste sugulastega suhelda, see väike aktsent ei häiri küll kedagi.

Tegelikult on see imetlusväärne millise kiirusega omandavad lapsed selle võõra riigi keele (mis pole segaperedel kodune keel). Meil lapsele (6a) tuli klassi ukraina tüdruk, kes oskas vaid ukraina keelt. Nagu lapse päästerõngata vette viskamine. Alguses suheldi käte ja paberi-pliiatsi teel temaga ja jõuludeks vuristas ta hispaania keelt nagu põliselanik.

„KITAABU T-TAUHIID“ ehk „MONOTEISMI RAAMAT“

Autor: šeikh ul-islam Muhammad ibn Abdul-Wahhab
Tõlkinud: Amina Irimaalt

ASTROLOOGIAST (ät-tänziim)

Qatada (*radiya Allahui anhu*) ütles: „Allah lõi tähed kolmel eesmärgil – Taevaste kaunistuseks; viskeesemeteks kura-dite vastu; teeviitadeks rändajate juhendumiseks. Kes iganes tõlgendab seda teisiti, on eksinud. Too inimene kaotab (Ülestõusmispäeval) oma tasu ja võtab oma õlale kanda, mis on väljaspool tema teadmisi.“ [Bukhari]

Harb on edastanud, et kuufaaside õppimine oli Ahmadi ja Ishaque poolt lubatud, Qatada poolt maha laidetud ning Uyaina poolt keelatud.

Edastaja Abu Musa (*radiya Allahu anhu*): „Allahi Sõnumitooja (*salla Allahu alaihi wa sallam*) ütles: „Kolme tüüpi inimesi ei sisene Paradiisi: paadunud veinijooja (alkoholi

tarbija); nõidusesse uskuja (astroloogia on selle hulgas); veresuguluse lõhkuja.“ [Ahmad]

Peatükist õpime:

Tähtede loomise tarkus.

Nende vea tõestamine, kes väidavad vastupidist.

Erinevate arvamuste mainimine seoses kuufaaside uurimusega.

Lubatud karistus neile, kes uskusid ükskõik millisesse nõiduse aspekti, olles ise teadlikud, et nõidus on vale.

Allikas: *Kitab At-Tauhid, The Book of Monotheism*, Sheikh-ul-Islam Muhammad bin Abdul-Wahhab, lk 110, peatükk nr 29.

ENNUSTAJATEST

Prohvet Muhammad (*salla Allahu alaihi wa sallam*) ütles: „Selle palve ei saa nelikümmend päeva vastu võetud, kes viib oma sammud ennustaja juurde, pärib temalt midagi ja usub tema sõnadesse.“ [Muslim]

Edastaja Abu Huraira (*radiya Allahu anhu*): „Prohvet (*salla Allahu alaihi wa sallam*) ütles: „Kes iganes küllastas ennustajat ja uskus tema poolt öeldusse, on eitanud Muhammadile (*salla Allahu alaihi wa sallam*) avaldatut (Koraani).“ [Abu Dawud]

Edastaja Imran bin Husain (*radiya Allahu anhu*): „Allahi Sõnumitooja (*salla Allahu alaihi wa sallam*) ütles: „Tema ei ole meie hulgast, kes otsib endeid või kellele saavad need

Samuti on märgitud, et see on tema, kes valgustab meid sisemistest saladustest.

Abul-Abbas bin Taymiyya (*rahimu Allah*) ütles: „Arraf on ennustaja, astroloog (*al-munazzim*) ja ettenägelik (*ar-rammal*), ja nendele samalaadne, kes väidab end omavat teadmisi asjadest sarnastel viisidel.”

Ibn Abbas (*radiya Allahu anhu*) rääkis neist inimestest, kes kirjutavad *abžadi* (tähestik, mida kasutatakse ennustamisel jt), vaatavad tähti ja usuvad nende mõjusse maa peal – „Ma näen, et kes iganes sellega tegeleb, sellel ei ole Allahi juures ühtki osa.”

Peatükist õpime:

Usk *kaahinisse* ja Koraani ei saa koos eksisteerida.

Usk *kaahinisse* on uskmatust.

Selle mainimine, kellele on öeldud tema saatus.

Selle mainimine, kellele enne on otsitud.

Selle mainimine, kellele on tehtud maagiat.

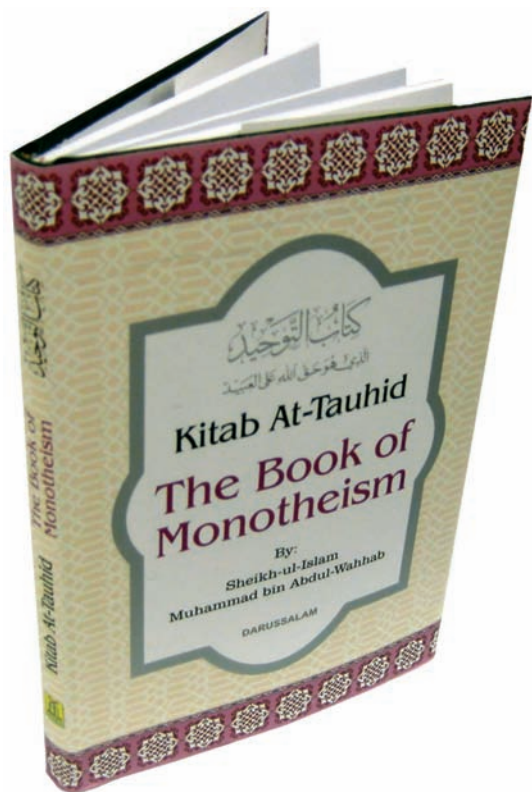
Selle mainimine, kes õpib *abžadi* (tähestiku kasutamine ennustamises või astroloogias).

Erinevus *kaahini* ja *arrafi* vahel.

Allikas: *Kitab At-Tauhid, The Book of Monotheism*, Sheikh-ul-Islam Muhammad bin Abdul-Wahhab, lk 101-103, peatükk nr 26.

interpreteeritud (at-tiyarah); tegutseb ennustamisega või kellele saab ennustatud; tegeleb maagiaga / nõiakunstiga või kes laseb seda endale teha. Kesiganes läheb ennustaja (kaahin) juurde ja usub seda mida talle öeldakse, ei ole uskunud sellesse, mida avaldati Muhammadile (salla Allahu alaihi wa sallam).” [Al-Bazzar, marfu hadith]

Imam Al-Baqhawi lausus: „Arraf on isik, kes väidab teadvat asju tänu eelnenud märkidele, mille abil ta saab osutada varastatud asjadele, kaotatud asjade kohale ja teistele taolistele.” Mõned on öelnud, et see on *kaahin*. *Kaahin* on see, kes ennustab ennenägematuid asjaolusid tulevikus.

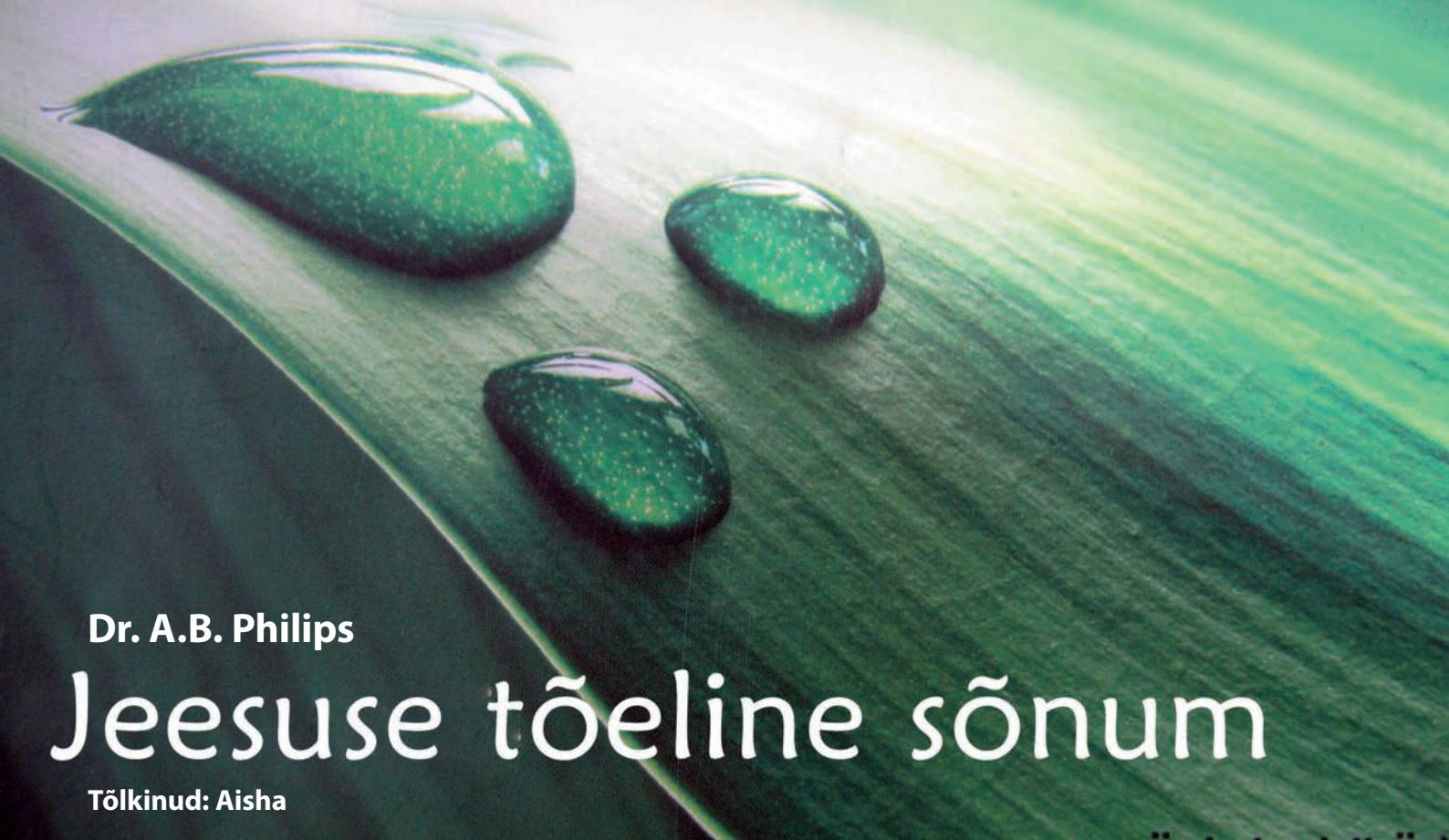

Sulle meeldib see raamat ja tahaksid seda ka endale? Otsid ehk rohkem islamiraamatuid, mida rahumeeli lugeda? Külasta Dar-us-salam veebipoodi ning leiad endale kindlasti sobiva!

<http://store.dar-us-salam.com>

Alati avatud!

Dr. A.B. Philips

Jeesuse tõeline sõnum

Tõlkinud: Aisha

EVANGEELIUMID

Palestiina juutide kõnekeeleks oli aramea keel, mistõttu arvatakse, et Jeesus ja tema järgijad rääkisid ja õpetasid aramea keeles.¹

„Varaseimad suulised jutustused Jeesuse tegudest ja ütlustest liikusid kindlasti ringi aramea keeles. Samas on neli evangeeliumi kirjutatud hoopis harilikus kreeka keeles, mis oli tol ajal kõnekeeleks tsiviliseeritud Vahemeremaades ja teenis hellenistliku (kreeka keelt kõneleva) kiriku huve, mitte Palestiina kiriku omi. Kreekakeelsetes evangeeliumites on siiski jälgi ka aramea keelest. Näiteks Mk.5:41: „Ja lapse käest kinni hakates ütleb ta temale: „Talitaa kuum!“ see on tõlgitult: Neitsike, ma ütlen sulle, tõuse üles!“ ja Mk.15:34: „Ja üheksandal tunnil kisendas Jeesus suure häälega ning ütles: „Eloii, Eloii, lamaa sabahtaani!“ see on meie keeli: Mu Jumal, mu Jumal, miks sa mind maha jätsid?“²

Kuigi kristlikud õpetlased peavad Uue Testamendi Markuse evangeeliumit neljast evangeeliumist vanimaks, ei ole seda kirjutanud ükski Jeesuse jüngritest. Piibliõpetlased on evangeeliumis endas sisalduvate tõendite järgi kindlaks teinud, et Markus ei olnud Jeesuse jünger. Veelgi enam – nende sõnade kohaselt ei ole isegi kindel, kes Markus üldse oli. Vana kristlik autor Eusebius (325 p.Kr) on edastanud, et üks teine autor – Papias (130 p.Kr) – oli esimene, kes omistas selle evangeeliumi Pauluse kaaslasel

1 Aramea keel on semiidi keel, mis tõrjus 7. ja 6. sajandil e.Kr. järk-järgult Lähis-Idas kasutatavale kõnekeele kohalt välja akkadi keele. Aramea vahetas välja juutide kasutuses olnud heebrea kõnekeele. Osa Vanast Testamendist, nagu ka Babüloni ja Jeruusalema Talmudid on kirjutatud heebrea keeles. Aramea keele suurima mõjuvõimu aeg kestis 300 e.Kr - 650 p.Kr, misjärel selle vahetas omakorda välja araabia keel. („The New Encyclopaedia Britannica“, köide 1, lk 516)

2 „Encyclopedia Americana“, köide 3, lk 654. 29.

Johannes Markusele.³ Teised on pakkunud, et ta oli Peetruse kirjutaja ja veel muud on pakkunud, et ta oli hoopis keegi kolmas.

Sama kehtib ka teiste evangeeliumite kohta. Kuigi Matteus, Luukas ja Johannes on Jeesuse jüngrite nimed, ei olnud neid nimesid kandvad evangeeliumite autorid samad tuntud jüngrid vaid muud isikud, kes kasutasid vaid jüngrite nimesid, et oma tööle usutavust lisada. Tegelikult ringlesid kõik evangeeliumid algselt anonüümselt ja alles hiljem andsid tundmatuks jäänud kirikutegelased neile autori- teetsed nimed.⁴

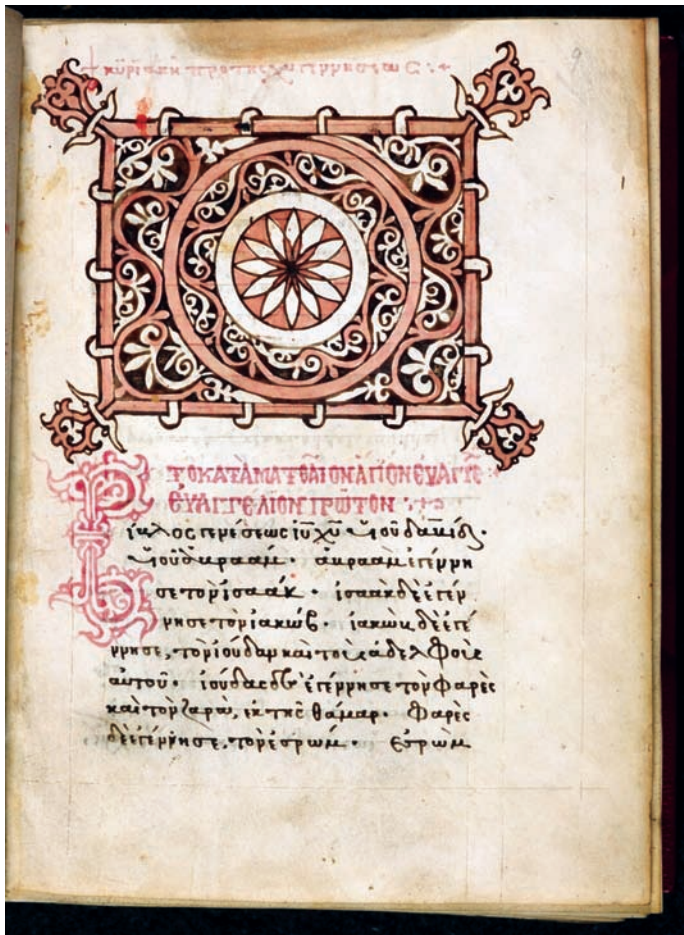
RAAMAT	AUTOR
Matteuse evangeelium	teadmata ¹
Markuse evangeelium	teadmata ²
Luuka evangeelium	teadmata ³
Johannese evangeelium	teadmata ⁴
Apostlite teod	Luuka evangeeliumi autor ⁵
Johannese esimene, teine ja kolmas kiri	Johannese evangeeliumi autor ⁶

Anglikaani kiriku Chichesteri katedraali preester J.B. Phillips kirjutas oma Matteuse evangeeliumi tõlke sissejuhatuses järgmist:

„Varajane traditsioon omistas selle evangeeliumi apostel Matteusele, kuid pea kõik tänapäeva õpetlased eitavad seda. Autor, keda me võime mugavuse mõttes

3 „The Five Gospels“, lk 20 ja „The New Encyclopaedia Britannica“, köide 14, lk 824. Erinevate Markuste kohta käivate viidete kohta vaata Ap.12:12, 25; 13:5; 15:36-41; Kl.4:10; 2; Ti.4:11; Fm.24 ja 1Pe.5:13.

4 „The Five Gospels“, lk 20.31, „The New Encyclopaedia Britannica“, köide 14, lk 826.

kogum. Ta on vabalt kasutanud Markuse evangeeliumi, kuigi on sündmuste järjekorda muutnud ja mitmel pool sama loo jutustamiseks kasutanud teistsugust sõnastust.⁶

Kiriku alguspäevil peeti neljandat evangeeliumi (Johannese oma) ketserlikuks ja see ei sisalda ühtki Zebedee poja Johannesega seotud lugu.⁷ Paljude õpetlaste arvates on selle autoriks hoopis teatud „koolkond“, pärit arvatavasti esimese sajandi viimase kümnendi Süüriast.⁸

(Footnotes)

- 1 "The New Encyclopaedia Britannica", köide 14, lk 826.
- 2 "The New Encyclopaedia Britannica", köide 14, lk 824.
- 3 "The New Encyclopaedia Britannica", köide 14, lk 827.
- 4 "The New Encyclopaedia Britannica", köide 14, lk 828.
- 5 "The New Encyclopaedia Britannica", köide 14, lk 830.
- 6 "The New Encyclopaedia Britannica", köide 14, lk 844.

siiski Matteuseks nimetada, on oma töös täielikult toetunud „Q-le“⁵, mis võis olla suuliste traditsioonide

5 Matteuse ja Luuka evangeeliumid sisaldavad ligikaudu 200 identset värssi (näiteks: Mt.3:7-10 ja Lk.3:7-9; Mt.18:10-14 ja Lk.15:3-7), millele vastavus Markuse ja Johannese evangeeliumis puudub. Selleks, et seda hämmastavat kokkulangevust seletada, pakkus üks Saksa õpetlane, et kunagi pidi olema allikmaterjal, millele ta viitab kui Quelle'ile (saksa keeles "allikas"). Selle nime lühendit "Q" hakati kasutama hiljem. Q olemasolus on ka kaheldud, põhimõttel, et vaid ütlushi sisaldav evangeelium ei ole tõeline evangeelium. Kahtlejad väitsid, et ainult Jeesuse ütlushi ja tähendamissõnu sisaldavaid ja ilma Jeesuse lugudeta "eriti nendeta, mis jutustavad tema kannatusest ja surmast" evangeeliumil puuduvad igasugused vanad paralleelid. Toomase evangeeliumi avastamine tegi kõigile neile spekulatsioonidele lõpu. ("The Five Gospels", lk 12.) Toomase evangeelium sisaldab

140 Jeesusele omistatud ütlust ja tähendamissõna, sellel puudub narratiivne raamistik, ei märkigi Jeesuse kurjade vaimude väljaajamisest, ravimisest, kannatusest, surmast, ülestõusmisest; mitte ühtki sünni- või lapsepõlvega seotud lugu ega lugusid Galileas ja Juudas jutustamisest. Selle teksti kohti tõlge (kirjutatud umbes 350 p.Kr), mis leiti 1945. aastal Egiptusest Nag Hammadist, on võimaldanud õpetlastel identifitseerida kolm varem leitud kreeka fragmenti (umbes 200. aastast p.Kr) kui ühe ja sama evangeeliumi kolme erineva koopiat kolm erinevat katkendit. Toomase evangeeliumis leidub 47 paralleeli Markuse evangeeliumiga, 40 paralleeli Q-ga, 17 Matteuse, neli Luuka ja viis Johannese evangeeliumiga. Umbes 65 ütlust või osa ütlukest on aga vaid Toomase evangeeliumile ainuomased. ("The Five Gospels", lk 15.)

6 „The Gospel in Modern English“

7 "The New Encyclopaedia Britannica", köide 5, lk 379.41; "The Five Gospels", lk 20.

8 „The Five Gospels“, lk 20.

Lugeja küsib, lugeja vastab

Kas oled kunagi tundnud, et oled millestki ilma jäänud või sinu õigusi on kärbitud, kuna oled moslem? Kas oled end kunagi seetõttu ahistatuna tundnud, et oled moslem? Kas leiad, et islamis on midagi, mis sinu õigusi kärbib?

Kuna minu isiklik ja uskliku naisena moslemi saatus pole päris tavaline ja tüüpiline nagu enamusel, siis mul oleks mida öelda selle kohta. Olles moslem, ma abiellusin moslemi mehega, kui olin 43 aastat vana ja mul olid enda lapsed ja seoses vanusega meil ühiseid lapsi mehega pole. Mind veidi häirib üks asi. Nimelt minu noorem poeg elab Eestis oma isaga ja isa ei kavatse mulle seda poega siia elama lubama tulla, kuni poeg ei saa 18 aastaseks (siis ta saab juba ise valida). Praegu on ta 14. Mina väga igatsen oma poega ja Skype'is suhtlemine muidugi ei asenda seda reaalselt suhet lapsega, see on selge. Kuna islamis on selline keeld, et naine ei tohi üksi reisida, siis minu mees ei taha, et ma reisiksin üksinda Eestisse last vaatama; koos ka ei saa minna – töö, raha jne. Laps on ka loomulikult isalt minu religiooni ja uue mehe kohta hea ajuloputuse saanud ja poeg eriti ei taha siia mulle külla tulla. See mind väga häirib, et ma ei saa reisida siis, kui mina tahan. Rääkisin mehega, seletasin talle, et ta peaks aru saama, et seal elab minu poeg ... Ta saab muidugi aru ja andis mulle loa maksimaalselt 3-4 päeva seal olla, aga samas ta ütleb, et laps võiks ju ise siia tulla.

Vastuse vastuseks: Paar aastat tagasi helistas üks meie öde, kes ka mashaallah üritab oma usku võimalikult hästi järgida, ühte telesaatesse šeiigile küsimusega, et kas ta tohib reisida üksinda Eestisse, kui tema mehel ei ole viisat ja ta ei saa tulla, (st seda viisat oleks võimalik tegelikult teha küll, aga hull paberimajandus ja mehel Egiptuses ka muud kohustused hoiavad kinni.) Siis see šeik vastas, et sellisel juhul saab reeglist erand see tähendab, et ta võis reisida ka üksinda ja nüüd ta käib igal suvel üksi lapsega Eestis, sest ka tema vanematel on ju õigused lapselapsega koos olla ja seda ka oma kodus (kuigi nad käivad ka siin).

Eesti Islami Koguduse mufti Ildar Muhhamedšin kinnitas, et kui tegemist on vaid paaritunnise lennukireisiga ja naine läheb koju oma vanemate juurde (mitte ei peatu näiteks eksmehe pool), siis on talle see lubatud.

Ma arvan, et õiguste piiramine ei tulene niivõrd islamist,

kui sellest, millised piirid inimesed ise endale islami raames tõmbavad. Selle taustalt peegeldub ka see, kas keegi väljast meie õigusi piirab või mitte. Islam on nii lai ja õpetlaste tõlgendused erinevatele probleemidele ja küsimustele, millest õigused tulenevad, väga erinevad. Ma arvan, et kes väga tahab tunda end õigustest ilmajäetuna, see seda ka tunneb.

N.

Ma ei ole kunagi mõelnud, et islamis oleks midagi, mis mu õigusi kärbib, sest iga kord, kui mul millegi suhtes küsimus tekib ja ma seda teemat sügavamalt uurin, leiad, et vastus on igati loogiline ja mu süda jääb seega rahule. Ka ei ole ma täheldanud, et mind seetõttu kuidagi diskrimineeritaks, et moslem olen ... vähemalt mitte Eestis. Pigem on nii, et inimesed püüavad just ekstra-lahked ja vastutulelikud olla ja näidata, et nemad on erineva suhtes tolerantset.

Kord juhtus küll Brüsseli lennujaamas inetu insident, kus mind turvakontrollis niimoodi läbi kontrolliti, et minu suureks üllatuseks kleit üle pea tõmmati, nii et jäin rahva ette kümneks sekundiks rinnahoidja väele. See oli äärmiselt ebameeldiv kogemus ja kui ma oleksin sellest vähem šokis olnud, oleksin kindlasti selle töötaja peale kaevanud, kuna tegelikult on neil sellise kontrolli jaoks eraldi ruumid olemas. Samas, ma ei saa väita, nagu oleks see kuidagi erilisel just minu vastu suunatud olnud – ka täiesti „tavalisi“ inimesi kontrolliti seal samamoodi, kuigi enamikku neist ei paistnud see muidugi üldse häirivat.

A.

Olles kogemustelt suht uus islami uss, tunnen end vahest ahistatuna sellest, kuidas kõik (sõbrad, internet, moslemid keda kohtan mošees) väidavad, et tähtsam on suratud kohe pähe õppida (araabia keeles) kui palvetada eesti või inglise keeles sama asja. Minu jaoks on raske sõnu tõsiselt südamest palvetada kui ma ei tea nende täpset tähendust, veel hullem kui ma ei tea kogu mõtet. Ma ei saa aru, miks on nii tähtis tuimalt arabiakeelset teksti maha lugeda, kui ma saaksin eestikeelse või ingliskeelse tõlke lihtsamini pähe õppida ja palvetades iga sõna südamest öelda. Kuigi ma olin varem ateist, tean, et kristluses inimesed ei ole sunnitud palveta-

ma heebrea keeles, kuigi esimene Piibel oli heebrea keeles ja Jeesus rääkis heebrea keeles. Kuigi ma küll õpin araabia keelt tasapisi, tahaks ma teha seda omast soovist, mitte sundmusest palvetada araabia keeles. Ma arvan et tähtsam on olla moslem südames (aru saada mida ma ise palvetan), mitte moslem peas (korrutada tuimalt pähe õpitud teksti araabia keeles, mille sõnumit küll võib-olla teaks, aga mille igast sõnast ei saa aru). Toon näite: ma tean, mida tähendab ALLAHU AKBAR = ALMIGHTY GOD, nii et ma suudan seda öelda südamest, aga kui ma pean ütleva SUBHAN ALLAH, ma teen seda tuimalt, sest ma ei saa aru sõnast SUBHAN. Palvuse tõlgetes ei ole tekst sõna-sõnalt tõlgitud, nii et ma saaks kokku viia araabia keelse sõna ja eesti- (või inglise)keelse vaste. Ja järelikult, kas islam saab siis olla ülemaailmne usk (igaüks suudab ja võib palvetada südamest ja aru saada tekstist) või on see ainult araabiaamaade usk?

Vastusele vastuseks: Püüan vastata Sinu murele seoses palvetamisega. Tõsi ta on, et palvetama peaks algusest saadik araabia keeles. Selles on iseenesest mitu mõtet: 1. see näitab islami universaalsust, st KÕIK moslemid üle maailma, olgu nad millisest rahvusest tahes, palvetavad kõik sõna-sõnalt ühte moodi (samamoodi nagu inglise keel on rahvusvahelise suhtluse keel, mida pea kõik mõistavad, on araabia keel islamis selleks ühendavaks lüliks); 2. see aitab säilitada palve originaalkuju ja hoiab seda muutmatuna, mis on äärmiselt oluline, kuna just see on põhjuseks, miks eelnevad monoteistlikud sõnumid on aja jooksul muutunud. Selles suhtes on Sul küll õigus, et araablase jaoks on palve õppimine lihtsam, aga selle eest saavad kõik mitte-araablased palve õppimisest ja iga kord, kui nad seda kasutavad, rohkem tasu Jumalalt, sest nende pingutus on tunduvalt suurem. Võib-olla on huvitav teada ka veel seda, et tegelikult araablased moodustavad vaid ligi 15% kõigist maailma moslemitest, nii et suur enamik on siiski samas seisus kui meie.) Iga moslem, kes palvetab, peaks loomulikult mõistma nende sõnade mõtet, mida ta lausub. Ja kui tead juba mõtet, siis jäävad ka sõnad ise lihtsamini meelde.) Soovitaksin Sul palvet õppida kas "Minu väikesest palveraamatust" või raamatust "Islami viis tugisammast". Seal on väga täpselt ära toodud araabiakeelne hääldus ja rea kaupa ka eesti-keelne tähendus. Need ei ole küll veel ilmunud, aga neid on võimalik meie kodukal (<http://www.islam.pri.ee/index.php?id=274>) alla laadida ja välja printida. Kui Sul puudub väljaprintimise võimalus, siis saada mulle oma aadress, ma võin need Sinu jaoks välja printida ja koju saata. Muide, kas keegi Sulle seda on öelnud, et seni, kuni sa palvet õpid ja veel täpselt seda ei oska, on Sul lubatud palvetades "spikerdada", st raamatust või lehe pealt maha lugeda? See lihtsustab palve õppimist ja aitab rohkem sõnade tähendusele mõelda, kui ei pea samal ajal pingult meenutama, et mida ma üldse ütleva pidin siin. Rääkides veel palvest ja südamest eesti keeles palvetamisest, siis seda võid Sa ka teha.) Terve palve jooksul on selleks hulgaliselt võimalusi ja Prohvet Muhammed (saws) õpetas, et parim koht selleks on sujud (ehk see

aeg palves, kui oled laubaga vastu maad). Siis võid kõik südamest ära öelda, kuna just siis oleks moslem justkui Jumala juures audientsil. Taolist palumist nimetatakse duaaks ja seda võib teha palves näiteks ka istumise ajal või just enne tashahudi või peale palvet ... või tegelikult terve päeva jooksul, ükskõik mis ajal, kui tekib tahtmine midagi Jumalale öelda või midagi Temalt paluda. Kui Sul on küsimusi selle teema kohta või tahad midagi lisada, siis kirjuta mulle. Kasutan siinkohal veel võimalust ja küsin, kas oled meie saidi kaudu endale raamatuid tellinud? Praegu on võimalik tellida 2 eestikeelset raamatut ja hulgaliselt võõrkeelseid. Vaata siit - <http://www.islam.pri.ee/index.php?id=270> - ja siit - <http://www.islam.pri.ee/index.php?id=275>. Loodame, et peagi ilmub veel 5 raamatut inshaAllah.

Iqra

A. Kõigepealt, islamis ei leidu midagi, mis minu õigusi kärbiks, sest islami religioon on täiuslik. Tuleb olla kannatlik ja tugev (isegi kui mõned asjad võivad sulle tunduda vahel vastumeelsena, milles Saatan rohkem kui hea meelega kaasa aitab (hoidku Allah meid tema ja tema armee eest), sest lõppkokkuvõttes Allah teab paremini mis meile parem on. Seega meie ainult peame alandlikult kuuletuma Allahi ja Tema Sõnumitooja (salla Allahu alaihi wa sallam) käskudele ja keeldudele. Mida enam me seda teeme, seda enam me suurendame oma imaan ja vaatleme seda elu kui kiiresti mööduvat, et „eksamid“ läbida ning Allahi tahtel astuda tõelisesse ellu. Jah, loomulikult on minu õigusi kärbitud igapäevaelus, näiteks teatud riigiasutustes teatud ametikohtadel olevate inimeste poolt ja seda seetõttu, et olen moslem. Ja mitte ainult sellepärast, et olen moslem, vaid ka minu islamiriietuse pärast. Olen seda mitmeid kordi oma nahal kogunud, kuid oma õiguste eest peab seisma, sest moslemina ei ole sa vähem inimene. Tean seda kindlalt tunnistada, et nendel moslemitel ei teki taolisi probleeme, kes soovivad (ja seda teevadki) Euroopas sulanduda mitte-moslemite sekka (ma nimetan neid modernseteks moslemiteks), et oma elu „kergemaks teha“: nad ei kata end korralikult, mehed ajavad maha oma habemed, mõlemad sugupooled lävivad omavahel vabalt, nad muudavad keelatu enda jaoks lubatuks jne. Igaüks elagu nii, nagu tema imaan teda käsib ja lubab. Kui aga soovid siin maamunal olla tugev moslem, jääd võõraks igal pool ning paratamatult ei käituta sinuga alati teistega võrdselt. Sabr!

A.

Kahju on sellest, et mitte-moslemid arvavad, et moslemeile kõlbavad üürida vaid räpased korterid, mida keegi teine iialgi elamiseks ei valiks. Samuti on ka töökohaga, kus arvatakse, et tööandjal on õigus nõuda hijaabi eemaldamist ka siis, kui selle kandmine kedagi ei häiriks. Lihtsalt niisama, kiusamiseks. Aga alhamdulillah, et olen moslem ja kannatlikkus viib sihile!

K

Pudrupotike keeda...

ARAABLASTE LEIB - KHUBZ

Kokk: Sarah Iirimaalt

Khubz, *khoubz* või *khobz*, on araabiakeelne sõna, mis tähendab tõlkes „leib“, kuid on meie mõistes sai. Sõna *khubz* on ka laialdaselt kasutusel mitte-araabia keelt kõnelevate inimeste hulgas lapikule leiva tähenduses. *Khubzi* tarbitakse laialdaselt üle terve araabiamailma ja väljaspoolgi.

Araabia poolsaarel tähendab *khubz* üldiselt „leiba“ või meie mõistes „sai“. Kõige levinum leiva tüüp kõigis neis riikides on suurt tüüpi lapik leib. Traditsionaalselt on see küpsetatud spetsiaalses ahjus, mida kutsutakse „tannuur“. Tainas rullitakse lahti nagu pizza taigna puhul, seejärel asetatakse see ümmargusele padjale ja patsutatakse suure üm-

pikka konksuga keppi. Nüüd on leib söömiseks või müümiseks valmis. Kogu protsessi käigus töötab tavaliselt kaks või kolm inimest.

Tänapäeval on siiski rohkem levinud, et toores taigen pannakse konveierilindile, kus leib küpseb läbi des kaasaegse mehhaniseeritud ahju.

Khubz sarnaneb välimusest teiste idamaade lapikule leivale, nagu näiteks Pärsia *naan* ja India-Pakistani *roti*.

Traditsiooniline Iraagi *khubz tabuun* on veidi erinev. Erinevalt Levanti *khubzist* ei moodusta see „taskut“. Kuid „tasku“ versioon on samuti Iraagis populaarne Iraagis.

Khubz i nimetatakse mõnikord ka *pitaks*, kuigi sõna *pita* on araabiamailmas täiesti tundmatu. Sõna „pita“ on pärit kreeka keelest ja tähendab kooki või pirukat.

MAROKO KHUBZ

Maroko *khubz* on ümara kuju ja krõbeda koorikuga lame päts, millel muliauk puudub. See, mis pätsi sisse panna, on iga perenaise oma valik: manna, nisu, rukis ja oder on vaid mõned võimalused, mida kasutada. Aniisi ja ristiköömne seemned on kaks täiendust, mis lisavad soovi korral selle erilise maitse.

Maapiirkondades kasutavad paljud pered väikeseid kuplikujulisi puidu põletamise ahjusid,

marguse kiviahju siseseinale. Patsutuse tagajärel kleepub tainas traditsionaalse ahju seinale, kuhu see jääb seniks, kuni leib on pruun ja seest valmis küpsenud. Leiva eemaldamiseks ahjust kasutatakse

et kodus leiba küpsetada . See annab leiva-
le unikaalse maitse ja iseloomu, mida tavali-
ses ahjus kahjuks ei saa. Sellegipoolest saab ka
väga hea Maroko leiva küpsetada koduahjus.
See on kindlasti Maroko hautistele väärt täiendus.

Isegi kui sa ei ole kogenenud pärmitaigna tegija, on
Maroko leiva valmistamine lihtne. Tainas kerkib ai-
nult tunni, ka ahjuplaadile saab panna tavalise küp-
setuspaberi.
Head katsetamist!

MAROKO KHUBZ

Kokk: Sarah Iirimaalt

2 kl täistera nisujahu
2 kl nisujahu
2 tl kuivpärm
veidi soola
30 ml oliivõli
1 tl suhkur
2 spl jahvatatud seesamiseemneid (valikuline)
leiget vett

Aseta kuivpärm, suhkur ja umbes 4 spl soo-
ja vett kaussi, sega hästi, katta kinni ja jäta seis-
ma, kuni mullid ilmuvad pinnale (umbes 30 mi-
nutit). Suures kausis sega omavahel täistera- ja
nisujahu, tee kätega keskele ava ning lisa sool,
pärmisegu, oliivõli ja jahvatatud seesamiseem-
ned. Lisa vastavalt vajadusele leiget vett, et
tainas ei oleks kleepuv, ega ka liiga kõva. Sõtku
pehmeks taignaks.

Taigna valmistamine:

Pane kerkinud tainas jahuga ülepuis-
tatud töölauale ja sõtku 15 minutit.
Tainas peaks olema pehme, kuid mit-
te kleepuv.

Jaga tainas kaheks või kolmeks võrd-
seks palliks, sõltuvalt kui suurt pätsi
soovid.

Kata rätikuga ja lase seista 15 minutit.
Puista tööpind jahuga üle.

Rulli igapall umbes 1-2 cm paksuse.
Aseta leivad kergelt võiga määri-
tud küpsetusplaadile, kata rätikuga ja
lase kerkida veel tund.

Enne ahju panemist torka leiva keske-
le kahvliga õrnad augud.

Küpseta 200C kraadi juures 30- 45
minutit, kuni leib on muutunud kuld-
pruuniks.

TUNEEsia KALATAŽIIN (tažiin bi l-huut)

Kokk: Karima

2 kg valge lihaga kala (näiteks tursk)
8 keskmist tomatit
3 rohelist paprikat
1 purk oliive

Marinaad:

4 küuslauguküünt
kõõrneid
soola
paprika pulbrit
1 kimp värsket koriandrit või lehtpeterselli
safranit
jahvatatud ingverit
oliivi õli
harissat või 1 tšillikaun
serveerimiseks sidruni sektoreid ja keedetud riisi

Puhasta kala, lõika otsast saba ja pea. Võta marinaadi ained ja purusta saumikseris või blenderis. Jääb pesto taoline kaste. Lõika kalad parajateks tükkideks ning kalla marinaad kalale. Lase seista külmkapis 2 tundi. Rösti paprika kuumas ahjus ja viiluta või eemalda sisu, lõika viiludeks ja pruunista paprikat kuumal pannil väheses õlis. Võta ahjuvorm, aseta vormi põhja paprikaviilud, lõika tomat sektoriteks ning aseta need vormi äärde, sellele kala tükid ning uuesti tomatisektorid ja oliivid. Kalla marinaad ka vormile. Kata vorm fooliumiga. Tomatisektoritele riputa peale natuke soola ja pipart. Küpseta 180-200 kraadises ahjus umbes 35 -40 min.

KORAANINURK

84. SUURA – ÄL-INŠIQAAQ – LÖHENEMINE (25 äjät)

	Jumala, kõige Armulisema, Halastavama nimel.	<i>bismillähi r-rahmääni r-rahiim.</i>	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
1	Kui taevas lõheneb ¹	<i>idää s-sämää'u nšaaqqat.</i>	إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ
2	ja oma Isandale kuuletub nagu peab;	<i>wa ädinät li-rabbihää wa huqqat.</i>	وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ
3	kui maa laiali laotatakse	<i>wa idää l-arḍu muddät.</i>	وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ
4	ja ta välja heidab, mis tal sees, ja tühjaks saab ²	<i>wa alqat mäa fiihää wa taḥallät.</i>	وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ
5	ja oma Isandale kuuletub nagu peab,	<i>wa ädinät li-rabbihää wa huqqät.</i>	وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ
6	siis sina, inimene, tõesti naased oma Isanda manu oma tegudega ja kohtud Temaga ³ .	<i>jää äjjuhää l-insäanu innäkä käädihun ilää rabbikä kadhän fä-mulaaqih.</i>	يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ
7	Ja see, kellele tema (elu)raamat antakse paremasse kätte,	<i>fä-ämmä män uutiä kitääbähu bi-jämiinihi</i>	فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ
8	saab lihtsa arvepidamise osaliseks ⁴	<i>fä-säufä juḥaasäbu ḥisääbän jäsiira.</i>	فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا
9	ja naaseb rõõmsana ⁵ omaste manu.	<i>wa janqalibu ilää ählihi mäsrüura.</i>	وَيَنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا

10	Kuid see, kellele tema (elu)raamat antake selja tagant,	<i>wa ämmä män uutiiä kitäbähu waraa'a zahrih.</i>	وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ
11	hüüab hävingule	<i>fä-säufä jäd'uu tubuura.</i>	فَسَوْفَ يَدْعُو بُرُورًا
12	ning põleb leegis.	<i>wa jašlaa sä'iira.</i>	وَيَصْلَى سَعِيرًا
13	Tõesti, ta oli omaste keskel rõõmus.	<i>innähu käänä fii ählihi mäsrüura.</i>	إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا
14	Tõesti, ta arvas, et ei naase,	<i>innähu zanna äl-län jähuur.</i>	إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحُورَ
15	aga tõesti, ta Isand oli ta suhtes Nägija.	<i>bälää innä rabbähu käänä bihi bašiira.</i>	بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا
16	Ma vannun loojangu kuma ^{6 7} nimel	<i>fälää uqsimu bi-š-šafaq.</i>	فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ
17	ja öö ning selle nimel, mida see endasse kogub ^{8 9}	<i>wa l-läili wa mää wasaq.</i>	وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ
18	ja täiskuu nimel ^{10 11 12} ,	<i>wa l-qamari idää ttäsaq.</i>	وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ
19	et te tõepoolest liigute ühest olekust teise ^{13 14 15} .	<i>lä-tärkäbunnä ṭabaqan 'än ṭabaq.</i>	لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ
20	Mis on siis nendel, kes ei usu,	<i>fämää lähum lää ju'minuun.</i>	فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ
21	ja kui neile Koraani loetakse, silmili ei kummardu ^{16 17} ? ﴿	<i>wa idää quri'ä 'äleihimu l-qur'äanu lää jäszuduun.</i>	وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ﴿
22	Ei, need, kes ei usu, salgavad	<i>bäli llädiinä käfäruu jukäddibuun.</i>	بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يَكْذِبُونَ
23	ja Jumal teab, mida (oma südamesse) koguvad.	<i>wallaahu ä'lämu bimää ju'uun.</i>	وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ
24	Siis kuuluta neile piinarikast karistust,	<i>fä-bäšširhum bi-'ädäabin äliim.</i>	فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ
25	välja arvatud neile, kes usuvad ja teevad häid tegusid; neile on lõputu tasu ¹⁸ .	<i>ill ällädiinä äämānuu wa 'ämiluu ṣ-ṣaalihäāti lähum äžrun gäiru māmnuun.</i>	إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ

¹ St Viimsel Kohtupäeval. (Tafsir Ibn Kathir, suura 84)

² Mujahid, Said ja Qatadah (رضي الله عنه) on öelnud, et see tähendab, et maa viskab välja kõik surnud, kes temasse maetud. (At-Tabari 24:310)

³ Ibn Abbas (رضي الله عنه) ütles: „Mida iganes sa teed, sellega kohtad sa Jumalat, olgu see (tehtu) siis hea või halb.“ (At-Tabari 24:312)

⁴ St kes on teinud rohkelt head, seda iga üksikasja kohta küsitlenu ei hakatagi, vaid temaga tegeldakse üldistes küsimustes, sest kui kõiki detaile vaatlema hakata, on iga inimene karistust väärt. (Tafsir Ibn Kathir, suura 84)

⁵ Qatadah (رضي الله عنه) ja Ad-Dahhak on öelnud: „See tähendab, oma perekonna juurde Paradiisis. Ta on õnnelik ja rahul sellega, mis Jumal talle on andnud.“ (At-Tabari 24:315)

⁶ Erinevate interpretatsioonide kohaselt võib see olla taeva puna või valgus enne või peale päikeseloojangut. (Al-Qurtubi 19:274, Abdur-Razzaq 3:358, At-Tabari 24:318, Al-Qurtubi 19:275)

⁷ Abdullah ibn Amr (رضي الله عنه) jutustas: Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) ütles: „Maghribi aeg on, kuni šafaq (st loojangu kuma) kaob.“ (Muslim 1:426)

⁸ Qatadah (رضي الله عنه) ütles: „See kogub kokku tähed ja loomad.“ (At-Tabari 24:320)

⁹ Ikrimah (رضي الله عنه) ütles: „Mis see oma pimeduse tõttu kokku ajab, kuna öösel lähevad kõik koju.“ (At-Tabari 24:321)

¹⁰ Ibn Abbas (رضي الله عنه) ütles: „Kui see kokku tuleb ja täiuslikuks saab.“ (At-Tabari 24:321)

¹¹ Al-Hasan (رضي الله عنهما) ütles: „Kui see kokku tuleb ja täis(kuukuks) saab.“ (At-Tabari 24:321)

¹² Qatadah (رضي الله عنه) ütles: „Kui see oma ringi on ära teinud.“ (At-Tabari 24:322)

¹³ Ibn Abbas (رضي الله عنه) ütles: „Staadium (või olek) staadiumi järel. Teie Prohvet on nii öelnud.“ (Fath Al-Bari 8:567)

¹⁴ Ikrimah (رضي الله عنه) ütles: „Staadium staadiumi järel: võõrutatud peale rinnaga toitmist ja vana mees peale noor olemist.“ (At-Tabari 24:323)

¹⁵ Al-Hasan Al-Basri ütles: „Staadium staadiumi järel: lihtsus peale raskust, raskus peale lihtsust; rikkus peale vaesust, vaesus peale rikkust; tervis peale haigust, haigus peale tervist.“ (At-Tabari 24:323)

¹⁶ Abu Salamah on edastanud, et kord retsiteeris Abu Hurairah (رضي الله عنه) palvet juhtides seda suurat ja kummardas selle retsiteerimisel. Kui ta oli palve lõpetanud, teatas ta, et Jumala Sõnumitooja (صلى الله عليه وسلم) olevat selle retsiteerimisel kummardanud. (Muslim 1:406, Al-Kubra 6:510)

¹⁷ Abu Rafi on edastanud, et palvetas kord ööpalvet Abu Hurairah (رضي الله عنه) taga ja viimane retsiteeris seda suurat ja kummardas selle käigus. Abu Rafi küsis temalt selle kohta. Abu Hurairah (رضي الله عنه) vastas: „Ma kummardasin (seda retsiteerides) Abul-Qasimi (st Muhammedi (صلى الله عليه وسلم)) taga ja ma ei lõpeta selle käigus kummardamist enne, kui ma temaga taas kohtun.“ (Fath Al-Bari 1:292)

¹⁸ Vaata ka 11:108.

صحيح البخاري
The Translation of the Meanings of
Sahih Al-Bukhari
Arabic-English
Volume 1

SAHIH AL-BUKHARI

42. Kitaabu l-musaqqa (kastmise raamat) – valitud hadithe

2351. Sahl ibn Saad (*raa*) jutustas: „Prohvetile (*saws*) toodi klaas (vett või piima) ja ta jõi sellest, samal ajal kui temast paremal istus poiss, kes oli neist kõigist noorem ja vasemal istus vana mees. Prohvet (*saws*) küsis: „Oo poiss, kas lubad mul selle (st ülejäänud joogi) vanale mehele anda?“ Poiss vastas: „Oo Jumala Sõnumitooja, ma ei eelista endale kedagi, et too saaks juua ülejäänud sellest, mida sina oled joonud.“ Seega andis Prohvet (*saws*) selle talle.“

2352. Az-Zuhri jutustas: „Anas ibn Malik (*raa*) ütles, et kord lüpsiti Prohveti (*saws*) jaoks kodukitse, kui Prohvet (*saws*) Anas ibn Maliku pool oli. Piima segati Anasi majas olevast kaevust võetud veega. Klaas seda viidi Jumala Sõnumitoojale (*saws*), kes sellest jõi. Abu Bakr (*raa*) istus ta vasemal küljel ja üks beduiin temast paremal. Kui Prohvet (*saws*) klaasi oma huultelt tõstis, kartis Umar (*raa*), et äkki annab ta selle beduiinile ja ütles: „Oo Jumala Sõnumitooja, anna see Abu Bakrile, kes istub sinu kõrval.“ Kuid Prohvet (*saws*) andis selle beduiinile, kes istus temast paremal, ja ütles: „Alustada tuleb sellest, kes on sinust paremal.““

2353. Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) ütles: „Ärge hoidke liigset vett kinni, kuna see takistab inimesi karjatamast.“

2355. Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja

(*saws*) ütles: „Kui keegi sureb kaevanduses või kaevus või kui loom kellegi tapab, siis pole vaja (perele) valuraha maksta. Ja kui keegi oma maa pealt varanduse leiab, peab ta sellest viiendiku riigile maksma.““

2356. 2357. Abdullah (ibn Masud) (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) ütles: „Igaüks, kes vannub valet, et kedagi tema varast ilma jätta, kohtab Jumalat, kui Too on tema peale vihane.“ Jumal ilmutas: „Tõesti, need, kes ostavad Jumala seaduse ja oma vannete eest väikese kasu ...“ (3:77)

Al-Ashath tuli (kohta, kus Abdullah jutustas) ja küsis: „Mida Abu Abdur-Rahman (st Abdullah) teile rääkis? See värs ilmutati minu kohta. Mul oli mu nõo maa peal kaev. Prohvet (*saws*) käskis mul selle kohta tunnistajad tuua. Ma vastasin: „Mul ei ole tunnistajaid.“ Ta ütles: „Las kaebalune siis vannub.“ Ma vastasin: „Oo, Jumala Sõnumitooja, ta vannuks silmapilkselt valet.“ Siis mainis Prohvet (*saws*) ülalmainitud ja Jumal ilmutas värssi, et kinnitada seda, mis ta öelnud oli.““

2358. Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) ütles: „On kolme sorti inimesi, kelle peale Jumal Ülestõusmispäeval ei vaata ega keda puhasta (nende pattudest). Neile saab osaks valus piinamine. Need on: 1) mees, kellel oli üleliigset vett, kuid kes hoidis seda teekäijate eest; 2) mees, kes andis valitsejale vande vaid siinse ilma kasu pärast – kui valitseja talle midagi annab, on ta rahul ja kui valitseja tema eest midagi hoiab, ei ole ta rahul; 3) mees, kes laotas oma kauba peale asri palvet müügiks (ja vandus valet) öeldes: „Jumala nimel, peale Kelle ei ole kellelgi õigust kummardatud olla, mulle on

nii ja nii palju minu kauba eest antud," ja keegi usub teda (ja ostab)." Seejärel retsiteeris Prohvet (*saws*): „Tõesti, need, kes ostavad Jumala seaduse ja oma vannete eest väikese kasu ..." (3:77)."

2362. Urwa ibn Az-Zubair (*raa*) jutustas: „Üks ansaari mees vaidles Az-Zubairiga ühe Harra kanali üle, millega datlipalme kasteti. Jumala Sõnumitooja (*saws*) käskis Az-Zubairil mõõdukas olla, öeldes: „Oo Zubair, kasta, kuid jäta vett ka oma naabrile.“Ansaari mees ütles: „Ütled seda sellepärast, et ta on sinu tädipoeg?“ Selle peale vahetas Jumala Sõnumitooja (*saws*) nägu (vihast) värvi ja ta ütles: „Oo Zubair, kasta ja hoi vett tagasi, kuni see jõuab müürideni, mis on puude ümber aukude vahel.“ Seega andis Jumala Sõnumitooja (*saws*) Az-Zubairile täielikult õiguse. Az-Zubair ütles: „Jumala nimel, järgnev värss ilmutati just sellega seoses: „Kuid ei, su Isanda nimel, neil ei saa olla tõelist usku, kuni nad teevad sinust (*Muhammed*) kohtuniku endi vahel kõigis vaidlusalustes küsimustes ..." (4:65)

(Alljutustaja) Ibn Shihab ütles Juraijile (teisele alljutustajale): „Ansaarid ja teised interpreteerisid Prohveti (*saws*) ütlemine: „Kasta ja hoi vett tagasi, kuni see jõuab müürideni, mis on puude ümber aukude vahel," tähendab kuni pahkluni."

2363. Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) ütles: „Üks mees jäi kõndimise ajal januseks, laskus kaevu ja jõi sealt. Kui ta oli kaevust välja tulnud, nägi ta lõõtsutavat ja muda lakkuvat äärmiselt janust koera. Mees ütles: „Tal on sama probleem mis minul.“ Seega ta (läks tagasi kaevu), täitis oma kinga veega, haaras sellest hammastega kinni, ronis üles ja andis koerale juua. Jumal tänas teda tema heateo eest ja andestas talle.“ Inimesed küsisid: „Oo Jumala Sõnumitooja, kas me saame loomade eest hoolitsemise eest tasu?“ Ta vastas: „Jah, iga looma (st elusolendi) eest hoolitsemises on tasu."

2364. Asma bint Abi Bakr (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) palvetas varjutusepalve ja ütles: „Mulle näidati Põrgut nii lähedalt, et ma ütlesin: „Oo mu Isand, kas minust saab

üks selle elanikest?“ Äkki nägi ta üht naist. Ma arvan, et ta ütles: „... keda kratsis kass.“ Ta ütles: „Mis tal viga on?“ Talle vastati: „Ta (st naine) hoidis teda (st kassi) vangistuses, kuni too suri nälga."

2368. Ibn Abbas (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) ütles: „Olgu Jumal Ismaeli emale armuline. Kui ta oleks Zamzami vee niimoodi jätnud, nagu see oli (ja poleks vee hoidmiseks piire ehitanud) (või ütles: „Kui ta poleks sellest peotäitega vett võtnud"), oleks sellest saanud voolav jõgi. Jurhum(i hõim) tuli ja küsis temalt: „Kas võime teie elupaika jääda?“ Ta vastas: „Jah, kuid teil ei ole õigust vett omada.“ Nad nõustusid."

2371. Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) ütles: „Hobuste pidamine võib mõnedele olla tasuallikas, teistele ulualuseks ja kolmandatele koormaks. Hobune on tasuallikaks sellele, kes hoiab seda Jumala jaoks (st, kes on valmis sellega Jumala eest võitlema minema) ja seob selle karjamaal pika kõie otsa. Ta saab tasu vastavalt sellele, kui palju hobuse pikk kõis tal karjamaal või aias süüa laseb. Ja kui see hobune oma kõie puruks tõmbab ja üle künka või kahe kappab, siis loetakse kõik ta sammud ja sõnnik ta omaniku heategude hulka. Ja kui ta möödub jõest ja sellest joob, siis ka see loetakse ta omaniku heategude hulka, kuigi viimasel ei olnud plaanis siis oma hobust joota. Ulualuseks vaesuse eest on hobused teisele inimesele, kes peab hobuseid elatise teenimise eesmärgil, et mitte teistelt kerjata, kuid samal ajal annab ta Jumala õiguse (st *zakaati*) ja ei koorma neid üle. Kuid sellele, kes peab hobuseid vaid uhkuse pärast ja selleks, et teistele näidata ja moslemitele nende läbi kurja teha, on hobused patuallikaks."

Kui Jumala Sõnumitoojalt (*saws*) eeslite kohta küsiti, vastas ta: „Nende kohta ei ole mulle midagi erilist ilmutatud, välja arvatud üldine üksik värss, mis käib kõige kohta: „Igaüks, kes teeb aatomi (või väikese sipelga) kaalu jagu head, saab seda näha. Ja igaüks, kes teeb aatomi (või väikese sipelga) kaalu jagu kurja, saab seda näha."

2372. Zaid ibn Khalid (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumi-

tooja (*saws*) juurde tuli üks mees ja küsis *luqata* (mahakukkunud asjade) kohta. Prohvet (*saws*) vastas: „Uurige selle anumad ja sidumismaterjali ja seejärel teatage sellest avalikult aasta jooksul. Kui selle omanik välja ilmub, andke see talle; vastasel juhul aga kasutage seda nii, nagu paremaks peate.“ Mees küsis: „Aga kadunud lammas?“ Prohvet (*saws*) vastas: „See on sulle, su vennale või hundile!“ Mees küsis: „Aga kadunud kaamel?“ Prohvet (*saws*) vastas: „Miks peaksid selle võtma, kui sellel on oma veevaru ja kabjad ja see võib veevõtukohta jõuda ja puudelt süüa, kuni ta omanik ta üles leiab?“

2373. Az-Zubair ibn Al-Awwam (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) ütles: „Tõesti, on parem, kui keegi võtab jupi nõõri, korjab haokubu ja müüb selle maha, samal ajal kui Jumal tema nägu (Põrgutulest eemal) hoiab, kui et teiste käest küsida, kes võivad talle anda või mitte anda.“

2375. Husain ibn Ali (*raa*) jutustas: „Ali ibn Abi Talib (*raa*) ütles: „Badri päeval sai minu osaks sõjasaagist emane kaamel ja Jumala Sõnumitooja (*saws*) andis mulle teise emase kaameli. Ma lasin neil mõlemil ühe Ansaari ukse ees maha põlvitada, plaanides neil *idhkhiri* kanda, et see maha müüa ja selle hinna eest Fatimaga abielludes pulmapidu korraldada. Üks Bani Qainuqa kuldsepp oli minuga. Hamza ibn Abdul-Muttalib (*raa*) oli majas, jõi veini ja üks naislaulja retsiteeris: „Oo Hamza, (tapa need) kaks paksu vana emast kaamelit (ja serveeri oma külalistele)!“ Seega võttis Hamza oma mõõga, suundus emaste kaamelite juurde, lõikas nende küürud maha, avas nende küljed ja võttis osa nende maksadest.“ (Ma ütlesin Ibn Shihabile: „Kas ta võttis osa küürudest?“ Too vastas: „Ta lõikas küürud maha ja viis need minema.“) Ali (*raa*) ütles veel: „Kui ma seda kohutavat pilti nägin, läksin ma Prohveti (*saws*) juurde ja rääkisin talle uudist. Prohvet (*saws*) tuli välja Zaid ibn Haritha (*raa*) saatel, kes oli siis temaga, ja ka mina läksin nendega kaasa. Ta läks Hamza juurde ja rääkis temaga karmilt. Hamza vaatas üles ja ütles: „Kas te pole mitte vaid minu esiisade orjad?“ Prohvet (*saws*) tõmbus tagasi ja väljus. See juhtus enne alkoholi keelustamist.“

2378. Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) ütles: „Üks emase kaamli õigustest on, et seda tuleb lüpsata jootmiskohas.“

2379. Abdullah (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) ütles: „Kui keegi ostab datlipalme peale seda, kui neid on tolmendatud, kuuluvad viljad müüjale, välja arvatud juhul, kui ostja muu tingimuse seab. Kui keegi ostab orja, kellel on vara, siis vara kuulub müüjale, välja arvatud juhul, kui ostja seab tinimuseks, et see peab talle kuuluma.“

43. Kitaabu l-istiqraad wa adaa'i d-diwaani wa l-hazari wa t-taflis (laenude, tagasimaksmise, omandi külmutamise ja pankroti raamat) – valitud hadithe

¹ Sulle, kui selle leiad ja omanik sellel järgi ei tule; omanikule, kui ta sellele järgi tuleb; hundile, kui sa seda kaasa ei võta ja omanik ka seda ei leia.

2387. Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) ütles: „Igaüks, kes võtab inimeste raha kavatsusega see tagasi maksta, selle eest maksab tagasi Jumal ja igaüks, kes võtab selle, et see hävitada, selle Jumal hävitab.“

3. peatüki sissejuhatus: „Tõesti, Jumal käsib teil anda vara tagasi neile, kellele see kuulub, ja kui teie mõistate kohut inimeste üle, tehke seda õiglaselt. Tõesti, kui suurepärane on Jumala õpetus, mis Ta teile annab. Tõesti, Jumal on Kõikekuulja, Kõikenägija.“ (4:58)

2388. Abu Dhar (*raa*) jutustas: „Kord, kui ma olin Prohveti (*saws*) seltsis, nägi ta Uhudi mäe ja ütles: „Ma ei tahaks, et see mägi muudetaks minu jaoks kullaks, välja arvatud juhul, kui mitte midagi sellest – isegi mitte üksainus dinaar – ei jää minu kätte kauemaks kui kolm päeva (st ma kulutab kõik selle Jumala nimel kolme päeva jooksul), välja arvatud see üks dinaar, mille jätaaksin võlgade tasumiseks.“ Siis ütles ta: „Neil, kes on siinses ilmas rikkad, saab Teispoonsuses vähe tasu olema, välja arvatud need, kes oma raha siin ja seal (Jumala heaks) kulutavad ja neid on vähe.“ Seejärel käskis ta mul koju jääda ja läks kusagile mitte väga kaugele. Ma kuulsin mingit häält ja tahtsin tema juurde minna, kuid mulle meenus ta käsk: „Jää koju, kuni ma tagasi tulen.“ Kui ta tagasi tuli, küsisin ma temalt: „Oo Jumala Sõnumitooja, (mis oli) see müra, mida ma kuulsin?“ Ta küsis: „Kas sa kuulsid midagi?“ Ma vastasin: „Jah!“ Ta ütles: „(Ingel) Gabriel tuli mu juurde ja ütles: „Igaüks sinu järgijatest kes sureb kummardades ei kedagi teist peale Jumala, pääseb Paradiisi.“ Ma küsisin: „Isegi kui ta on teinud seda ja teist (näiteks varastanud või olnud ebaseaduslikus seksuaalvahekorras)?“ Ta vastas: „Jah!“

2390. Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Üks mees nõudis Prohvetilt (*saws*) võlgu sisse nii jõhkral moel, et Prohveti (*saws*) kaaslased tahtsid talle viga teha, kuid Prohvet (*saws*) ütles: „Jätke ta rahule, kahtlemata on tal õigus seda nõuda. Ostke kaamel ja andke see talle.“ Nad vastasid: „Saada olev kaamel on vanem ja parem kui see kaamel, mida ta nõuab.“ Prohvet (*saws*) ütles: „Ostke ja andke see talle, sest parimad teie hulgast on need, kes oma võlad hästi tasuvad.“

2391. Hudhaifa (*raa*) jutustas: Ma kuulsin Prohvetit (*saws*) ütlemas: „Kord suri üks mees ja talt küsiti: „Mida sa oma eluajal ütlesid (või tegid)?“ Ta vastas: „Ma olin äri-

mees ja andsin rikkale võla tasumiseks aega ning vähen-dasin osa vaese võlast.“ Seega talle andestati (ta patud).“ Abu Masud (*raa*) ütles: „Ma kuulsin Prohvetilt (*saws*) sama.“

2394. Jabir ibn Abdullah (*raa*) jutustas: „Ma läksin Prohveti (*saws*) juurde, kui ta oli mošeas.“ (Misar arvab, et Jabir läks hommikupoolikul.) „Prohvet (*saws*) käskis mul 2-rakase palve palvetada ja seejärel tasus ta mulle võla ja andis ka juurde.“

2395. Jabir ibn Abdullah (*raa*) jutustas: „Minu isa langes märtrina Uhudi (lahingu) päeval ja ta oli võlgu. Ta võlausaldajad nõudsid järjekindlalt oma õigust. Ma läksin Prohveti (*saws*) juurde. Ta käskis neil minu aia viljad võtta ja mu isa võlast vabastada, kuid nad keeldusid sellest. Prohvet (*saws*) ei andnud siis neile mu aeda ja ütles mulle, et tuleb minu juurde järgmisel hommikul. Ta tuli meie juurde varahommikul, jalutas datlipalmide vahel ja palus Jumalal nende vilju õnnistada. Seejärel korjasin ma viljad, maksin võlausaldajatele ja ka meile jäid veel mõned datlid.“

2397. Aisha (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitoojal (*saws*) oli kombeks palves Jumalat paluda, öeldes: „Oo Jumal, ma otsin Sinult varju kõigi pattude eest ja võlgu olemise eest.“ Keegi ütles: „Oo Jumala Sõnumitooja, sa palud tihti Jumalalt varju võlgu olemise eest.“ Ta vastas: „Kui inimene on võlgu, siis ta valetab, kui räägib ja murrab oma lubadusi, kui midagi lubab.“

2399. Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) ütles: „Ma olen siinses ilmas ja Teispooluses uklikele lähem kui nad ise ja kui soovite, võite lugeda Jumala sõna: „Prohvet on usklikele lähem kui nad ise ...“ (33:6). Seega, kui tõeline usklik sureb, jättes maha vara, on see tema pärijatele ja kui ta jätab maha võla, mis vajab maksmist või abivajava järeltulija, siis peavad nad minu poole pöörduma, sest mina olen kadunukeste eestkostja.“

2400. Abu Huraira (*raa*) jutustas: „Jumala Sõnumitooja (*saws*) ütles: „Kui rikas inimene võla tasumist edasi lükab, on see ebaõiglus.“

14. peatüki sissejuhatus: Al-Hasan ütles: „Kui keegi läheb pankrotti ja kohus seda tunnistab, on tal keelatud orja vabaks lasta või midagi osta või müüa.“ Said ibn Al-Musaiyab ütles: „Uthman andis välja otsuse, mille kohaselt kui võlausaldaja võttis võlgnikult midagi, enne kui viimane pankrotti kuulutati, kuulub see talle (st teistel võlausaldajatel ei ole sellele õigust) ja kui võlausaldaja

oma asjad ära tunneb, on tal rohkem õigust need tagasi saada (kui teistel võlausaldajatel need endale võtta).“

2403. Jabir ibn Abdullah (*raa*) jutustas: „Üks mees andis vande, et ta ori saab peale ta surma vabaks. Prohvet (*saws*) küsis: „Kes ostab minult selle orja?“ Nuaim ibn Abdullah ostis orja ja Prohvet (*saws*) võttis selle hinna ja andis selle omanikule.“

17. peatüki sissejuhatus: Ibn Umar (*raa*) ütles kindlaks ajaks antud laenude kohta: „Sellele ei ole mingeid vastuväiteid, isegi kui võlgnik annab rohkem, kui tal on, kui võlausaldaja ei ole seda tingimuseks määranud.“ Ata ja Amr ibn Dinar ütlesid: „Võlausaldajal ei ole mingit õigust oma raha enne võlatasumiseks määratud aega tagasi küsida.“

2405. Jabir (*raa*) jutustas: „Kui (mu isa) Abdullah suri, jäid temast järgi lapsed ja võlad. Ma palusin võlgnikke, et nad osa tema võlga vähendaksid, kuid nad keeldusid, seega läksin ma Prohveti (*saws*) juurde, et too meie eest kostaks, kuid nad keeldusid siiski. Prohvet (*saws*) ütles (mulle): „Jaga oma datlid erinevatesse kategooriatesse: *idhq ibn zaidiks*, *leaniks* ja *ažwaks*, iga sort eraldi, kutsu kõik võlausaldajad ja oota, kuni ma sinu juurde tulen.“ Nii ma tegingi ja Prohvet (*saws*) tuli ning istus datlite juurde ja hakkas igaühele vastavalt nende osale mõõtma, kuni oli kõigile tasunud ja datlite hulk oli jäänud samaks, mis see alguses oli, justnagu polekski ta neid puudutanud.“

2408. Al-Mughira ibn Shuba (*raa*) jutustas: „Prohvet (*saws*) ütles: „Jumal on teile keelanud (1) kohusetundmatuse oma emade suhtes, (2) oma tütreid elusalt matta, (3) vaeste ja teiste (abivajajate) õigusi mitte maksta ja (4) inimestelt kerjata. Ja Jumal vihkab (1) *qili* ja *qali* (patust juttu ja klatši), (2) liiga paljude küsimuste küsimist (neis religioosetese küsimustes, milles on eriarvamused) ja (3) vara kulutamist (ekstravagantselt, mõttetult ja kasutult).“

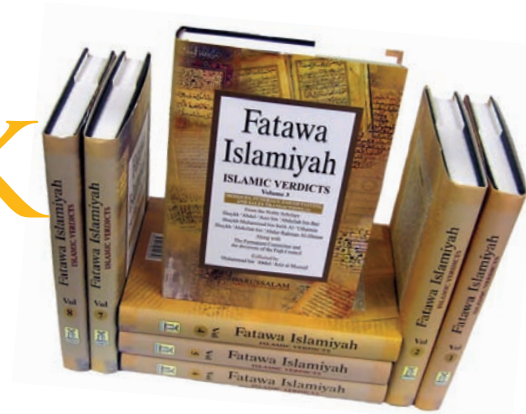
2409. Abdullah ibn Umar (*raa*) jutustas: „Ma kuulsin, kui Jumala Sõnumitooja (*saws*) ütles: „Igaüks teist on kaitsja ja vastutav selle eest, mis on tema hoole all. Valitseja on oma alamate kaitsja ja nende eest vastutav; mees on oma pere kaitsja ja selle eest vastutav; naine on oma mehe maja kaitsja ja selle eest vastutav ja teenija on oma peremehe vara kaitsja ja selle eest vastutav.“ Ma kuulsin seda Jumala Sõnumitoojalt (*saws*) ja ma arvan, et Prohvet (*saws*) ütles ka: „Mees on oma isa vara kaitsja ja selle eest vastutav, seega igaüks teist on kaitsja ja vastutav oma eestkostevaluse ja asjade eest, mis on tema hoole all.“

FATWANURK

naise ilustamisvahendid

Tõlkinud: Aisha

VÄRVILISED LÄÄTSED

Küsimus: Kas tohib kanda värvilisi kontaktläätsesid, et end ilustada, moega kaasas käia; arvestades ka sellega, et need maksavad umbes 120 naela paar.

Vastus: Vajaduse puhul kontaktläätsede kandmises ei ole midagi halba. Muul põhjusel oleks aga parem läätsesid mitte kanda, eriti kui need on kallid, kuna sellisel juhul on tegemist juba ekstravagantsusega, mis on keelatud. Samuti on siin tegemist petmise ja tõe varjamisega ilustamise nimel, mis ei ole islamis lubatud.

Šeikh Ibn Fowzaan

„al-Muntaqaa min Fataawa Shaykh Saalih al-Fowzaan“ - köide 3, lk 317, fatwa nr 468.

KULMUDE LÜHENDAMINE, KÜÜNTE KASVATAMINE JA KÜÜNELAKI KASUTAMINE

Küsimus: Mida peaks arvama kulmukarvade lühendamisest? Kas küüsi võib lasta pikaks kasvada ja neile lakki panna, kui enne lakkimist teha wudu ja seejärel jätta lakk 24 tunniks peale?

Vastus: Kulmukarvade lühendamine või eemaldamine on keelatud. Prohvet Muhammed (saws) needis seda, kes laseb endal kulmukarvu eemaldada ja ka seda, kes neid eemaldab.

Küünte kasvatamine on Prohveti (saws) sunna vastane tegu, kuna ta (saws) ütles: „On viis asja, mida peaks tege-

ma: ümberlõikamine (meestele), intiimpiirkonna karvade eemaldamine, vuntside trimmimine, küünte lõikamine ja kaenlaalustest karvade eemaldamine.“ Neid ei tohi jätta kauemaks kui 40 ööd. Anas (raa) edastas: „Jumala Sõnumitooja määras vuntside trimmimiseks, küünte lõikamiseks, kaenlaaluste karvade ja intiimpiirkonna karvade eemaldamiseks aja. Neid ei tohi jätta kauemaks kui neljakümneks ööks.“ Nende kasvama jätmisel sarnane me loomade ja uskmatudega.

Mis puutub küünelakki, siis parem on seda vältida, kuna see tuleks eemaldada iga kord, kui tehakse wudu; muidu ei jõua vesi küünteni.

Šeikh Ibn Baaz

„Fataawa al-Mar.ah“

NAISED LÖHNASTATULT MOŠEESSE

Küsimus: Ramadaani ajal tulevad osad naised mošeesse lõhnastatult. Me soovime neil mitte nii teha, aga nad teevad seda ikka. Mida sellisel juhul teha?

Vastus: Naistel ei ole lubatud lõhnastatult mošeesse või üldse välja minna. See on sellepärast, et nii muutuvad nad meeste jaoks ahvatlevateks ja tõmbavad endale tähelepanu. Prohvet (saws) keelas naistel väljaspool kodu igasuguse lõhna kasutamise. Ta (saws) ütles: „Ükski naine, kes on lõhnastatud, ei tohiks meiega iŝat palvetada.“ Naine ei tohi ei mošeesse lõhnastatult minna ega ka end mošees lõhnastada, kuna hiljem peab ta selle lõhnaga välja minema.

Šeikh Ibn Baaz

„Fataawa al-Mar.ah“

JALAVÖRUDE KANDMINE

Küsimus: Kas ainult oma abikaasa ees võib jalavörusid kanda?

Vastus: Oma abikaasa, naiste ja mahramite ees millegi sellise kandmises ei ole midagi halba ja see on täiesti loomulik.

Šeikh Ibn Baaz

„Fataawa al-Mar.ah“

RINGIKUJULISED KULDEHTED

Küsimus: Mida peaks arvama ringikujulistest kuldehetest?

Vastus: Naised võivad kanda nii ringi- kui ka muukujulisi ehteid. Jumal on Koraanis (Al-Zukhruf 18) maininud, et ehete kandmine on naistele iseloomulik. See käib üldiselt nii kulla kui muude ehete kohta. Ali ibn Abu Talib (raa) on edastanud, et Prohvet (saws) võttis siidi oma paremasse kätte ja kulla oma vasemasse kätte ja ütles: „Need kaks on minu umma meestele keelatud.“ (Ahmad, Abu Dawud, An-Nasai). Ibn Majah jutustus on veidi pikem ja lisab: „ja lubatud naistele.“ Samuti edastas Abu Musa Al-Ashari (raa), et Prohvet (saws) ütles: „Kuld ja siid on tehtud minu umma naistele lubatuks ja meestele keelatuks.“ (Ahmad, An-Nasai, At-Tirmidhi, Abu Dawud, Al-Hakim, At-Tabarani, Ibn Hazm).

Šeikh Ibn Baaz
„Fataawa al-Mar.ah“

NINARÖNGAS¹

Küsimus: Kas naisel on lubatud ninaröngast kanda?

Vastus: Naisel on lubatud ninaröngast kanda, kuna seda tehakse kaunistamiseks ja mitte Jumala loomingu muutmiseks või moondamiseks.

Islamiuuringute ja fatwade alaline komitee
„Fataawa al-Lajnah al-Daa’imah li’l-Buhooth al-’Ilmiyyah wa’l-Ifta’“ (24/36).

NABARÖNGAS

Küsimus: Kas nabas tohib rööngast kanda?

Vastus: Nabaröngas on enesepiinamine. Selles kohas tavaliselt ehteid ei kanta ja sellel traditsioonil ei ole mingit praktilist väärtust. Seda peetakse Jumala loomingu muutmiseks.

Šeikh Abd-Allaah ibn Jibreen

¹ Õpetlased on ninarönga koha pealt eriarvamusel: osad ütlevad, et on keelatud, teised lubatud. Kõige loogilisem arvamus oleks (ibn Uthaymeen näiteks), et see on lubatud kultuurides, kus seda peetakse normaalseks. Kindlasti tuleks ka meeles pidada, et ninaröngaga avalikkuse ette minna ei tohiks; st kui naine kannab niqaabi, võib tal seal all ninaröngas olla, aga ilma niqaabita mitte, kuna see tõmbab liialt tähelepanu. Wallaahu alim! (tõlkija märkus)

KÕRGEKONTSALISED KINGAD

Küsimus: Mida ütleb islami seadus kõrgete kontsade kandmise kohta?

Vastus: Kõrged kontsad on pehmelt öeldes ebasoovitavad. Esiteks on tegemist pettusega, kuna see teeb naise pikemaks kui ta tegelikult on. Teiseks, see on naisele ohtlik, kuna nii on kergem kukkuda. Kolmandaks, sellel on ka arstide sõnul kahjulik mõju naise tervisele.

Šeikh Ibn Baaz
Fataawa al-Mar.ah

„MOSLEMI KINDLUS – duaasid Koraanist ja sunnast“

Said ibn Wahf Al-Qahtani

Tõlkinud ja koostanud: Aisha

17. RUKU AJAL

33. *subhääna rabbiä l-adhiim(3x)* - Au olgu minu Isandale, kõige Vägevamale.¹

34. *subhäänäka llaahumma rabbanää wa bihämdika llaahumma ghfir lii* – Au olgu Sul, oo Jumal, meie Isand, ja ülistus olgu Sul. Oo Jumal, andesta mulle.²

35. *subbuuhun, qudduusun, rabbu l-mälää'ikäti wa r-ruuh* – Au (olgu Sul, Sa oled) Kõigekõrgem, inglite ja Vaimu Isand.³

36. *allaahumma läka rakatu, wa bikä äämätu, wa läkä äslämtu khaša'ta läkä säm'ii, wabasarii wa mukkhii, wa 'adhmi, wa 'asabii, wa mää staqalla bihi qadamii* – Oo Jumal, Sinule kumardan ma (palves) ja Sinusse ma usun ja Sinule olen end allutanud. Sinu ees on mu kuulmine alandlik ja nägemine ja meel ja kondid ja närvid ja millele mu jalad on roninud.⁴

1 Abu Dawud, Ibn Majah, An-Nasai, At-Tirmidhi, Ahmad. Vaata ka Al-Albani „Sahih At-Tirmidhi“ 1/83.

2 Al-Bukhari 1/99, Abu Dawud 1/230.

3 Muslim 1/353, Abu Dawud 1/230.

4 Muslim 1/534, Abu Dawud, An-Nasai, At-Tirmidhi.

37. *subhäänä dhii l-žäbäruuti, wal-mäläkuuti, wal-kibriää'i, wal-'adhamati* – Au olgu Sul, jõu, ülemvõimu, kuninglikkuse ja võimsuse Isand.⁵

18. RUKUST TÕUSMISE AJAL

38. *sämi'a llaahu limän hämidäh* – Jumal kuuleb seda, kes Teda ülistab.⁶

39. *rabbanää waläkä l-hämdu, hämdän käthiirän tajjibän mubääräkän fiih* – Meie Isand, ülistus olgu Sulle – külluslik, hea ja õnnistatud ülistus.⁷

40. *mil'ä s-sämäawääti wa mil'ä l-ardi wa mää bänähumää, wa mil'ä mää ši'tä min šäi'in bä'du. ählä th-thänää'i wa l-mäždi, ahaqu mää qaala l-'äbdu, wa kullunää läkä 'äbdun. allaahumma lää mäani'ä limää a'tainää, wa lää mu'tiiä limää mänä'tä, walää jänfä'u dhääžäddi minkä l-žädd* – (Ülistus, mis) täidab taevad ja maa ja laotub nende vahele ja kõik, mida Sa veel soovid. (Sina, Jumal,) oled kõige enam ülistamist ja majesteetlikust ja

5 Abu Dawud 1/230, An-Nasai, Ahmad. Edastajatekett on hea (hasan).

6 Al-Bukhari, vaata ka Al-Asqalani „Fathul-Bari“ 2/282.

7 Al-Bukhari, vaata ka Al-Asqalani „Fathul-Bari“ 2/284.

seda, mis sulane on öelnud, väärt – me kõik oleme Su sulased. Oo Jumal, keegi ei suuda tagasi hoida seda, mida Sa annad ja keegi ei saa anda, mida Sina tagasi hoiad. Ja vägeva isiku vägi ei too talle Sinu vastu kasu.⁸

19. SUŽUUDI AJAL

41. *subhääna rabbiä l-ä'lää (3x)* – Au olgu minu Isandale, Kõrgeimale.⁹

42. *subhäänäka llaahumma rabbanää wa bihämdika llaahumma ghfir lii* – Au olgu Sul, oo Jumal, meie Isand ja ülistus olgu Sul. Oo Jumal, andesta mulle.¹⁰

43. *subbuuhun, qudduusun, rabbu l-mälää'ikäti wa r-ruuh* – Au (olgu Sul, Sa oled) Kõigekõrgem, inglite ja Vaimu Isand.¹¹

44. *allaahumma läkä säžädtu wa bikä äämäntu, wa läkä äslämtu, säžädä wažhija lillädhii khäläqahu, wa sawwarahu, wašaqqä säm'ähu wabasarahu, tabaaraka llaahu ähsänu l-khääliqiin* – Oo Jumal, Sinule ma kummardan sil-

8 Muslim 1/346.

9 Abu Dawud, Ibn Majah, An-Nasai, At-Tirmidhi, Ahmad.

Vaata ka Al-Albani „Sahih At-Tirmidhi“ 1/83.

10 Al-Bukhari, Muslim. (Sama, mis nr 34.)

11 Muslim 1/533. (Sama, mis nr 35.)

mili ja Sinusse ma usun ja Sinule olen end allutanud. Minu nägu on kummarduses maas Selle ees, kes selle löi ja kujundas ja andis sellele kuulmise ja nägemise. Önnistatud olgu Jumal, Parim loojate hulgast.¹²

45. *subhäänä dhii l-žäbäruuti, wa l-mäläkuuti, wal-kibriää'i, wal-'adhamäti* - Au olgu Sul, jõu, ülemvõimu, kuninglikkuse ja võimsuse Isand.¹³

46. *allaahumma ghfir lii dhänbii kullähu, diqqahu wa žillähu, wa awwaluhu wa aakhiruhu wa 'älääniitähü wa sirrähü* – Oo Jumal, andesta mulle kõik mu patud, suured ja väikesed, esimesed ja viimased; need, mis on ilmsed ja need, mis on varjatud.¹⁴

47. *allaahumma innii ä'uudhu biridaaka min sakhatika, wa bimu'ääfäätikä min 'uquubatikä, wa a'uudhu bikä minkä, uhsii thänää'an 'äleikä äntä kämää äthbäitä 'älää näfsikä* – Jumal, ma otsin kaitset rahulolus Sinu viha vastu ja ma otsin kaitset Sinu andestuses Sinu karistuse vastu. Ma otsin kaitset Sinu eest. Sinu ülistus on loendamatu. Sa oled, nagu oled End ülistanud.¹⁵

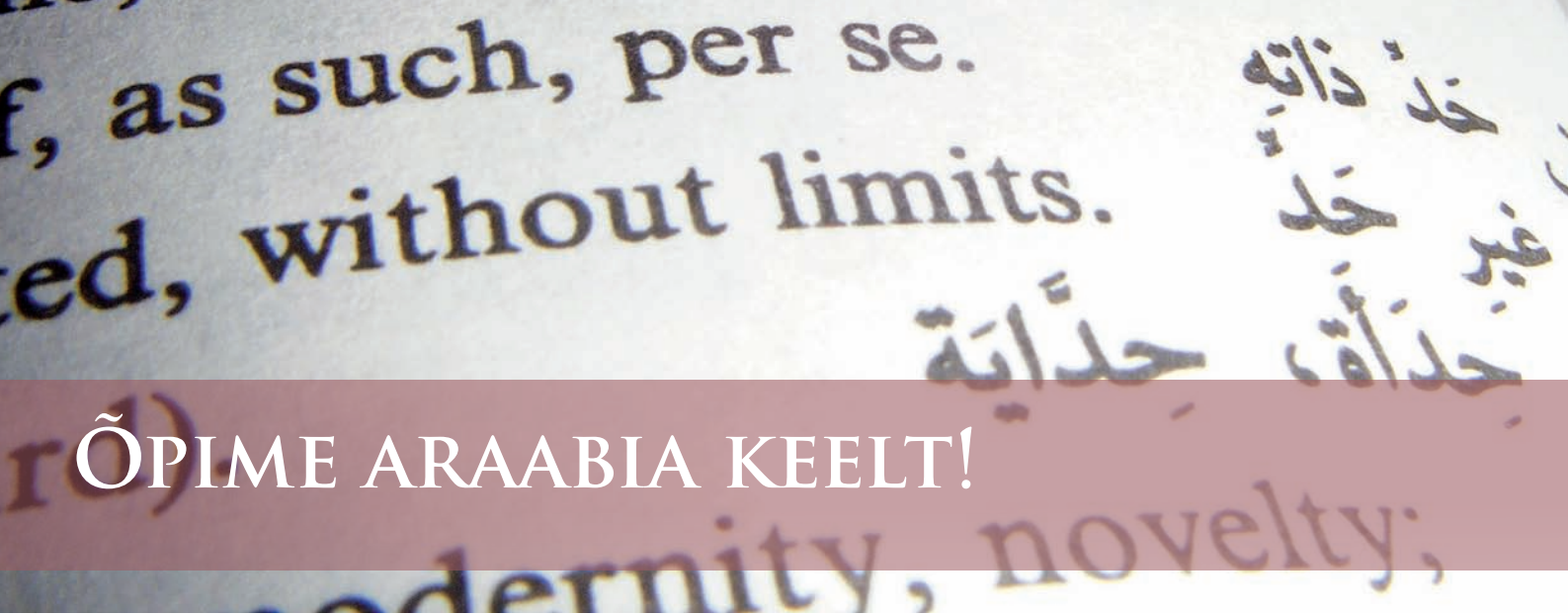
12 Muslim 1/534 jt.

13 Abu Dawud 1/230, An-Nasai, Ahmad. Vaata ka Al-Albani „Sahih Abu Dawud“ 1/166. (Sama, mis nr 37.)

14 Muslim 1/350.

15 Muslim 1/352.

ÕPIME ARAABIA KEELT!

4. REISIMINE

Kas aitaksite mind palun mu pagasiga?	<i>hāl tusaa 'idunii fii naqil ämti'ätii min fadlik</i>	هل تساعدني في نقل أمتعتي من فضلك؟
See on minu kohver.	<i>häädhihi haqiibati</i>	هذه هي حقيبتي.
Kas teil on ette tellitud?	<i>ää juužäd 'ändäk häžiz</i>	أيوجد عندك حجز؟
Mul on ette tellitud.	<i>lädäjjä häžiz</i>	لدي حجز.
Sooviksin üksiktuba.	<i>äwäddu ghurfa bi-sariiri waahid</i>	أودّ غرفة بسرير واحد.
Sooviksin kaksiktuba vanniga.	<i>äwäddu ghurfa bi-sariräin mä'ä hämmäm</i>	أودّ غرفة بسريرين مع حمام.
Kas siin kusagil on basseini?	<i>ää juužäd mäsbäh bil-qurbi min hunää</i>	أيوجد مسبح بالقرب من هنا؟
Kui palju öö maksab?	<i>käm si'aruhää fil-leilä</i>	كم سعرها في الليلة؟
Jah, see sobib, võtan selle.	<i>häsänän, häädhihi žäjjidä sa- akhudhuhää</i>	حسناً، هذه جيدة سأخذها.
Mis mu toa number on?	<i>mää huua raqm ghurfati</i>	ما هو رقم غرفتي؟
Number 57.	<i>huua äs-sääbi'u wal- khamsuun</i>	هو السابع والخمسون.
Kas teil on midagi vaikset?	<i>öö juužäd mäkäänun ähdää'</i>	أيوجد مكان أهدأ؟
Keskküte ei tööta.	<i>ät-tädfi'aa l-markaziia lää tä'mäl</i>	التدفئة المركزية لا تعمل.
Kuuma vett ei ole.	<i>äl-mää' u s-säakhin ghäiru mäužuud</i>	الماء الساخن غير موجود.

Üks hetk palun.	<i>daqiiqa waahidä</i>	دقيقة واحد.
Ma sooviksin hommikusööki oma tuppä, palun.	<i>ärghibu fii tänääwuli l-futuuri fii ghurfati min fadlik</i>	أرغب في تناول الفطور في غرفتي من فضلك.

5. JAAMAS

Kus asub rongijaam, palun?	<i>äinä taqa'a muhattat äl-qitaar min fadlik</i>	أين تقع محطة القطار من فضلك
Kus asub piletikassa, palun?	<i>äinä jaq'a šubbäkä t-tädhäkir</i>	أين يقع شباك التذاكر
Sooviksin piletit ...(sse).	<i>uriidu bitaaqa iläa ...</i>	أريد بطاقة إلى ...
Kas esimesse või teise klassi?	<i>daraža uulaa au thääniä</i>	درجة أولى أو ثانية؟
Esimesse klassi, palun.	<i>daraža uula min fadlik</i>	درجة أولى من فضلك.
Ühe otsa pilet.	<i>säfarukä fii ittižäähin waahid</i>	سفرک في اتجاه واحد.
Kas ma pean rongi vahetama?	<i>häl 'äleijjä än äghäjjärä l-qitaar</i>	هل عليّ أن أغير القطار؟
Milliselt platformilt rong väljub?	<i>min äjji rasiif jarhalu l-qitaar</i>	من أي رصيف يرحل القطار؟
Kus on lähim metroopeatus?	<i>äinä taqa'a aqrab mahattat anfaaq</i>	أين تقع أقرب محطة أنفاق؟
Kus on buss kesklinna?	<i>äinä huuä l-baas ällädh ju'addi iläa wasati l-mädiinä</i>	أين هو الباص الذي يؤدي إلى وسط المدينة؟
Kus on bussipeatus, palun?	<i>äinä mahattatu l-baas min fadlik</i>	أين محطة الباص من فضلك؟
Kust ma leiaksin esimese bussi ...(sse)?	<i>mätää äwwälu baas iläa ...</i>	متى أول باص إلى ...
Millal järgmine buss väljub?	<i>mätää jarhalu l-baas ät-täälil</i>	متى يرحل الباص التالي؟
Millal järgmine buss saabub?	<i>mätää jasilu l-baas ät-täälil</i>	متى يصل الباص التالي؟

Kui kaua see reis kestab?	<i>kām minā l-waqt ta'akhudhu hāadhihi r-rihlā</i>	كم من الوقت تأخذ هذه الرحلة؟
Palun laske mind järgmises peatuses maha.	<i>aržuuk ānzilnii 'älää l-mahattati t-tāāliiā</i>	أرجوك أنزلني على المحطة التالية.
Kus asub taksopeatus?	<i>āinā mauqif sajjaaraat at-taaksii</i>	أين يقع موقف سيارات التاكسي؟
Kui palju maksab sõit ...(sse)?	<i>kām uzrāt ās-sajjaara ilāā ...</i>	كم أجره السيارة إلى ...
Palun viige mind sellele aadressile.	<i>khudhnii ilāā hāadhā l-'ānuāān min fadlik</i>	خذني إلى هذا العنوان من فضلك.
Mul on kiire!	<i>ānāā bi-'āžālā min amri</i>	أنا بعجلة من أمري.
Peatuge siin!	<i>tawaqqaf hunaa</i>	توقف هنا.
Kus asub lähim hooldusjaam?	<i>āinā juužād aqrab maktab lil-khadamaat</i>	أين يوجد أقرب مكتب للخدمات؟

6. TEE KÜSIMINE

Kas võiksite mulle kaardil näidata, kus ma olen?	<i>āā lāā jumkinukā ān tašrah li 'älää l-khaarita āinā ānāā?</i>	ألا يمكنك أن تشرح لي على الخارطة أين أنا؟
Kas see on kõnni kaugusel?	<i>āā jumkinunii āl-wusuul ileihāā mašiian</i>	أيمكنني الوصول إليها مشياً؟
Te olete valel teel.	<i>āntā / āntum 'älää t-tariiqi l-khaati'ā</i>	أنت / أنتم على الطريق الخاطي.
Minge otse.	<i>idhhāb ra'asan (mubaašaratan)</i>	أذهب رأس (مباشر)
See on vasemal.	<i>innāhu 'älää l-jasaar</i>	إنه على اليسار.
See on paremal.	<i>innāhu 'älää l-jāmiin</i>	إنه على اليمين.

TA ARMASTAB OMA HIDŽAABI

Fatima ema otsustas, et tema tütrele oleks aeg hakata hidžaabi kandma. Ta andis Fatimale ilusa hidžaabi, mille otses olid väikesed pärlid ja pitsist äär kohas, kus hidžaab katab otsaesist. Fatimale meeldis see hidžaab väga. Ta pani selle kohe pähe ja säras rõõmust.

„Žezak Allahu khairan ema! Mulle meeldib see tohutult. Ma ei võta seda kunagi peast!“ ütles Fatima. „Palun väga, kuid me peame seda pesema, kui see määrdub“ naeratas ema. Fatima pani sõrme suule ja jäi mõttesse. „Ma ootan siis kogu aja pesumasina kõrval või ma võin seda käsitsi kraanikausis pesta,“ vastas Fatima. Ema noogutas ja kallistas oma tüdrit. „Ma soovin, et Allah paneks sind kogu su ülejäänud elu oma hidžaabi armastama. Aamen.“

„Aamen,“ vastas Fatima ja jooksis mängima.

Fatima kandis oma hidžaabi terve päeva. Seejärel terve nädala ja terve kuu. Iga kord, kui inimesed teda nägid, oli tal hidžaab peas. Isegi kui oli aeg ennas palveks pesta sisenese pesuruumi hidžaabiga ja ka väljus samamoodi.

„Sa ei tohi hidžaabi eemaldamata *wudud* teha,“ ütles Fatima vanem vend Yusuf. Fatima naeratas ja vastas: „Ma võtan selle ära, kui ma *wudud* teen ja siis panen kohe pähe tagasi.“ Kui nad olid palvetamise lõpetanud, ütles Yusuf: „Miks sa pead seda hidžaabi kogu aeg kandma? Ema ei kanna ju kogu aeg, sa oled veider!“

„Sa oled lihtsalt kade, kuna sul pole sellist erilist asja kanda! Võib-olla saad sa emalt endale küsida hidžaabi, kuna sulle minu oma nii meeldib,“ naljatas Fatima naeru tagasi hoides. Yusuf istus morni näoga edasi.

Yusuf tuli oma ema juurde: „Ema, mis Fatimal viga on? Sellest ajast peale, kui sa talle selle hidžaabi andsid, käitub ta nagu see oleks osa tema kehast. Miks ta seda kunagi peast ära ei võta?“ küsis Yusuf. „Me tegime *dua* Allahile, et ta armastaks oma hidžaabi kogu elu. See on väga tore, et talle hidžaab meeldib. Sa tahad ju, et ta kannaks hidžaabi, kui ta suureks kasvab?“ Küsis ema poja käest.

„Jah, kuid ta on alles väike tüdruk ja see on tobe!“ hädaladas Yusuf käsi rinnale ristates. Ema vastas: „Püüa Fatimat mitte selle pärast kiusata. See on talle midagi uut ja ta on sellest vaimustuses. Kas sa siis ei mäleta, et sa olid ise samasugune oma *kufiga*, mis isa sulle andis?“

„Olgu ema, ma püüan sellest mitte välja teha,“ vastas Yusuf. Ta hakkas köögist välja minema, kuid siis pööras ennast järsult ümber. „Tead, mida ma arvan? Fatima mängis kindlasti kääridega ja löikas enda juuksed maha ja nüüd ootab ta, millal need tagasi kasvavad.“

Seepeale hakkas ema naerma ja Yusuf lahkus köögist. Ema mõtles, et Yusuf ei saa kunagi aru, mida hidžaab naisele tähendab. Ta ise teab täpselt, mis tunne on kanda hidžaabi. See on kui kaitsekiilp, kui soe mugav kate. Kõiketeadev Allah on meile selle määranud ja meid ootab selle eest Teispooluses suur tasu.

Fatima kandis oma hidžaabi terve kevade pargis mängides ja isegi magades. Hommikuks oli see tavaliselt peast maha langenud, kuid peale hommikust pesu, sättis ta selle jälle korda.

Ja iga kord, kui hidžaab pesemist vajas, ootas Fatima pesumasina kõrval, nagu ta oli lubanud ja pani selle kohe pähe, kui see oli kuivatist välja tulnud.

Fatima isa hakkas ka juba oma tütre liialdase hidžaabi kandmise pärast vaikselt muretsema. Isa läks ema jutule: „Ma olen Fatima pärast mures. Ma kardan, et mõni ta õpetaja koolis mõjutab teda, et ta kannaks pearätti kogu aeg.“ Kuid ema lohutas isa ja ütles: „Tal on olnud erinevad õpetajad selle aja jooksul, mil ta hidžaabi kannab. Ma arvan, et talle lihtsalt meeldib see nii väga. Ära muretse, kulla mees.“ „In ša Allah sul on õigus,“ vastas isa selle peale.

Eidi ajal kinkis Fatima vanaema talle uue hidžaabi, kuna vana hakkas juba ära kuluma ja inetuks muutuma. Kõik olid põnevil, kas Fatimale meeldib uus hidžaab sama palju kui eelmine.

Fatima pani uue hidžaabi pähe. Vaatas seda ja ütles, et sellel pole otstes ilusaid pärleid ja kõik ta pere ootas ärevuses. Seejärel pöördus Fatima suure naeratusena oma vanaema poole: „Žezak Allahu khairan, vanaema! Mulle meeldib see väga ja ma kannan seda iga päev!“ Ema ja isa olid Fatima üle rõõmsad ja kallistasid teda kõvasti, kuid Yusuf ainult pööritas silmi.

Fatima kandis oma hidžaabi iga päev, koolis mošees, isegi vanni minnes. Ema ütles: „Sa kulutad selle ära, kui sa sellega vannis käid!“ Kuid Fatima rahustas ema öeldes, et ta võtab hidžaabi ikka enne ära ja paneb siis peale vanni jälle tagasi. Kuigi ema naeratas talle, hakkas ka tema Fatima pärast natuke muret tundma ja otsustas tütrega sel teemal vestelda.

Ema ootas, kuni Fatima oli juba voodis ja läks tema juurde: „Kullake, kas sa arvad, et sa saaksid üks päev hidžaabi mitte kanda?“ Fatima silmad läksid pärani ja suu jäi lahti. „Oh ei!!! Ma ei taha, mulle väga meeldib mu hidžaab!“ ütles Fatima.

„Sa tead, kui tähtis on oma vanemate sõna kuulata, eriti just ema sõna?“ küsis ema ja Fatima oli nukrusest nutma puhkemas, kuna arvas, et ema käsib tal hidžaabi peast ära võtta. „Kallis emme, ära käsi mul hidžaabi ära võtta! See kaitseb mind ja ma tunnen ennast turvaliselt nagu mul oleks kilp ümber! See oleks nagu soe ja mugav kate. Palun emme, luba mul seda kanda!“ anus Fatima. Emale tekkisid silma pisarad ja ta vastas: „Ma palun Allahit, et ta kunagi ei laseks mul sinult hidžaabi eemaldamist nõuda! Aamen!“ Ja nad kallistasid teineteist, kuni Fatima ema käte vahel uinus.

Ja nii jäigi Fatima kodus, et ta kandis hidžaabi nii palju kui soovis ja ema ei lubanud kellelgi teda sellepärast häirida, sest nemad kahekesi said tõeliselt aru, mida hidžaab neile tähendab.

HALVAD OMADUSED

Püüa neid omadusi vältida!

Täida tabel!
INIMESTE
HEAD
JA
HALVAD
OMADUSED

Püüa neid rakendada!

HEAD OMADUSED

PANE TÄHELE! Prohvet(SAW) võttis inimesi vastu alati naeratusega!

JUMALA 99 ILUSAIMAT NIME

الله

ALLAH - Jumal

الرحمان

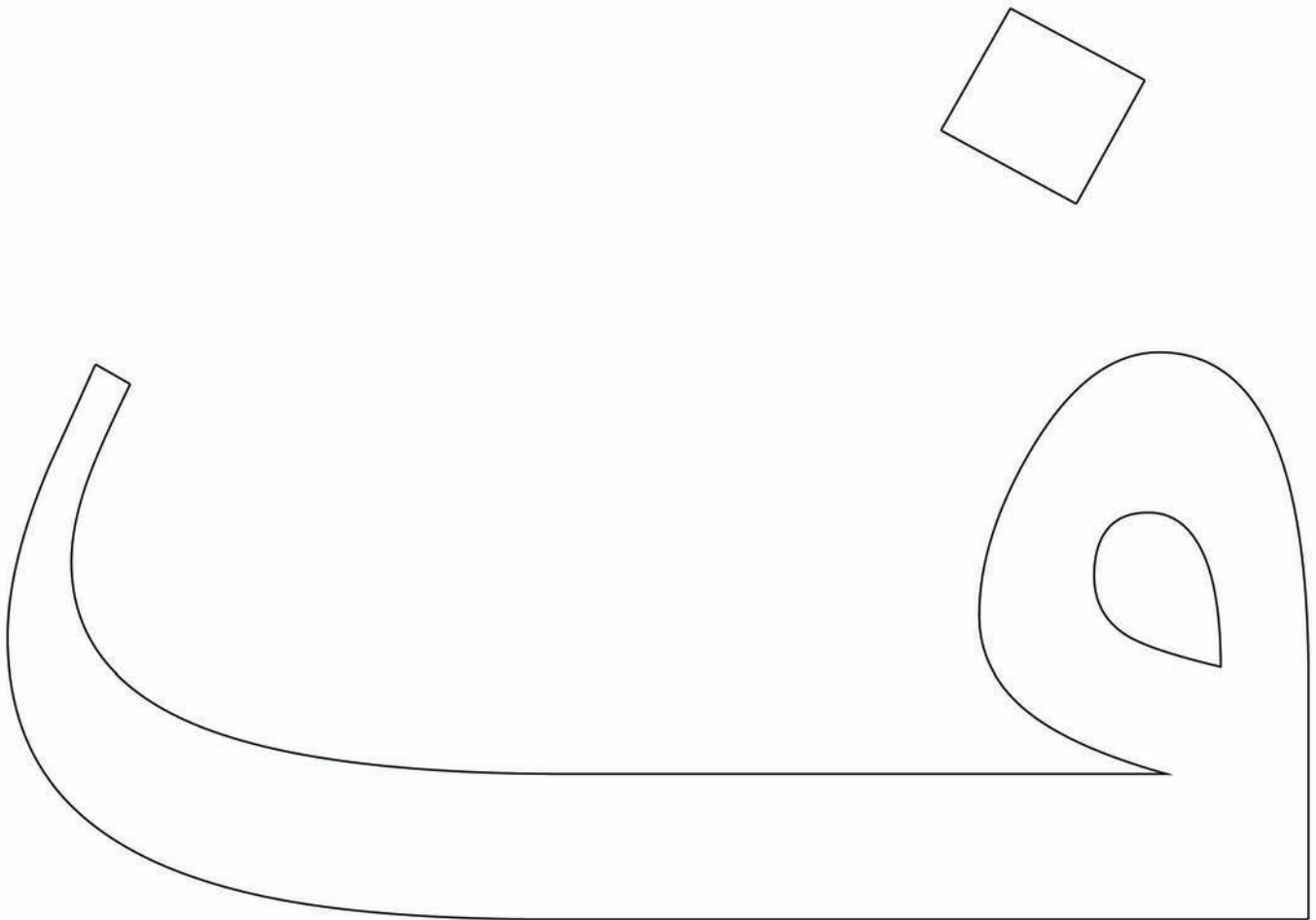
Ar-Rahmān – Halastaja

الرحيم

Ar-Rahīm – Halastav, Armuline

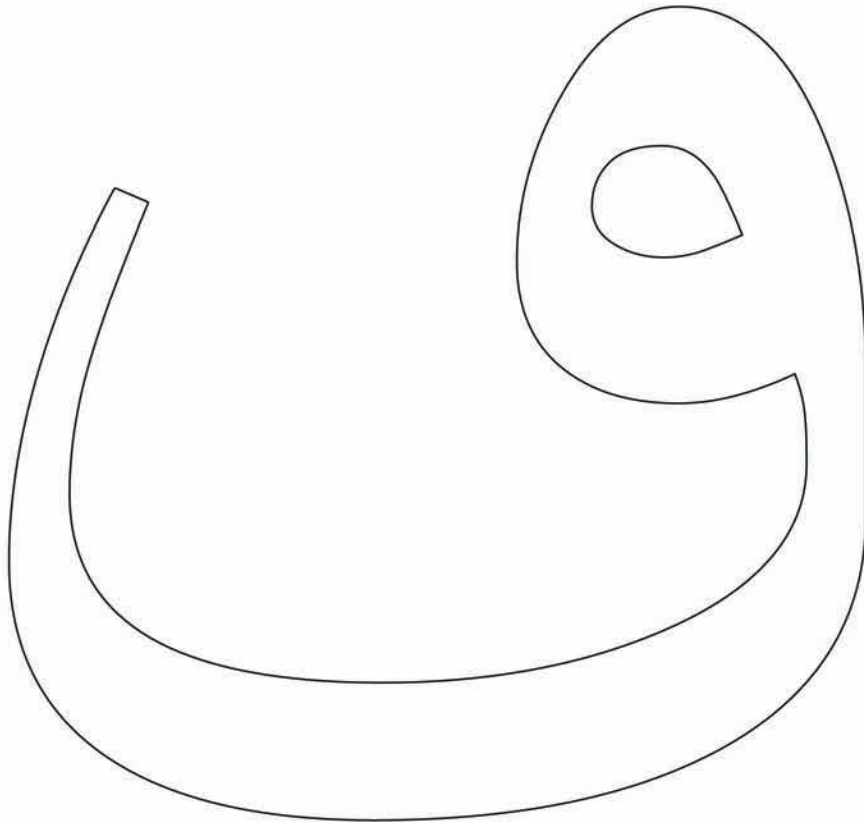
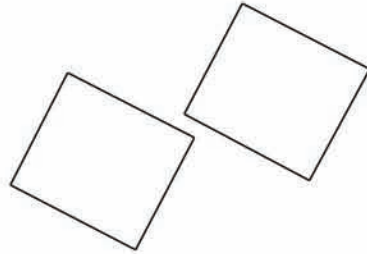

VÄRVI TÄHTI

FAA

QAAF

IQRA

TOIMETAJAD: Aisha (Kätlin Hommik-Mrabte) ja Khadeja (Airi Hunt)
KUJUNDUS: Khadeja
RUBRIIGID: Amina Iirimaalt, Sarah Iirimaalt, Sarah Egiptusest, Amina Bahrainist ja Eliza erakogu, internet
PILDID: erakogu, internet
KONTAKT: iqra@islam.pri.ee

MOŠEE JA EESTI ISLAMI KOGUDUS:
Keevise tn 9
11415
Tallinn
EESTI/ESTONIA
telefon +372 55 94 76 89

SADAQA - ANNETUSED:
www.islam.pri.ee toetamine
(tasuta materjalide saatmine, raamatute tõlkimine, toimetamine ning trükkimine, loengud jne):

Kätlin Hommik
Märkusega "SADAQA"
Ühispanga konto nr. 10010608670016
IBAN: EE231010010608670016
BIC: EEUHEE2X

Eesti Islami Koguduse töö toeks
(vaeste abistamine, laagrite korraldamine, araabia keele ja Koraani õpe jne):

MTÜ Eesti Islami Kogudus
Märkusega "SADAQA"
Swedbank arve nr. 221027395302
IBAN: EE742200221027395302
BIC: HABAE2X

ÜHE VANA ON TEISE UUS ...

Võimalus saata inimestele riideid, mänguasju jne, mida ise enam ei vaja, kuid ära ka visata ei tahaks. Järgnevalt pakume välja aadressid, kuhu võiksid oma paki saata. Tegemist on erinevate organisatsioonide ja eraisikutega, kes tegelevad humanitaarabi ning vaeste igakülgse abistamise ning toetamisega ja jagavad sinu saadetise nendele, kes seda kõige enam vajavad. Kui äkki tead veel mõnda aadressi, mis sinu meelest peaks siin nimekirjas olema, siis anna meile sellest teada meiliaadressil info@islam.pri.ee.

AFGHANISTAN:

Mohammad Qasim Popal
UNAMA Kabul, Compound B
OSRSG/FSCU, Building 7, Room 101
Peace Avenue, Zanbaq Square
Wazir Akbar Khan (beside French Embassy)
Kabul
AFGHANISTAN
phone: +93 700217289 / 0790005381

MAROKO:

Najat Mrabte
Rue 8, No 10
54400 Moulay Bouazza
P.Khenifra
MOROCCO

Eesti moslemite kuukiri "IQRA" on eesti moslemite tasuta elektrooniline kuukiri. Ilmub inshallah, igal kuul uue sisuga. Kuukirja sisu koostamisel on oodatud eesti moslemite ettepanekud nii eesti kui ka vene keeles.

Ежемесячник мусулман Эстоний "ЙКРА" выходит каждый месяц. Все тусулманы Эстоний могут учавствовать и писать на эстонском или русском языке.